CONFERINȚA desarmării

Cum a fost pregătită şi ce se poate aştepta dela ea

de GUGLIELMO FERRERO

IN mai toate ţările, oamenii obicinuiesc să dea din umeri, când se vorbeşte despre dezarmare şi de conferinţa în care urmează să fie desbătută această problemă. De când s'a născut omenirea, popoarele şi statele n'au făcut altceva decât să se înarmeze. Credeţi într'adevăr că lumea şi-a schimbat năravul şi că tigrul sângeros de mai 'nainte a devenit dintr'odată miel?

Acest raţionament se bazează pe o eroare istorică, ce trebue lămurită, dacă vrem să înţelegem ce se va întâmpla la Geneva. Cert e că pretutindeni, dealungul secolelor, popoarele şi statele s'au înarmat şi nu încape îndoială că vor continua s'o facă. Dar nu s'au înarmat întotdeauna, în aceeaş măsură. Dela începutul istoriei până la 1870, urmau în privinţa armamentelor o normă constantă: le reduceau la minimum posibil, în timp de pace, şi le sporiau numai în caz de răsboi. Acesta era procedeul republicei şi al imperiului roman, al tuturor statelor din secolul al 17-lea şi al 18-lea, inclusiv cele mai răsboinice, cum erau Franţa şi Prusia, şi însfârşit al tuturor statelor europene, dintre 1815 şi 1870. Armamentele nu erau sporite decât în timp de răsboi; odată cu sfârşirea acestuia, erau repede reduse şi în timp de pace, menţinute la cel mai scăzut nivel posibil.

INCEPE INTRECEREA IN ARMAMENT

După 1870, apare în Europa o formidabilă inovaţie, pe care toate celelalte generaţii precedente o ignoraseră: concurenţa nelimitată a armamentelor. Pentru prima dată în istorie, armatele şi flotele nu încetează a spori în perioadele păcii, de parcă răsboiul ar fi fost perpetuu. Această teribilă inovaţie îşi are originea în răsboiul dela 1870, dintre Franţa şi Prusia. După pacea dela Frankfurt, Germania temându-se de revanşă, a căutat întotdeauna să menţină o mică superioritate de forţe asupra Franţei; Franţa la rândul său, a căutat să fie cel puţin egală cu rivala ei şi astfel începu concurenţa care deveni din ce în mai acută, şi care sfârşi prin a atrage în acest joc şi pe celelalte puteri. Procesul avea caracterul unei avalanşe. Sporirea populaţiei puse un număr tot mai mare de oameni la dispoziţia cercurilor de recrutare; sporirea bogăţiilor permise fără multă greutate mărirea bugetelor militare; progresele realizate în metalurgie, în mecanică şi chimie, şi invenţia unor noui arme, a silit cartierele generale să-şi reînoiască armamentele din zece în zece ani, sporindu-le şi perfecţionându-le totodată. Astfel s'a făcut că armatele au sporit din an în an, împreună cu bugetele militare.

CÂND ARMAMENTUL DEFENSIV DEVINE OFENSIV

Rezultatul acestei politici a fost răsboiul mondial. Acest răsboiu a avut cauze multiple, dar principala determinantă a fost concurenţa armamentelor, care deveni atât de intensă în Europa după 1870. Pentru a justifica enormele sacrificii pe care aceste armate în constantă creştere le impuneau poporului, cetăţenii trebuiau convinşi că se găsiau sub ameninţarea unui temut inamic şi astfel Italia se temea de Franţa, Franţa de Germania iar Italia, Germania şi Franţa se

Dreapta: *Doamna T. Matsudaira, delegata femeilor japoneze, la conferința desarmării.*

Jos: *d. N. Titulescu, delegatul nostru, care a sosit în Bucureşti, eşind cu d. C. Argetoianu, ministrul finanțelor.*

Jos: *O demonstrație a şomeurilor americani, pe străzile oraşului San Francisco.*

Jos: *Deschiderea conferinței desarmării la Geneva, sub preşedinția d-lui Henderson.*

temeau de Rusia, Rusia de Germania şi Austria, iar Austria de Rusia şi Italia. Propaganda naţională şi imperialistă, care a intoxicat Europa între 1890 şi 1914, a avut un singur scop: să justifice neîncetata sporire a armamentelor şi cheltuelile tot mai mari ce rezultau din această politică. Dar două popoare nu pot continua la infinit să se creadă ameninţate, şi să se înarmeze, rămânând totuş în defensivă. In mod inevitabil se vor repezi unul la altul acuzându-se reciproc de agresiune. Defensiva e o situaţie extrem de incomodă, ce nu poate dura la infinit.

Şi astfel, Franţa, Germania, Anglia, Rusia şi Austria sfârşiră în 1914, prin a se ataca, în groaznica ciocnire a răsboiului mondial, trăgând după ele numeroase alte popoare la început neutre: Turcia, Italia, Bulgaria, România, Portugalia, Grecia şi Statele-Unite. Era atât de evident că nelimitata competiţiune a armamentelor fusese una din principalele cauze ale răsboiului mondial, încât la sfârşitul răsboiului, întreaga lume era de acord asupra acestui punct. Pentru a preveni repetarea cataclismului, era nevoie să se previe reluarea acestei întreceri.

„Spre a se face posibilă iniţierea unei limitări generale a înarmărilor, Germania se obligă să observe cu stricteţă următoarele clauze militare, navale şi aeriene...” spune introducerea capitolului al V-lea din Tratatul dela Versailles. Tot astfel Convenţia Ligii Naţiunilor, după ce a constituit şi a organizat Liga, în primele şapte articole, afirmă în paragraful 8 că toţi membrii Ligei trebue să-şi reducă armamentele la un minimum compatibil cu siguranţa lor naţională şi cu satisfacerea obligaţiunilor lor internaţionale.

Aceste texte sunt clare; victorioşii înţelegeau că dezarmarea era datoria principală a tuturor beligeranţilor — învingători sau învinşi — şi cu excepţia Statelor-Unite, au acceptat în două rânduri obligaţiunea, odată impunând dezarmarea celor învinşi şi apoi semnând Convenţia. In acelaş timp, definiră în cele două texte, ceeace înţelegeau prin dezarmare — un termen cam generic, care prin largheţa sa poate da loc la multe interpretări greşite. Nu e vorba de-a dezarma literalmente lumea. Pentru orice eventualitate, statele vor avea întotdeauna nevoie de-o forţă armată. Iată ce se înţelege în special prin dezarmare: în primul rând, reducerea cheltuelilor militare şi în consecinţă a forţelor militare, la un nivel rezonabil; în al doilea rând, stabilirea acestui nivel, în aşa fel încât acele cheltueli şi forţe armate să nu sporească în timp de pace, printr'o morbidă rivalitate, făcând astfel în cele din urmă inevitabil răsboiul. Intr'un cuvânt, să se readucă lumea în situaţia ce a predominat, până în 1870.

Să dezarmeze: acesta era angajamentul pe care şi-l luară victorioşii şi învinşii, cu excepţia Statelor-Unite, semnând tratatele de pace. Aceasta e cea mai importantă însărcinare din câte şi-a asumat Liga Naţiunilor. Se va ţinea acest angajament? Se va realiza oare acest deziderat, la conferinţa dezarmării, ce se întruneşte acum, după 12 ani? In ce mod va fi atacată problema dezarmării la Geneva? Ce dificultăţi se vor ridica şi care sunt şansele de succes pe care putem conta?

Spre a putea răspunde la aceste chestiuni, trebue să avem mai întâiu o idee exactă asupra celor ce s'au petrecut în cursul celor 12 ani, ce s'au scurs dela încheerea tratatelor de pace.

N'AM IMVĂŢAT NIMIC DIN LECŢIILE RĂSBOIULUI

S'a lucrat pentru dezarmare, în cursul acestor 12 ani; ar fi nedrept să n'o recunoaştem. Statele-Unite, deşi n'au semnat tratatul dela Versailles, şi nu şi-au luat angajamentul de-a dezarma, au convocat două conferinţe pentru limitarea armamentelor navale — cea dela Washington, în 1922 şi cea dela Londra în 1928. La rândul său, Liga Naţiunilor, n'a stat nici ea degeaba. A format o comisiune preparatoare, care — ajutată de mici subcomitete — a funcţionat la Geneva din 1920 până în 1930. S'au desfăşurat o succesiune de întruniri, discuţii, rapoarte şi propuneri. Statele au elaborat numeroase convenţiuni pentru dezarmarea generală — prima în 1927 şi o a doua în 1929. In 1930, întreaga activitate a comisiunei îşi găseşte expresia în finala încercare de-a afla un mijloc de dezarmare.

In toate ţările, cu rare excepţii, cheltuelile militare au mers mai mult sau mai puţin sporind, din 1920 până în 1929—30, atingând conform unei investigaţii făcute de *„Carnegie Peace Foundation”*, în cifre rotunde suma de 4.200.000.000 de dolari (circa 700 miliarde lei). Ţările mari ale Europei — Anglia, Franţa, Italia — precum şi Statele-Unite, cheltuesc astăzi pentru armatele şi flotele lor, sume cu mult mai mari decât înainte de 1914. Unele şi-au dublat chiar armamentele.

Dar cel mai caracteristic caz e al Germaniei, care a fost dezarmată prin tratatul dela Versailles.

Iată acum cifrele bugetului destinat apărării sale naţionale :

1924—1925	465.750.000 mărci
1925—1926	621.265.000 „
1926—1927	658.100.000 „
1927—1928	717.154.000 „
1928—1929	715.600.000 „

Pentru o ţară dezarmată nu e rău. Inchipuiţivă acum, ce s'a întâmplat în ţările nedezarmate!

SĂRĂCIA SE REVOLTĂ IMPOTRIVA CHELTUELILOR DE INARMARE

Mai e oare de mirare, după toate cele ce-am văzut, că în ciuda angajamentelor luate de către puteri, prin semnarea tratatelor dela Versailles, lucrările comisiunei de dezarmare, organizate de Liga Naţiunilor, au fost lente şi dificile? Obstacolele invizibile ce trebuiau învinse erau nenumărate. Faptul că Liga Naţiunilor a fost nevoită să studieze şi să discute zece ani, pentru a elabora o convenţie asupra dezarmării, şi că deşi această conferinţă a Dezarmării, ar fi trebuit să fie primul corolar al păcii, ea se ţine abia la 12 ani, după încheerea tratatelor, se datoreşte în mare parte influenţei oculte a tuturor intereselor şi pasiunilor, care începând din 1870, au făcut lumea să se supraînarmeze. Problema dezarmării nu e uşoară dar e cert că s'au făcut de toate părţile eforturi, pentru ca să devie cât mai imposibil de rezolvat.

Mai mult. Conferinţa dezarmării nu s'ar fi întrunit nici în 1932, dacă nu s'ar fi ivit teribila criză economică, ce devastează lumea. Vom vedea la Geneva sărăcia lumii revoltându-se împotriva tunurilor, a tancurilor şi a flotelor. Guvernele au simţit toate ce monstruos paradox rezidă în cheltuiala de mai mult de şapte sute miliarde pentru cumpărarea armelor, dupăce mai toate statele au scos răsboiul din perspectivă, când patru cincimi din ele se află în pragul falimentului, şi toate popoarele sunt ameninţate de ruină. Pe întreaga suprafaţă a pământului, se simte suflarea revoluţiei. Şi evident nu e momentul să se provoace o reacţiune atât de profundă a furiei poporului, împotriva unui nonsens atât de monstruos.

Criza economică mondială, mai mult decât textul tratatului dela Versailles, sau textul convenţiei, e profunda raţiune a convocării Conferinţei dela Geneva. E deasemeni şi speranţa sa cea mai mare.

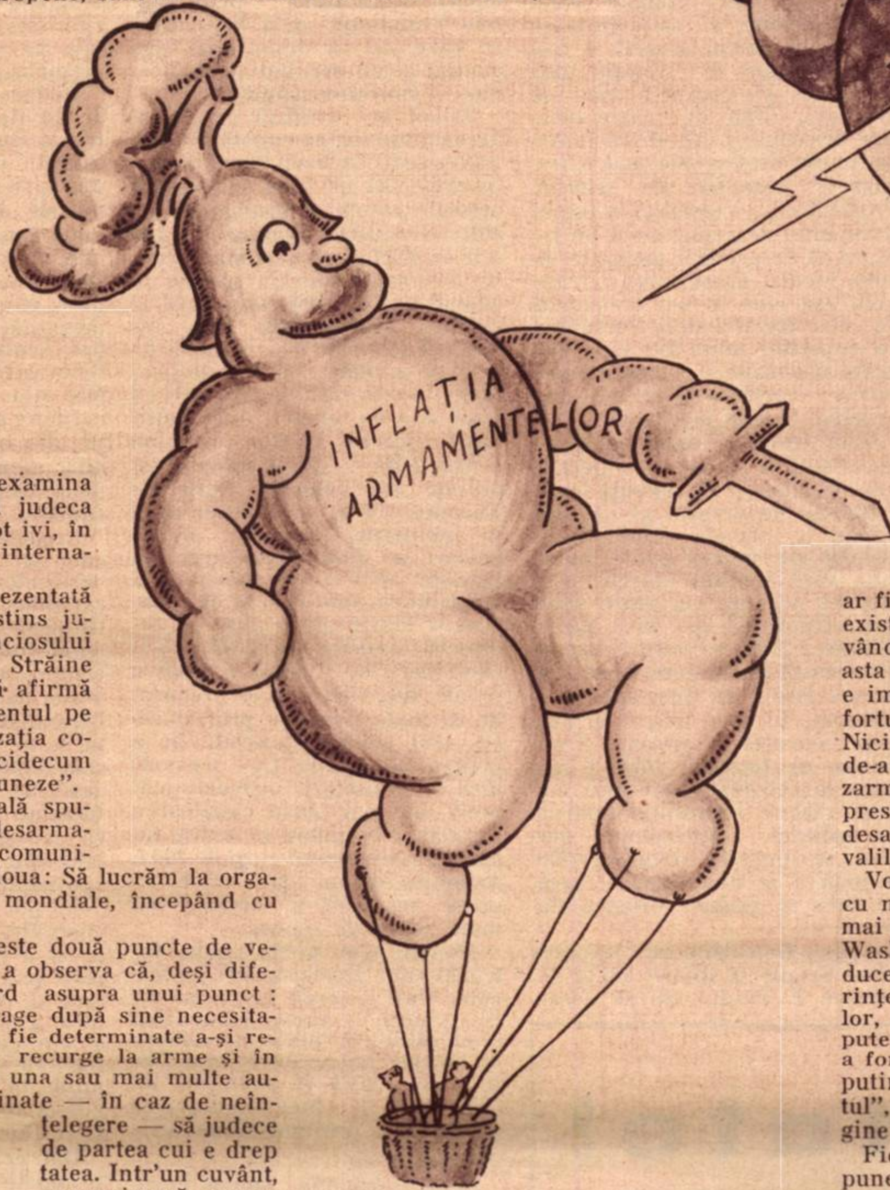
Fictiva prosperitate, care a orbit lumea, imediat după răsboiu a fost un aliat puternic pentru forţele oculte, ce se opun la reducerea armamentelor. Guvernele erau atunci convinse că ar putea cheltui oricât ar vrea; popoarele priviau cu indiferenţă aceste enorme cheltueli, simţind că le puteau suporta cu uşurinţă. Astăzi, situaţia e inversată. Oricât de mari ar fi forţele sociale, ce ne împing către sporirea armamentelor şi a flotelor, oricât de mari ar fi dificultăţile technice ale dezarmării, situaţia financiară a mai tuturor statelor e prea disperată. Dacă statele care urmează să ia parte la această conferinţă nu vor ajunge la învoiala unei reduceri, se vor despărţi într'o stare de ostilitate agravantă; vor fi astfel nevoite să dea o

extindere şi mai mare armamentelor ce vor înghiţi noui fonduri. Multe sunt Statele Europei şi ale Americilor care să îndrăznească a reveni dela Geneva anunţând popoarelor lor că încheerea Conferinţei de Dezarmare va fi o sporire generală a cheltuelilor militare? Nu cred.

Din acest punct de vedere, situaţia conferinţei e cu mult mai bună decât ar fi fost în 1924 sau 1925. Dar dacă e mai bună din acest punct de vedere, situaţia conferinţei e mai rea dintr'un alt punct de vedere: relaţiunile statelor, în special ale Statelor Europene, sunt cu mult mai rele decât în 1924 şi 1925.

CELE DOUĂ ŞCOALE ALE DEZARMĂRII

Două sunt şcoalele ce tratează tema dezarmării. Una din ele e reprezentată de Senor Salvador de Madariaga, fost preşedinte al secţiunei de desarmare de la Geneva, acum ambasador spaniol la Washington. Această şcoală afirmă că lumea nu va putea desarma, până când nu se va fi organizat o comunitate mondială, bazându-se pe o ligă universală a naţiunilor, cu puterea de-a examina toate problemele şi de-a judeca toate diferendele ce se pot ivi, în cursul normal al vieţii internaţionale.

Cealaltă şcoală e reprezentată de Jacques Lyon, un distins jurist francez, şeful contenciosului la Ministerul de Afaceri Străine al Franţei. Această şcoală afirmă că desarmarea e fundamentul pe care se va ridica „organizaţia comunităţii mondiale, iar nicidecum realizarea care s'o încununeze".

In rezumat, prima şcoală spune: Să lucrăm pentru desarmarea lumii, organizând o comunitate mondială. Cea de a doua: Să lucrăm la organizarea unei comunităţi mondiale, începând cu dezarmarea.

Nu voiu discuta aci aceste două puncte de vedere. Mă voiu mărgini la a observa că, deşi diferite, ambele sunt de acord asupra unui punct: anume că desarmarea atrage după sine necesitatea ca popoarele lumii să fie determinate a-şi rezolva diferendele, fără a recurge la arme şi în consecinţă să recunoască una sau mai multe autorităţi superioare însărcinate — în caz de neînţelegere — să judece de partea cui e dreptatea. Intr'un cuvânt, preconizează comunitatea internaţională. Dar această dorinţă nu se poate realiza decât dacă există o stare de spirit favorabilă, o oarecare încredere, o bună voinţă generală şi tendinţe împăciuitoare. E cu neputinţă ca două popoare să fie dispuse a recunoaşte autoritatea superioară a unei curţi de arbitraj, sau a consiliului Ligii Naţiunilor, dacă sunt animate de ură şi neîncredere. O conferinţă pentru desarmare nu poate reuşi, decât dacă e discutată într'o atmosferă împăciuitoare, şi pentruca atâtea puteri să fie la Geneva însufleţite de sentimente conciliante, e nevoie de-o perioadă de relaxare, de cordialitate, de o normalizare a relaţiunilor între popoare.

NEINCREDEREA.

Din acest punct de vedere, mai cu seamă în Europa, situaţia era cu mult mai bună în 1924 sau 1925, decât astăzi. După conferinţa dela Locarno s'a simţit într'adevăr o relaxare aproape generală a tensiunei din care cauza dezarmării n'ar fi avut decât de câştigat. Din 1926 însă, situaţia s'a agravat şi răul a fost precipitat după alegerile din Germania, în anul 1930, când am avut ocazia să vedem ce progres făcuseră aci partidele ultra-naţionaliste. Astăzi, Europa cel puţin, a devenit o reţea de ură, neîncredere şi mai mult sau mai puţin — de rivalitate mascată.

Să încercăm a determina întrucât se justifică această neîncredere ar fi să ne pierdem timpul în zadar. Principalul e că există şi că, în cursul ultimilor doi ani a mers agravându-se, tinzând să degenereze în adevărată ură; asta e destul pentru a constitui, fie că e reală fie că e imaginară, marele obstacol de care se vor isbi eforturile conferinţei. De ce? Nu e greu de bănuit. Nici o putere nu va veni la Conferinţă cu gândul de-a rezolva în mod loial şi complet problema dezarmării, salvând astfel lumea: fiecare va căuta mai presus de toate să obţie aprobarea unor măsuri de desarmare care să limiteze cât mai mult forţele rivalilor şi cât mai puţin pe ale sale.

Vom vedea repetându-se la Geneva, dar pe o scară cu mult mai întinsă, şi în consecinţă într'un câmp mai periculos, ceeace a avut loc la Conferinţele dela Washington şi dela Londra, întrunite în vederea reducerii armamentelor navale. Aceste două conferinţe au ajuns la o reducere parţială a armamentelor, dar numai după o aprigă luptă, în care fiecare putere căuta să impue celeilalte termeni de limitare a forţelor ce reduceau pe ale sale cât mai puţin cu putinţă. Senor Madariaga în cartea sa „Desarmamentul", la pag. 52, schiţează o mică dar sugestivă imagine a acestor conferinţe.

Fiecare delegat scrutează bănuitor orice propunere, oricât de inocentă ar părea, cu teama ca nu cumva poziţia sa relativă să fie sacrificată printr'o acceptare nesocotită. In cursul uneia din aceste întruniri internaţionale, mi s'a întâmplat să întâlnesc pe terenul de golf, pe unul din delegaţii proeminenţi. „Cum merg lucrurile?" l-am întrebat eu. Iar el mi-a răspuns: „Cunoşti povestea băeţelului care a intrat într'o prăvălie să-şi schimbe dolarul în sferturi, apoi în prăvălia următoare spre a-şi schimba cele patru sferturi în cenţi şi într'o a treia spre a-şi schimba cenţii în dolari, după care a luat-o d'a capo, până când unul din negustori, luându-l la ochi, l-a întrebat care era rostul acelui joc. Băieţelul a răspuns: — „Cineva are să facă într'o zi o greşeală şi acela n'am să fiu eu". Acesta e spiritul ce predomină în conferinţele internaţionale pentru desarmare".

Acelaş spirit va anima conferinţa dela Geneva. Vor avea loc discuţii subtile, complicate, inextricabile şi obositoare asupra aşa-numitelor detalii technice; se vor face proecte şi contra-proecte, amendamente peste amendamente, capabile să epuizeze cele mai eroice răbdări şi în mijlocul cărora spiritul obosit al publicului se va îngrozi. Discuţiile dela Geneva vor fi mai confuze şi mai aprige decât cele dela Washington şi dela Londra, pentrucă armamentele de uscat vor constitui subiectul principal. Reduce-

FURTUNA ECONOMICA

ECHILIBRULUI

rea armamentelor de uscat e o chestiune cu mult mai dificilă decât cea a armamentelor navale. Intrucât e complicată cu ceeace s'ar putea numi armamente invizibile, sau, după cum se numeşte astăzi, *„potenţial de răsboiu"* — adică, posibilitatea improvizării unor noui forţe, pe lângă forţele militare organizate: soldaţi, arme, invenţii militare. E evident că această posibilitate variază mult dela o ţară la alta şi că n'o putem calcula, întrucât depinde de numeroşi factori: de populaţie, de desvoltarea industriei, de bogăţia materiilor prime, de energia şi capacitatea guvernelor şi de spiritul poporului. La câte descuţii fără rezultat, la câte opoziţii inflexibile se pot preta cantităţile necunoscute ale potenţialului de răsboi, între statele ce se bănuesc reciproc!

SIGURANŢĂ, ARBITRAJ, DESARMARE.

Aceasta e formula franceză. Dar aplicarea acestei formule e astăzi foarte dificilă, pentrucă interesele şi pasiunile ce duc la sporirea forţelor militare şi la inevitabilele conflicte ce vor rezulta de aci, sunt încă prea puternice. Lumea, în indiferenţa ei, le-a dat latitudinea să se întărească neîncetat în cursul ultimilor zece ani. In acelaş timp, această lume se găseşte nevoită a-şi reduce armamentul cu orice preţ, dacă vrea să evite o catastrofă economică şi socială. Nu putem scăpa de aceste tragice contradicţii decât printr'un acord între statele ce se bănuiesc reciproc de ostilitate. Dar niciunul nu e dispus să accepte obligaţiuni serioase de solidaritate întrucât fiecare se teme că răsboiul e încă posibil dacă nu probabil. E o problemă contradictorie ce impune aflarea unei soluţii şi va fi cu neputinţă să găsim o soluţie care să nu fie imperfectă, plină de desavantagii şi de pericole.

PARADOXUL DELA VERSAILLES

La toate aceste dificultăţi, se adaugă una supremă, de acelaş ordin, dar mai ciudată decât toate celelalte, o dificultate ce merită un studiu special. A fost creeată chiar de tratatul dela Versailles şi, ceeace-i mai de necrezut, chiar de către clauzele desarmării. Ne aflăm înaintea unuia dintre cele mai extravagante paradoxe ale istoriei. Tratatul dela Versailles a impus Germaniei desarmarea ca un început al desarmării generale. Acum, tocmai desarmarea Germaniei, aşa cum a fost concepută de către tratatul dela Versailles, va constitui unul din cele mai grave obstacole — poate cel mai serios — pentru conferinţa desarmării. Şi iată pentru ce:

Prin tratatul dela Versailles s'a crezut că se desarma Germania, obligând-o să renunţe la recrutările universale şi să aibe numai o armată voluntară de 100.000 de soldaţi profesionişti cum sunt soldaţii americani şi englezi, servind cel puţin şapte ani. După cât se pare, Lloyd George a fost cel care a formulat această propunere, spre a elimina riscul ca Germania să-şi formeze, în zece ani, o armată bine instruită de aproape 2 milioane de oameni, fără a mai pune la socoteală veteranii marelui răsboi. Prohibind instrucţia militară a tineretului german, se spera că statul va sfârşi prin a se demilitariza, ceeace avea să asigure liniştea Europei.

Acum, Germania se întoarce către Franţa şi spune: „M'ai desarmat. E rândul tău să desarmezi; te-ai obligat să faci astfel, prin tratatul dela Versailles. Am 100.000 de soldaţi, pe când tu ai 4—500.000. Redu şi tu armatele la 100.000 de capete.

Nimic mai simplu şi mai logic în aparenţă. Dar iată că se ridică o dificultate neaşteptată: E Germania într'adevăr desarmată? Nu s'a ajuns — prin clauzele Tratatului dela Versailles, ce încercau să desarmeze Germania, la un rezultat tocmai opus — supraînarmând-o?

Oricât de ciudată ar părea, această opinie, ea capătă tot mai mult credit în toată Europa. Raţionamentul pe care se bazează această temere, e următorul: Astăzi Germania dispune de 100 mii de soldaţi profesionişti, cari servesc şapte ani; la aceştia se adaugă cei 150.000 de oameni ai poliţiei militarizate. Asta înseamnă 250.000 de oameni de carieră militară, 250.000 de profesionişti, în răsboi, cari sunt cu mult mai de temut — cel puţin după părerea multor persoane competente — decât soldaţii recrutaţi din celelalte state ale Europei, cu o scurtă perioadă de instrucţie. Armatele de recrutare se mobilizează greu; le lipseşte apoi antrenamentul şi coheziunea, sunt inapte de ofensivă şi foarte puţin apte de defensivă. Armata germană e oricând gata de luptă, posedă o şcoală superioară şi e preparată, ca toate armatele profesioniste, atât pentru ofensivă cât şi pentru defensivă. Cu un surplus de voluntari, instruiţi mai mult sau mai puţin clandestin, Germania ar putea fi mâine tot atât de periculoasă ca şi în 1914. Ar putea de un atac subit, în orice perioadă a anului, cu mari şanse de succes.

Nimeni n'ar putea spune întrucât sunt aceste temeri justificate. Unii le cred reale iar alţii, himerice; numai isbucnirea unui răsboi ar putea demonstra de partea cui e dreptatea. Dar îndoiala există şi provoacă un sentiment de incertitudine, ce va turbura profund desbaterile dela Geneva.

Când Germania spune Franţei: „Am 100.000 de soldaţi; redu-ţi armatele la aceeaş cifră", Franţa răspunde: „Soldaţii mei sunt soldaţi de recrutare cu un termen scurt de serviciu; nu sunt de aceeaş calitate cu ai tăi. Am deci nevoie de un număr mai mare sub arme şi-mi mai trebuesc rezerve bine instruite, pe care să pot conta, în caz de răsboi, pentru întărirea armatelor oficiale.

Dar Germania răspunde: „Această chestiune a calităţii e un pretext, sub care Franţa îşi ascunde ambiţia de-a avea o armată mai mare, ca să mă strivească. N'am rezerve instruite şi nici Franţa nu trebue să aibe.

„Dacă n'am rezerve instruite" răspunde Franţa „eu am să fiu cea desarmată, şi nu Germania, întrucât n'am nimic care să echivaleze superioritatea calitativă a armatei germane".

„Am o armată profesională", spune Germania, „pentrucă mi-a impus-o tratatul de pace. Şi dacă o armată profesională e mai puternică decât una recrutată, ei bine, n'are decât s'o adopte şi Franţa. Dar trebue să-şi reducă armata la 100.000 de oameni şi fără rezerve instruite.

„Nu pot adopta armata profesională care a fost impusă Germaniei nu de mine ci de Anglia" răspunde Franţa. „Pentru mine asta ar fi o revoluţie."

Astfel, chestiunea rezervelor va fi unul din marile obstacole la conferinţa desarmării. Oricare ar fi validitatea temerilor ce se nutresc cu privire la organizaţia militară a Germaniei, un singur fapt e cert: tratatul dela Versailles a complicat mult problema desarmării introducând două tipuri diferite de armate: armatele profesioniste ale puterilor învinse, alături de armatele de recrutare ale puterilor victorioase.

Reducerea a două armate de acelaş tip e relativ simplă, pentrucă, din moment ce valoarea tuturor elementelor e aproape egală, se poate face uz de aceeaş unitate de măsură. Când cele două armate sunt de tipuri diferite, chestiunea se complică; reduceri egale din punctul de vedere al cantităţii pot da loc la inegalităţi dacă sunt aplicate unor armate de calităţi diferite. Reducerile trebuesc deci calculate din punctul de vedere al calităţii combinat cu al cantităţii; dar unde e unitatea acceptabilă, care să întrunească aceste două elemente? Până acum am căutat-o în zadar.

Aceasta e atmosfera morală în care se întruneşte conferinţa desarmării, dacă nu se vor ivi evenimente neprevăzute, răsturnând situaţia generală de până acum: o catastrofă în Extremul-Orient între China şi Japonia sau o revoluţie germană. Dificultăţile vor fi considerabile, şi ar fi imprudent să ne lăsăm legănaţi de-un optimism excesiv, în ce priveşte rezultatele. Rămâne încă posibil pericolul că această conferinţă ar putea înrăutăţi situaţia generală, accentuând bănuelile şi ura.

Se pot nutri totuş oarecari speranţe. Statele vor ajunge poate la o înţelegere asupra reducerii generale a cheltuelilor militare şi la o oarecare limitare fără a mai aţâţa neîncrederea şi ura, care şi aşa sunt prea active. In starea critică ce predomină în momentul de faţă, această realizare ar fi un succes şi o alinare.

Dar cea mai mare uşurare ce se poate spera şi aştepta dela această conferinţă, rezidă în aceea că discuţiile şi dificultăţile sale vor face în cele din urmă popoarele să înţeleagă problema aşa cum se prezintă în realitate. Principala cauză a teribilei situaţii în care ne găsim acum, stă în faptul că lumea încă n'a înţeles că marele răsboi a ruinat-o şi că nu va scăpa de aceste dificultăţi, dacă nu reuşeşte să rezolve problema răsboiului, de care depind toate celelalte probleme. La început lumea a crezut că războiul o îmbogăţeşte şi că odată cu 1914 a început o epocă de aur. Acum popoarele ştiu cu toatele că în structura lumii trebue să existe o eroare; dar caută răul acolo unde nu există şi nu-şi dau seama că în realitate stă în monstruoasele proporţii, pe care le-a luat puterea militară, în civilizaţia occidentală, ameninţând să distrugă totul. Dacă lumea ar fi înţeles că rădăcina răului stă acolo, desarmarea ar fi fost de mult un fapt împlinit.

Să sperăm că Conferinţa dela Geneva va sfârşi prin a lumina spiritele şi că cele de mai sus vor exercita o influenţă puternică dând o încheere fericită dramei ce frământă lumea modernă, chiar dacă rezultatele sale imediate ar părea mediocre, faţă de gravitatea răului.

Guglielmo Ferrero

LA SHANGHAI INTR'UN BAR

EXISTĂ uneori atâta violenţă între elementele unui contrast, un şoc atât de puternic şi absurd, încât spiritul refuză să le conceapă, să le asimileze, să le transforme într'o viziune coherentă, colorată şi vie.

Toţi acei cari au cunoscut oraşul Shangai, cu mişcarea, luxul şi plăcerile sale, trebue să resimtă o senzaţie asemănătoare, îmbolnăvirea imaginaţiei, acest efort de-a asocia amintirile, cu evenimentele prezentului.

Că răsboiul face ravagii în câmpiile Mandciuriei, triste şi sălbatece, acoperite când de zăpadă, când de-un praf galben; că pe şoselele ei trec trupe înarmate şi pe deasupra oraşului se aude sgomotul avioanelor de bombardament, toate acestea nu surprind, nu derutează pe nimeni.

Ţara prezintă aspectul dezolant şi tragic al celor predestinate marilor migraţiuni, năvălirii hoardelor, luptelor fără sfârşit.

Nu cred că poate exista în lumea întreagă, un oraş, în care ritmul vieţii să fie atât de larg, atât de liber pentru europenii stabiliţi acolo, ca oraşul Shangai. Europa şi America îşi au centrele lor de plăceri, vilele şi plajele celebre. Aceste locuri nu cunosc însă decât un sezon foarte restrâns.

Dela Canalul de Suez şi până în apele îngheţate ale mării Okotzk, oraşul Shangai strălucia peste întreg orientul asiatic prin prestigiul bogăţiilor, comerţului şi al serbărilor sale. Din toate ţările s'au stabilit acolo oameni energici, îndrăzneţi, plini de iniţiativă în afaceri, însetaţi de muncă şi viaţă. Ei au fondat un oraş modern, cu bulevarde largi şi locuinţe vaste. Oraşul s'a îmbogăţit prodigios, precipitând fără încetare, bogăţia şi veselia sa, în timp ce în jurul său creştea cu o iuţeală nebănuită o metropolă chinezească, gigantică, tot atât de arzătoare, pentru câştiguri şi plăceri, ca şi cetatea europeană.

Şi din confruntarea acestor două civilizaţii, acestor două rasse, din această rivalitate şi împletire a poftelor devorante, a isvorît o atmosferă unică, încărcată de efluvii magnetice, de vigoare şi tensiune. O cadenţă vitală sgomotoasă, buimăceşte pe noul venit asemenea unei lovituri de gong sau unei descărcări electrice.

Am sosit din Japonia, din oraşul Kobe, pe un vapor mic. Am întârziat 24 de ore, faţă de orariul oficial în estuarul Yang-Tse, din cauza ceţei galbene, care ne-a împiedicat să înaintăm. Nerăbdător am trăit această pauză, în mijlocul urletelor lugubre de sirene, fără a putea vedea la doi paşi în faţa mea. Apoi perdeaua se ridică încet şi Shangai apăru în faţa ochilor mei.

Cum se poate descrie acea mişcare frenetică de pe străzi, în care automobilele lucitoare se încrucişează cu trăsurile ricşa-uşilor, cu picioarele lor goale. Aspectul mozaicat al costumelor europene, al femeilor elegante, alături de mătăsurile colorate violent ale chinezilor.

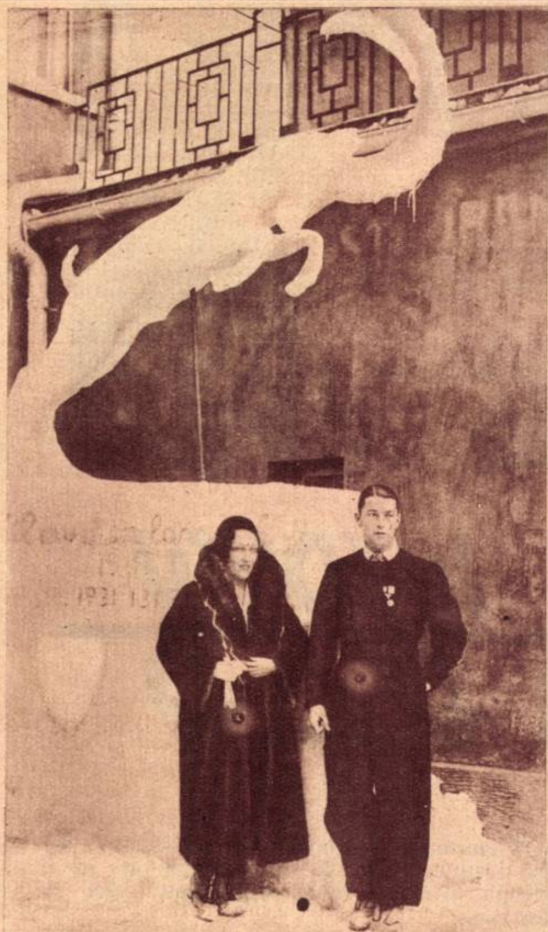
Descind la Aster-House, un vast hotel, comparabil cu cele mai luxoase hoteluri ale marilor capitale. Era ora ceaiului. Un jazz cânta. Perechile dansau înfierbântate de apropierea serii, când toţi uită lucrul şi grijile zilnice, spre a deschide mari porţile plăcerilor nocturne. Dela fereastra mea, vedeam o vânzoleală ca de furnici, un public din ce în ce mai dens, massându-se pe taluzurile şi podul din Wong-Poo. Nenumărate vrăbii mici circulau dealungul râului, în strigătele ascuţite ale vâslaşilor. Un amic mă conduse la Shangai-Club. E unul din cele mai mari baruri din univers, dar trebue să intri acolo cum am făcut-o eu, la ora cocktail-ului, pentru a-ţi da seama de ceeace se înţelege prin cuvintele: bar imens. In faţa lemnului lustruit, tivit cu alămuri strălucitoare, lung de zeci şi zeci de metri, o lume imensă, veselă se înghesuia neîncetat. Erau şapte sau opt rânduri de oameni. Deasupra lor, pahare pline, amestecuri colorate, treceau cu îndemânare şi rapiditate. Groomii chinezi împărţiau băuturile, în rochiile lor albe, cu fizionomiile lor închise şi liniştite. Rumoarea care domnia peste aceşti băutori cosmopoliţi şi dintre cari unii sorbiau cu o regularitate cronometrică câte o duzină de cocktailuri, seamăna cu sgomotul infernal al elementelor naturii. Ascultând însă cu atenţie, ajungeai după câteva minute să desprinzi crâmpee de conversaţie. Se discutau acolo afaceri, curse, băuturi, flirturi, piraterie, partide matrimoniale. Dar ceeace-i dădea caracterul său unic, era tonul nepăsător, în care erau angajate acele discuţii. Şi groomii chinezi treceau necontenit, se strecurau prin această lume, în timp ce bar-menii amestecau alcoolurile, rapid ca nişte automate...

Astăzi, mitralierele mătură cu răpăiturile lor frontul hotelului Astoria şi indubitabil în ferestrele barului imens se ridică baricade de saci cu pământ, sau nisip.

J. Kessel

Cum îşi petrec iarna...

— Note din St.-Moritz —

Gloria Swanson şi soţul ei, Michael Farmer.

Fotografiile pe care le publicăm in această pagină reprezintă câteva stele de rangul întâi, in vilegiatură la St. Moritz, în Elveţia.
In dreapta, sus, vedem pe Charlie Chaplin, — care pare să se fi îndrăgostit de bătrâna Europă, — cu fabricantul francez Citroën.
Jos: Adolphe Menjou într'un grup de sportivi.

HOLLYWOOD şi Neubabelsberg şi-au dat, în anul acesta, întâlnire la St. Moritz. In primul plan, două dintre cele mai strălucitoare astre: Charlie Chaplin şi Douglas Fairbanks.

Douglas apărea mereu escortat de două delicioase americane, care — honni soit qui mal y pense — nu erau altcineva decât nepoatele lui. Charlie, avea aerul să fie îndrăgostit până peste urechi de tovarăşa lui, o brună anonimă, cu ochi înflăcăraţi, gesturi prompte şi zâmbet sfidător. Alături de ei, Adolphe Menjou, ca niciodată, se arăta foarte prevenitor pentru ispititoarea lui soţie, Catherine Carver a cărei drăgălăşie aureolată de păru-i blond, splendid, era punctul de atracţie al tuturor privirilor, mai cu seamă ale bărbaţilor.

Gloria Swanson care va deveni peste puţină vreme mamă, ascundea, pudică, sub mantoul uriaş de vizon, silueta-i îngreunată, privind fericită spre Michael Farmer, tânărul ei soţ, în vreme ce Fernand Gravey, fără frac de astădată, practica intens sportul săniuţei.

Rosita Dolly, una din faimoasele „Dolly Sisters" a arborat o pereche de cismuliţe de-o rară originalitate.

Dar cel mai mare succes l-a obţinut Sidney Chaplin, al cărui spirit îndrăcit, vervă strălucită şi talent inventiv, au depăşit orice imaginaţie.

Bun acrobat ,excelent jongleur, Sidney a făcut deliciul amicilor, cari-l aplaudă fără preget.

Cineva a insinuat că deşi Charlie Chaplin e bogat în bani şi glorie, Sidney are o fantezie mult mai bogată...

Dar Charlot râzând cu lacrimi, aplaudă primul, oridecâteori Sidney face vreun giumbuşluc...

G. T.

PRINTRE CONTRABANDIŞTI

(Urmare din pag. 8-a)

Sunt oameni din Borş, cari au pământuri spre Bedeu sau Artand. Acestora, ca să-şi poată cultiva pământurile din Ungaria, li se eliberează autorizaţiuni trimestriale şi anuale, pentru a trece graniţa. Au voe s'o treacă, la lucru în orice zi, afară de sărbători.

O zonă de 10 km. la graniţă, formează un fel de bandă a pazei.

Aci se opresc o clipă trenurile, pentruca patrula să se urce şi să le însoţească. Pe şosea, automobile ce vin sau se duc spre Paris, Monte Carlo sau Viena, sunt oprite. Trece câte o maşină pe zi!

In această zonă sunt puncte preferate de trecere clandestină, la noi trei poduri de pildă, unde se prind ades indivizi cari ocolesc vama.

Din aceste sate dela graniţă, îşi făcuseră zona de operaţiuni, acum câtva timp, o bandă de ţigani. Ei furau la noi şi vindeau în Ungaria, sau viceversa. Evident, treceau graniţa de contrabandă.

Autorităţile româno-ungare au colaborat, şi banda a fost infine prinsă, pe teritoriul nostru.

O DRAMĂ

Intr'o zi, pitulat într'un tren de marfă, a fost descoperit un tânăr, care voia să fugă din ţară.

Caporalul l-a dus la post, s'a descins şi s'a aşezat să scrie declaraţia tânărului. Acesta, într'un moment de neatenţie din partea caporalului, s'a apropiat de centura pe care ostaşul o pusese pe un scaun, a scos revolverul şi l-a îndreptat spre caporal:

— Dacă nu mă laşi să fug, trag!

Şi fugi pe uşe.

Caporalul ieşi îndată după el, şi dădu alarma. Grănicerii luară armele... Goană.... La un moment dat, tânărul se opreşte, îngenunche după un obstacol şi descarcă în grăniceri şapte gloanţe...

Un foc de armă al grănicerilor l-a ucis.

Băiatul ar fi putut să scape cu o pedeapsă minimă...

Sandu Vornea

In numărul viitor: LA FRONTIERA CEHOSLOVACĂ.

CUM SE ALEGE O MISS?

Prin eliminarea celor mai puţin frumoase şi mai cu seamă prin eliminarea preferinţelor personale!

REPORTAJ LUCID de F. Aderca

TOATE FETELE SUNT FRUMOASE!

DE-OBICEI se cere domnului cismar să fi învăţat cismăria, domnului pictor să fi urmat o şcoală de belle-arte, domnului inginer şi domnului medic să fi petrecut cel puţin şapte ani prin laboratorii speciale. Nimănui nu i se cere nimic, ca să se priceapă la femei frumoase: nici măcar dovada că e 'nsurat cu o femeie frumoasă.

Aşa se face că am fost numit în comisia de alegere a şase „Miss Bucureşti" care, în interval de alegere, au devenit opt. Am ales într'adevăr pe cele mai frumoase?... Jur că da!... Să fi luat depe stradă un cetăţean oarecare, străin şi de pictură şi de sculptură şi de literatură şi să-l fi pus în faţa celor peste cincizeci de concurente, n'ar fi putut alege alte şapte mai frumoase.

Nu, să nu credeţi că sunt mai puţin pretenţios decât cei care sunt gata să şoptească la ureche că niciuna din cele şapte frumoase nu e pe gustul lui, care e mai fin şi mai complex. Şi eu sunt convins că viitoarea Mona Lisa şi Marlene Dietrich a zilelor de mâine n'a binevoit încă să se prezinte în faţa juriului, foare dispus s'o recunoască şi s'o aplaude cu frenezie. Cred că metoda practicată de toate juriile din lume, adăstând prezentarea benevolă a ineditelor Greta Garbo, e defectuoasă. Pietrele preţioase trebuesc căutate în fundul pământuıui, ca şi perlele care se ivesc în culcuşurile fierbinţi şi adânci ale mărilor verzi. Pentru incendii, crime, furturi, ziarele au reporteri speciali... De ce n'ar avea şi pentru căutarea celei mai frumoase şi proaspete statui vii?.... Numai Academiile aşteaptă, spre a-şi decerne premile, ca geniile încrezătoare în meritul lor şi lipsite de orice ruşine, să depună operile la portar şi să ceară în gura mare recunoaşterea şi paralele. Inteligenţele într'adevăr creatoare de-acea n'au fost niciodată premeiate de Academii, şi putem trage încheerea că fetele într'adevăr frumoase trebuesc căutate, scoase din coconul lor de mătasă şi prezentate — cu acel extraordinar plus al frumuseţii femeieşti care e modestia. Şcolile superioare, universitatea, biurourile particulare şi de stat, familiile cu stare, ale căror odrasle îşi primesc educaţia în casă — pretutindeni, vreme de un an, câteva perechi de ochi agili şi tainici trebue să caute capodopera vitalităţii de sub cerul României. (Am lăsat deoparte frumuseţile de la ţară din prejudecata că lipsa de cultură şi inteligenţă poceşte cea mai simetrică figură, îngreuiază cele mai desăvârşite linii ale trupului).

Când s'au prezentat, numai în Bucureşti, peste cincizeci de fete, conştiente de frumuseţea lor, orice neîncredere a dispărut însă şi mi-am şoptit cu asprime:

— Lasă pretenţiile!

Şi închizând ochii am exclamat cu entusiasm:

— Nu vezi?... Toate fetele sunt frumoase!...

TOATE VOR SĂ NE'NŞELE!...

Meditasem, e-adevărat, o zi şi o noapte asupra a două erori grosolane, cărora nu voiam le cad cu niciun preţ victimă uşoară. Mi-am zis cu aceiaş rigoare pe cari o întrebuinţez numai în conversaţiile cu mine, fiind singura persoană căreia îi pot vorbi cu autoritate şi de la care pot aştepta oarecare supunere:

— Să ţii bine minte, tot timpul, că nu eşti ginere, ci judecător. Nu trebue să alegi după natura şi îndemnul instinctelor dumitale, cari s'au arătat dealtfel dezordonate destul. Să nu te laşi fermecat nici de blonde, nici de brune, nici de roşcovane. Adevărata frumuseţe nu e în culoarea părului.

— Intrucât în lunga mea viaţă am fost dispreţuit de toate culorile am toată nădejdea să nu cad în această greşală.

— Fereşte-te apoi să cauţi în chipul şi liniile fetelor un stil anumit, antic, medieval, sau ultra modern, sau vre-o caracteristică etnică perfectă, vreo melancolie slavă, vreo ardoare arabă, vreo stupoare musulmană, vreo seninătate sau perversitate greacă... In Bucureşti s'au întâlnit toate cele patru puncte cardinale şi ar fi nedrept.

— In Bucureşti nu se cunoaşte încă precis cuvântul „stil" şi nefiind în niciun caz cultivat cu preştiinţă, nu va fi scos în evidenţă. Şi apoi, judecând din punctul de vedere al „stilului" aş risca să rămân singur de părerea mea, dând votul şi prezentând pe cea mai hidoasă drept cea mai frumoasă...

Dar spre uimirea mea, dificultăţile cele mai mari ale judecăţii n'au venit din principii lăuntrice — ci (ca să vorbesc deschis) din viclenia fetelor.

E drept, nu s'a prezentat nici o şchioapă şi nicio cocoşată, dar câteva fiinţe prea late sau prea lungi ne-au pus pe gânduri. Trebue să le fi spus cineva de-acasă că sunt frumoase.

Această viclenie (prea cusută cu aţă albă) a fost înlăturată uşor, niciunul din membrii juriului ne dorind să le mai vadă la o nouă examinare. A fost întâia eliminare: eliminarea fetelor, frumoase din punctul de vedere al rudelor sau vecinelor, sau protectorilor discreţi, care ne-au declarat în particular că „Iţi jur pe cea am eu mai scump că e cea mai frumoasă".

A doua viclenie (mult mai periculoasă) s'a ivit în privirile unei mici blondine, care credea că trebue să se comporte ca o mare cuceritoare sentimentală. Privirile ei, la întâia probă, au captivat câteva elogii (şi pe-al meu). La a doua probă mi-am dat seama îngrozit brusc, şi de confuzia mea şi de intenţiile frumoasei — şi m'am deşteptat.

A treia viclenie deşi mai delicată, a fost mai puţin dăunătoare dreptei judecăţi şi în tot să cazul era mai mult în riscul candidatei. Câteva frumoase fete s'au arătat nepăsătoare, până la a nu binevoi să arunce juriului nicio privire, preferând să fie preţuite din profilul şoldului sau chiar de la spate, altele s'au ivit târziu şi parcă îndemnate iar altele, spre a se evidenţa, au mototolit într'o mânuţă nervoasă şi orgolioasă numărul de ordine care trebuia să lucească la piept. Aceste „modeste" concurente nu erau lipsite de însuşiri şi două sau trei au fost alese, dar, — „împotriva" lor!...

Mărturisesc că a fost o viclenie — a patra! — care mi-a plăcut şi căreia mă gândesc să-i ofer o recompensă oarecare — fie şi numai aceste cuvinte elogioase — în intenţia mincinoasă fiind oricum, multă pricepere, mult gust. A fost o viclenie — ca să zic aşa — picturală: găteala şi mănuşile până la cot, având menirea să scoată în lumină paliditatea de sidef a pielei, culoarea de abanos a părului şi sprincenelor, delicateţea umbrelor gurei... Una din aceste elegante de mare rassă a fost aleasă.

Dela st. la dreapta, d-rele: Pasy Căplescu, Miss Olt II; Marioara Rădulescu, Bucureşti; Margareta Dăescu, Miss Dolj III; D-ra Mitzy Marinescu, Miss Rebus 1932, Craiova; D-ra Ninette Mihăilescu, Miss Rebus II, 1932, Craiova; Vilma Georgescu, Miss Rebus III 1932, Craiova.

MAREA DIFICULTATE: NASUL

Dacă am putut cădea de acord, relativ uşor, cu privire la statură, la modelaj, la proporţii şi la armonia formelor figurii, ne-am găsit în cea mai mare încurcătură când am judecat nasurile. Se pare că natura care a învăţat să construiască un picior, o mână, o talie şi chiar o gură foarte frumoase, rar isbuteşte să creieze un nas cuviincios, greşeşte la dimensiune, punând un morcov într'o figură cât o mimoză, nu se pricepe la formă, lipind o pătlăgică într'un chip prelung de porţelan. Uneori pune nasul transversal, peste buze, îl începe de la rădăcina părului din cap, sau îl duce până'n vecinătatea bărbiei.

Desamăgirea provocată de cercetarea şi analiza serioasă a tuturor nasurilor prezentate a fost (şi este încă!) atât de mare, încât un nas frumos ni se pare ceva mai rar şi mai preţios decât cea mai frumoasă privire, cea mai armonioasă statură.

(Propun un concurs numai de nasuri).

Declar de la început că cele opt Miss Bucureşti n'au nasuri ideale şi maximum de frumuseţe pe care l-au atins e că celelalte elemente ale frumuseţii figurii au anulat sau atenuat prezenţa nasului.

UN CONCURS IDEAL

A fost concursul de frumuseţe din Bucureşti un concurs ideal?.

Cred că da.

Adică alesele Bucureştilor au răspuns cu frumuseţea lor tuturor întrebărilor puse. Ceeace nu'nseamnă că nu s'ar fi putut pune întrebări mai multe. Bunăoară, eu cred că şi inteligenţa şi felul de viaţă şi preferinţele artistice şi timbrul vocii şi culoarea viselor şi idealul politic (da! idealul politic şi social!) alcătuesc elementele frumuseţii. Linia trupului şi armonia figurii sunt însuşiri brute, întâile elemente: toate aceste daruri trebue să dobândească viaţă prin celelalte însuşiri, sufleteşti şi intelectuale, fără de care orice sculptor banal ne poate oferi un manechin, de o frumuseţe formală superioară Venerei de Milo.

Ştiu eu cum s'ar fi putut realiza un concurs ideal...

Il mărturisesc, pentrucă ştiu că nu se va realiza niciodată.

După alegerea misselor, le-aş fi băgat la închisoare, împreună cu membrii comisiei — o închisoare cu ziduri înalte şi bine păzite de santinele cu puşti lungi — ca împreună, candidatele să-şi dea seama de inteligenţa artistică a membrilor comisiei, iar membrii comisiei să afle puterea de fantezie, darul vorbirii, calitatea vocii, tăria caracterului, tenacitatea atenţiei şi chiar farmecul privirii, în diferite ceasuri ale zilei, ale candidatelor la supremul titlu: frumuseţea.

Căci concursurile de frumuseţe nu sunt o îndeletnicire uşoară şi nici măcar frivolă. Sunt întâile cercetări şi experienţe ale omului, care a uitat de 5000 de ani că trebue să'nceapă a se deosebi de înfăţişarea celorlalte dobitoace depe pământ. Precum selecţiunea se face de mult în domeniile ştiinţei şi artei, prin însuşiri speciale, omenirea se va selecţiona şi prin frumuseţe — iar concursurile de frumuseţe, pe cari unii le ironizează, se vor institui obligatoriu şi vor fi urmărite asupra întregei generaţii tinere. Avem omul cu pumnul cel mai puternic, omul care sare la cea mai mare înălţime, omul care se'ngroapă de viu, omul care extrage rădăcina patrată a 10 cifre, pe-de-rost, ne trebue şi oamenii cei mai frumoşi.

Idealul conştient şi inconştient al omenirei, cercetându-şi cu luare aminte fetele şi băeţii, e să producă foarte curând, cât mai curând o femeie şi un bărbat care să fie în acelaş timp cei mai frumoşi, cei mai inteligenţi, cei mai răbdători, cei mai voluntari, cei mai artişti, care să poată trăi la Polul Nord şi la Ecuator cu aceiaş uşurinţă şi care să procreeze cel mai mare număr de copii până la cea mai înaintată vârstă, fără să'mbătrânească.

F. Aderca

Stânga sus: *In timp ce crivățul suflă cu putere prin pădurile Siberiei, iar* (stânga medalion) *sportivii se antrenează pentru concursurile de sky* (dreapta în medalion), *la Cannes, are loc prima bătaie de flori a anului acesta.*

Jos: *Principele moștenitor, Humberto al Italiei, a luat parte la manevrele skiorilor italieni, în Alpi.*

Stânga: *Fotografie nocturnă luată la San Francisco.* Dreapta jos: *Una din focele unui bazin californian, primindu-și rația zilnică de mâncare*

De PRETUTINDENI

Schimbarea gărzii la palatul Buckingham din Londra.

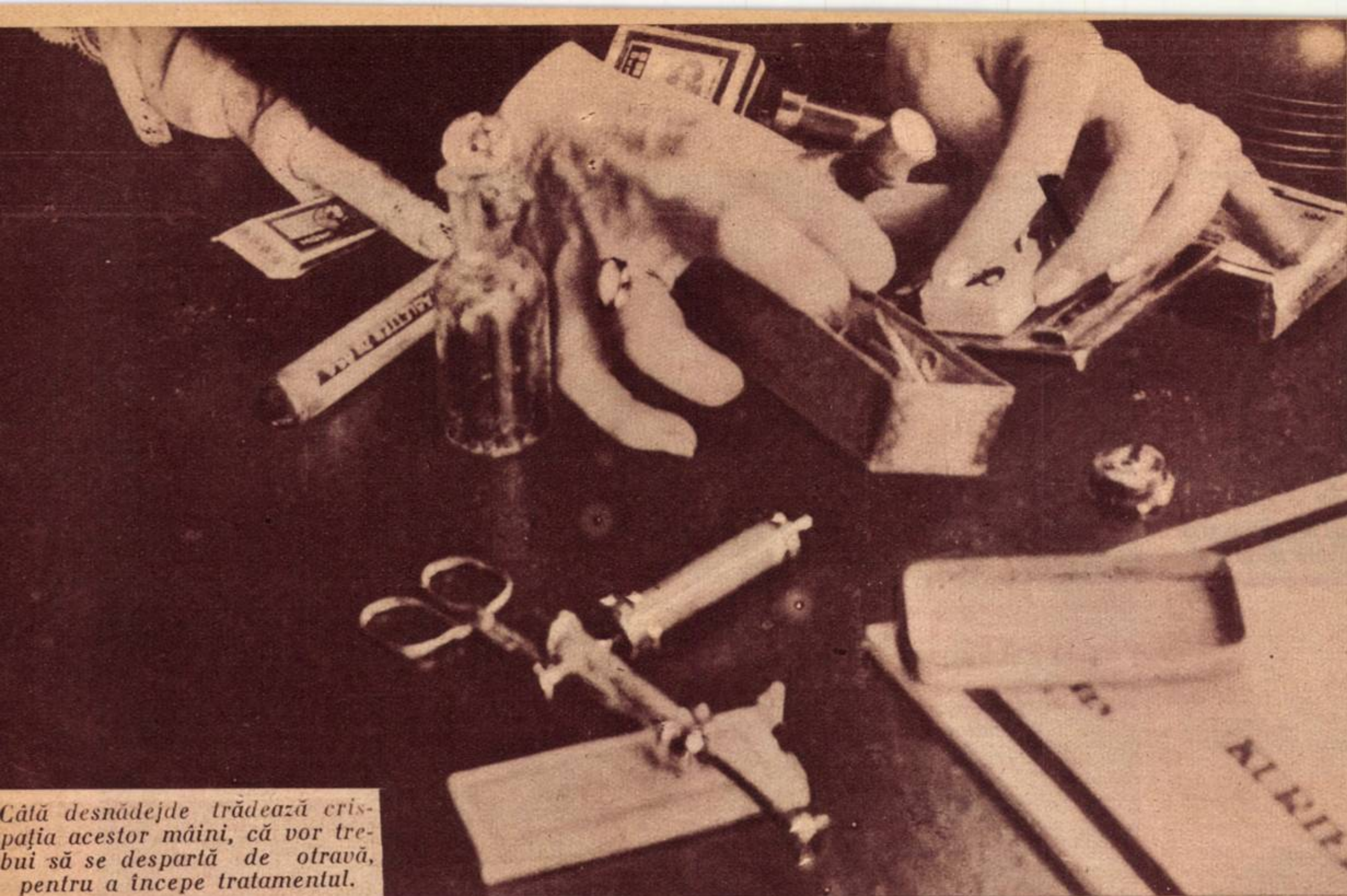

Sus: *Dansatoarea Babette va fi supusă unui examen radioscopic, deoarece flexibilitatea ei a uimit cercurile savanților. Intr'adevăr, dansatoarea poate face din corpul ei, un nod.*

In fotografia noastră dansatoarea Babette, într'una din producțiile ei.

Jos: *Artista ungară Sari Maritza, care a fost angajată pentru un ciclu de spectacole în Statele Unite, afirmă că a fost cerută în căsătorie de genialul Charlie Chaplin, dar că nu se va mărita totuș cu el, pentru a nu-și pierde personalitatea artistică.*

Câtă desnădejde trădează crispația acestor mâini, că vor trebui să se despartă de otravă, pentru a începe tratamentul.

Se poate vindeca MORFINOMANIA?

DUPĂ ultimele evaluări statistice, sunt aproximativ șase milioane de morfinomani pe glob: nenorociți, cari își așteaptă salvarea și vindecarea. Legile prohibiției comerțului cu stupefiante, măsurile aspre luate de state, sunt slabe ajutorări pentru acești vicioși, cari au nevoie de un tratament cu totul special. Dar atât legile, cât și diversele metode pentru a desobicinui pe cineva de morfină sunt numai încercări, deoarece nu se știe încă dacă morfinomania e într'adevăr vindecabilă. In afară de cazuri izolate, medicina n'a dat încă răspunsuri mulțumitoare.

Un medic din Berlin însă, care singur a fost morfinoman 13 ani, doctorul Fritz Mayer, pretinde a fi descoperit un tratament care-i asigură deplin suces. După el, tratamentul succes. După el, tratamentul poate da posibilitatea unui morfinoman, ori cât de înaintat, să-și recapete înfățișarea sa omenească și deplinele sale facultăți.

După vederile științei moderne, beția de opium, de morfină sau de alte stupefiante, nu este un viciu, ci o boală, cu adânci repercusiuni asupra *„eului"*. Metoda doctorului Mayer, toc-

Medicul și pacienta într'o ședință psiho-analitică.

Probe de scris, luate pacientei, la diferite intervale de timp. Incet-încet, pacienta își recâștigă siguranța scrisului.

Soporificele sunt mai puternice, decât voința pacientei. Bolnava se năruie sub efectul lor.

mai pentru aceste motive, este clădită dintr'o combinație de tratament medicinal și psihic. Desigur, primul pas trebue făcut chiar de pacient. Dorința de-a suporta un tratament, voința de a-și recăpăta facultățile normale, trebue să ducă pe pacient la doctor, care să-și ia însărcinarea de a-l însănătoși.

Durata acestei cure este de șase săptămâni. Ea începe printr'o abstinență totală a pacientului. La alte metode, primele zile au un efect atât de brutal, încât produc o profundă sdruncinare organică asupra pacientului. Doctorul Mayer începe însă tratamentul printr'o adevărată cură de somn, în care bolnavul capătă un soporific și doarme de patru sau cinci ori, în 24 de ore. In timpul somnului i se administrează contra otrăvuri, care elimină morfina.

O criză de nervi.

FOTO KEYSTONE

Pacientul trăește în casa doctorului și e educat progresiv, pentru o renunțare conștientă, la viciul său. Nu e tratat cu asprime, ci cu multă bunătate și îngăduință, satisfăcându-i-se toate dorințele, atât cât se mărginesc la alte lucruri decât la stupefiantul otrăvitor. După prima deșteptare, i se permite chiar să fumeze. Când se scoală din pat, i se permite să meargă în societate, totdeauna însă în tovărășia doctorului sau a sorei de caritate.

Pacientul își recapătă astfel încet, încet, libertatea. E întovărășit în plimbări mai lungi și dus dinadins prin fața farmaciilor, așa ca să se oțelească și moralicește, contra vechiului său obiceiu. In tot timpul tratamentului, pacientul e obiectul unei observațiuni riguroase. Toate cauzele, amănuntele și complicațiile bolii sale, îi sunt înfățișate și din adâncul trecutului său se scormonesc toate amănuntele, care-ar putea da oarecare indicii asupra boalei sale. Prin aceasta, pacientului i se relaxează toate complexele.

Și într'adevăr, pe măsură ce tratamentul înaintează, bolnavul devine mai vesel, mai vioi și mai sociabil.

(Continuare în pag. 22)

După un somn îndelungat, cochetăria se redeșteaptă. Bolnava cere roșul de buze și oglinda.

Medicul întovărășește pacienta într'o plimbare, și trece prin fața unei farmacii, pentru a-i studia jocul fizionomiei.

Ce se POARTĂ

ELEGANȚA e o realizare a ingeniozității cu care știți să vă reflectați personalitatea; e un complex de originalitate și armonie, un tot ce atrage ochiul, fără a-l violenta, creiând o impresie de perfect echilibru. Cu greu s'ar putea da precizări și sfaturi, în acest capitol, întrucât formula variază dela caz la caz. Și apoi, există mai în fiecare femee un instinct al adaptării, al dozărilor, care ar face inutilă intervenția noastră.

Silueta primăverii ce vine pare să afecteze o mejestuoasă simplicitate. De remarcat sunt detaliile „directoire": revere late, umeri în formă de epoleți și talii sus plasate.

Mătăsurile uni și imprimate, dau împreună cu lenajurile, combinații foarte variate și ceeace-i mai important — foarte elegante.

Cu greu veți mai distinge o rochie de un pardesiu, mai ales în cazul nouilor modele, strânse pe corp și lipsite de guler.

Moda cântă în primăvara aceasta o arie marțială, decretând umeri lați și unghiulari, talii subțiri și jupe drepte. Mâinile prinse în mănuși moi și ușoare se bucură de o relativă libertate, iar tocurile mai joase, dau pasului mai multă siguranță. Toate aceste note și accesorii contribuesc la realizarea unei siluete tinerești, alerte, de-un grațios sportiv, în care se traduc toate vioioșiile latente ale vieții ce așteaptă să explodeze.

Și acum, pentru a vă creea noua înfățișare, vă trebue un plan în marginea căruia să lucrați evitând preșeli ce v'ar putea costa mult. In primul rând, veți părăsi multe din concepțiile sezonului trecut. Veți abandona ideea că fustele bogate și fluturătoare, și așa numitele frou-frou-uri ce-au dominat până acum, ar fi un *„sine qua non"* al feminității.

Iar după ce veți fi eliminat toate aceste elemente ce par azi greoaie, în ochii obosiți de vechile aspecte, veți obține silueta pură a primăverii, în ale cărei caractere militărești, unghiulare, se împletesc mici detalii ce catifelează sobrietatea fără a încărca.

Nouile caractere mențin feminitatea, dar ne oferă o feminitate discretă, dupăcum puteți constata din cele două modele creiate de Lyolene, pe care le dăm aci. Observați cât de simple, cât de lipsite de relief sunt liniile mantoului și ale rochiei. Nimic nu vine să strice continuitatea. La mantou, șalul cuprinde gâtul, pretrecându-se apoi pe sub nasturi și cordon, iar la rochie, moliciunea basmalei e inclusă complet în linia siluetei.

Dacă decupați desenele pe care le dăm în această pagină, veți observa că foarfecile parcurg un drum lipsit cu desăvârșire de sinuozități, iar ansamblul are ceva mlădios și plăpând de vegetație tânără, ștergând impresia de masculin a liniilor.

Yvette

Rochie de stradă.

Pardesiu.

Tailleur le lenaj alb.

Tailleur negru dintr'un tweed de mătase în diagonale.

RĂSBOIUL CHINO - JAPONEZ

In harta pe care o prezentăm mai sus cititorilor noștri, se poate vedea întreaga regiune a luptelor dintre japonezi și chinezi, la Shanghai. După ultimele știri, marea ofensivă japoneză a început Sâmbăta trecută.

Festival artistic

Duminică 28 Februarie ora d. a. va avea loc în saloanele Barașeum din str. Dr. Juliu Barasch No. 15, un grandios festival artistic urmat de o serată dansantă organizată de către secțiunea „Prietenele Policlinicei Dr. Juliu Barasch" sub patronajul colegiului medical al Policlinicei pentru asistența medicală gratuită celor sărmani. Vor da concursul:

Conservatorul coreografic Leria Niky, Quartetul Sarvaș, d. Baldowin de la Teatrul Național, d-ra Olga Vereanu, etc.

SPORT

FOOT - BALL

SE impun spre clasare: Austria, Ungaria, Cehoslovacia, Italia, Anglia, Olanda, Germania, Scoţia şi Ţara Galilor.

Cea mai demnă pentru locul I ne apare Italia, care în cursul anului 1931 n'a suferit nici o înfrângere. A învins pe Austria cu 2-1, pe Ungaria cu 3-2, pe Franţa cu 5-0, pe Scoţia cu 3-0; a făcut match nul cu Cehoslovacia şi Spania.

Pentru locul al doilea desemnăm Austria, care a învins Cehoslovacia cu 2-1, Scoţia cu 5-0, Germania cu 5-0 şi 6-0 şi Elveţia cu 8-1. A făcut match nul cu Ungaria şi a cedat Italiei cu 2-1.

Deasemenea şi Ungaria trebuie clasată în acelaş rând cu Austria, în urma matchurilor: Ungaria-Elveţia 6-2, Ungaria-Austria 0-0 şi 2-2, Ungaria-Cehoslovacia 3-0, Ungaria-Suedia 3-1 şi Italia-Ungaria 3-2.

Apoi ar urma în ordine: Anglia şi Cehoslovacia, Spania, Scoţia şi Ţara Galilor, în urma rezultatelor: Anglia-Spania 7-1, Anglia-Scoţia 2-1, Austria-Cehoslovacia 2-1, Cehoslovacia-Ungaria 3-3, Cehoslovacia-Italia 2-2, Spania-Italia 0-0, Scoţia-Ţara Galilor 0-0, Italia-Scoţia 3-0, Apoi Franţa-Germania 1-0 şi Olanda-Franţa 4-3. Iată clasamentul:

1. Italia
2. Austria şi Ungaria.
3. Anglia şi Cehoslovacia.
6. Spania, Scoţia şi Ţara Galilor.
9. Olanda.
10. Germania.

M.

Poşta Sporturilor

O FATĂ DULCE. PARIS. — Tr. Petruţ a avut recordul pe 100 m. din 1930. Anul trecut, Pasca Russu (Cluj) l-a bătut. Se află la Făgăraş unde îşi face serviciul militar. Nu e căsătorit. Anul acesta, va participa la concursuri, dar lipsa de antrenament îl va face să nu aibă o formă prea strălucită.

NIC. LOCO. — Tolan (U. S. A.) 10 s. 6/10.

P. R. LOCO. — Italia.

M. N. Loco. — 10 Iunie. 3—4 diferenţă ptr. România.

I. Stănescu. — 100: Barany 59"4/5, 400: Basany 5'4. 1500: 4'alassy 20'49".

M. S.

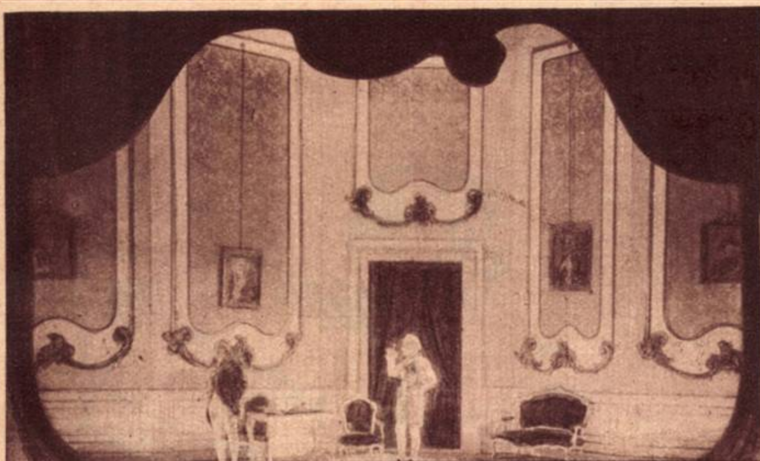
Morfinomanii

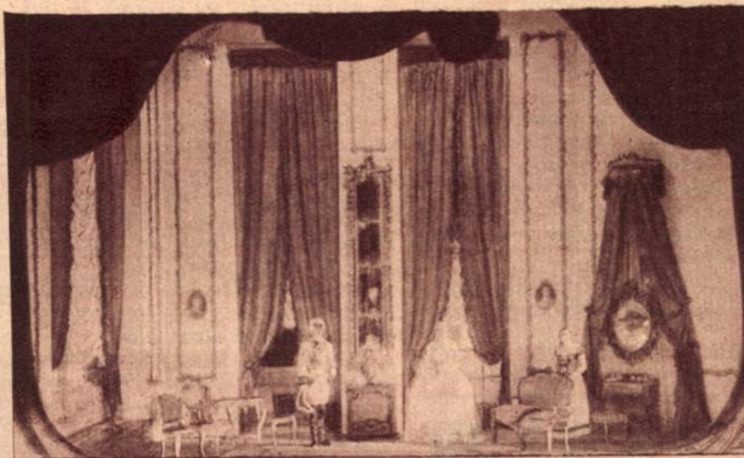
(Urmare din pag. 19)

examen, ultimă tentaţie la care este supus bolnavul. E trimis la o farmacie, pentru a lua un medicament oarecare, sau chiar mai riscat, un stupefiant. După acest examen, se poate vedea în ce stadiu se găseşte pacientul şi dacă vechea lui boală mai prezintă oarecare pericol. Majoritatea lor rezistă însă tentaţiei, nu mai găsesc nici o mândrie în acest lucru, în această stăpânire, căci nu mai sunt eroi. S'au însănătoşit şi niciun stupefiant nu mai poate exercita o atracţie asupra lor. Au devenit tot atât de impasibili în faţa otrăvurilor, ca ori şi care alt om sănătos.

Esc.

TEATRELE NOASTRE

Săptămâna trecută a avut loc la Teatrul Național din București, premiera celebrei piese „Intrigă și Amor" de Schiller. Admirabil interpretat de fruntașii primei noastre scene, spectacolul va face desigur o lungă serie. (Foto St. Lonyay)

Opera Română a montat de curând baletul „Iris" al prietenului și colaboratorului nostru, d. Const Nottara.
Pe o legendă mitologică, d. Nottara a brodat o muzică minunată, — surprinzătoare prin ritmul și eleganța tonului, — care prilejuește baletului Operei Române o interpretare ideală și în consecință un succes răsunător.
Dealtfel, baletul „Iris" a d-lui C. Nottara a cunoscut extraordinare succese și în străinătate. (Foto I. Berman-Realitatea)

INTINERIRE

Acțiunea secrețiunilor glandelor (Hormone) asupra organismului uman este cunoscută. Prf. Steinach (Viena) vrea să provoace o activare a glandelor cu secreția internă prin legătura canalelor deferente. Acelaş lucru caută Dr. Voronoff (Paris) prin translatarea glandelor de maimuțe la om. Acum însă institul pentru cercetări sexuale din Berlin care este condus de cunoscutul cercetător sexual Prf. Dr. Magnus Hirschfeld, a reușit să scoată un preparat din hormone a cărui acțiune a fost stabilită de autorități medicale proeminente. Până acum nu se reuşise încă să se extragă hormonele astfel ca să-şi păstreze sub forma de preparat acțiunea lor; ele erau modificate în timpul preparărei fie prin căldură prea mare fie prin agenți chimici. După noul procedeu al Institutului pentru cercetări sexuale din Berlin este astăzi posibil izolarea acestui hormon prețios, aşa ca acțiunea lui specifică să rămână conservată. Compoziția acestui preparat care a fost pus în comerț sub numele de „Perle Titus" constă în afară de hormon testicular deja cunoscut şi din hormonul lobului anterior al hipophisei şi din tyroidă preparată. Mai ales hormonul lobului anterior al hypophisei este un produs al ultimelor cercetări. Experiențe chimice arată că glandele sexuale pe cale de îmbătrânire sunt din nou activate prin hormon hipophisic, care deci are o acțiune de întinerire.

Cercetări cu Perlele Titus în clinica universitară din Viena au dat în toate cazurile fără excepție o acțiune surprinzătoare chiar în acelea, la care majoritatea afrodisiacelor nu avea nici o acțiune.

Experiențele au arătat deasemenea că preparatul nu avea nici o acțiune nocivă. După întrebuințarea de Perle Titus apetitul și pofta de viață creştea, starea corporală se ameliora simțitor, în timp ce turburările ca, dureri de cap, amețeli, bătăi de inimă, reflexele accentuate și vasomotor dispar.

Perlele Titus vindecă neurastenia sexuală, turburările de respirație și ale inimei dispar, presiunea sanguină scade, tot sistemul nervos este reîmprospătat și starea de bine crește.

Slăbiciunea sexuală a bărbatului (impotența) era întodeauna una din cele mai temute suferințe care distruge bună starea organică și sufletească, nefiind numai înbolnăvirea locală și o turburare a întregului organism care se manifestă corporal și sufletește în mod turburător. Perlele Titus combat într'un mod cu totul deosebit această suferință. .

Perlele Titus sunt introduse acum și în România și se găsesc de vânzare la toate farmaciile.

Concursul nostru de perspicacitate Nr. 10

„Realitatea Ilustrată" a lansat o nouă serie de 10 concursuri de perspicacitate, în genul celor publicate până acum. Cititorii vor strânge cupoanele pe care le vor trimite împreună cu soluţiile, toate odată, până la 15 Martie 1932, pe adresa revistei *„Realitatea Ilustrată"*, Bucureşti I, str. Const. Mille 7—9—11, în plic închis. Plicurile vor purta menţiunea:

„PENTRU CONCURSUL DE PERSPICACITATE"

Pentru această serie de concursuri de perspicacitate, oferim o nouă serie de premii în valoare de:

LEI 10.000 (Zece mii)

Premiul I: Lei 5.000.

Premiul II: Lei 2.000.

Premiul III: Lei 1.000.

Premiul IV—V: Câte un abonament pe timp de un an la „Realitatea Ilustrată".

Premiul VI—VII: Câte un abonament pe timp de şase luni la „Realitatea Ilustrată".

Premiul VIII—IX—X: Câte un abonament pe timp de trei luni la „Realitatea Ilustrată".

Vor fi premiate cele mai bune soluţiuni, în ordine. Intre soluţii egal de bune, hotărăsc sorţii.

Iată tema concursului de azi:

La un concurs nautic organizat anul trecut de un club sportiv din Olteniţa, pe distanţa Olteniţa-Călăraşi şi înapoi, s'au stabilit următoarele performanţe: barca numărul 1, Olteniţa-Călăraşi: *patru ore şi 10 minute*, barca numărul 2, idem: *4 ore şi 15 minute;* barca numărul 3, idem: *4 ore 25 minute.*

La înapoiere, distanţa Călăraşi-Olteniţa a fost parcursă după cum urmează: barca numărul 1: *3 ore 40 minute;* barca numărul 2: *3 ore 50 minute;* barca numărul 3: *3 ore 58 minute.*

Repetându-se a doua zi cursa Olteniţa-Călăraşi, aceasta a fost parcursă de: barca numărul 1 în *3 ore 35 minute*, de barca numărul 2 în *3 ore 38 minute* şi de barca numărul 3, în *3 ore şi 47 minute.*

La înapoiere, distanţa Călăraşi-Olteniţa a fost parcursă: barca numărul 1: *3 ore 25 minute;* barca numărul 2: *3 ore 35 minute;* barca numărul 3 *în 3 ore 42 minute.*

Rezultatul a fost trimis la comitetul central nautic din Bucureşti, dar acesta a refuzat omologarea lui pentru un motiv pe care ni-l vor indica cititorii noştri.

* * *

Cu aceasta, a doua serie de concursuri de perspicacitate s'a terminat, iar soluţiile se primesc toate împreună, cu bonurile respective, până la 15 Martie inclusiv.

Humor sportiv

In cartierul ciclIştilor, la Vel'd'Hiv', un poştaş aduse unui manager o telegramă dintr'un continent îndepărtat.

Managerul, după ce a luat cunoştinţă de conţinutul telegramei, a încreţit sprâncenele.

— „Ştiri proaste? îl întrebară prietenii.

— Nu, unul dintre pensionarii mei îmi trimite felicitări de Crăciun. Dar o să trebuiască să-i răspund şi asta mă va costa 500 lei!...

Păstraţi cupoanele şi le trimiteţi toate împreună.

CONCURSUL DE PERSPICACITATE

BON No. 10

Trimite.................. *din*..................

SECTA „CAP DE MORT"

PERIFERIA dărueşte din când în când surprize uluitoare. Acolo a prins să se cuibărească de la o vreme tot ce-i mai nesănătos ,tot ce criza năruește zi cu zi, din capitalul psihic omenesc...

Despre mahalalele capitalei ne-am putea închipui multe; descoperirea făcută de noi în seara de Luni 15 Februarie ne determină să avem o searbădă idee despre bogăţia imaginaţiei noastre.

Un bec mic arde într'un colţ al încăperii. Mi-am ridicat capul de pe blocul de scris şi privirile mi-au căzut supărător pe un tablou din apropierea mea — Hamlet — văzut de un slav. Tânărul prinţ are un cap ciudat de răsvrătit. Pletele-i freamătă în aer. Privirile-i străpungătoare îşi ţipă revolta în faţa mimicniciei vieţii, în timp ce degetele strâng prietenos hârca sărmanului Yorik.

O bătae puternică a răsunat în geam. Era o veche cunoştinţă — un băiat întâlnit hoinar anul trecut, într'o speluncă „La bombe" — astăzi în serviciu la o casă comercială.

— „Mergeţi vă rog cu mine, dacă vreţi să vedeţi ceva de seamă" — mi-se adresează el. „Eu locuesc pe Floreasca în sus. Câţiva oameni de prin partea locului fac parte dintr'o sectă. Ei se numesc „Ostaşii morţii". E acolo un caraghioslâc de nu şti ce să mai crezi".

Am avut câteva clipe de ezitare.

— „Nu trebue să vă fie teamă... — interveni băiatul — vin bărbaţi, femei şi de prin alte părţi. Ţinta lor e să adune cât mai mulţi credincioşi"...

...Tramvaiul s'a oprit în faţa Institutului Pedagogic. Am pornit pe strada din faţă, am cotit la stânga, apoi la dreapta şi iar în aceiaş direcţie. Ne-am oprit în faţa unei curţi mari. In fund, o căsuţă bătrânească cu ceardac.

Intrăm pe poartă. O pisică neagră se furişează pe lângă noi, ca o nălucă. Insoţitorul meu bate la o fereastră. Am observat bine, n'a fost o ciocănitură obicinuită. Izbitura degetului păstra o cadenţă specială. Cineva ne-a prins dela spate.

— „Tu eşti Mihuş?"

— „Eu, frate".

— „Să şti c'a început predica".

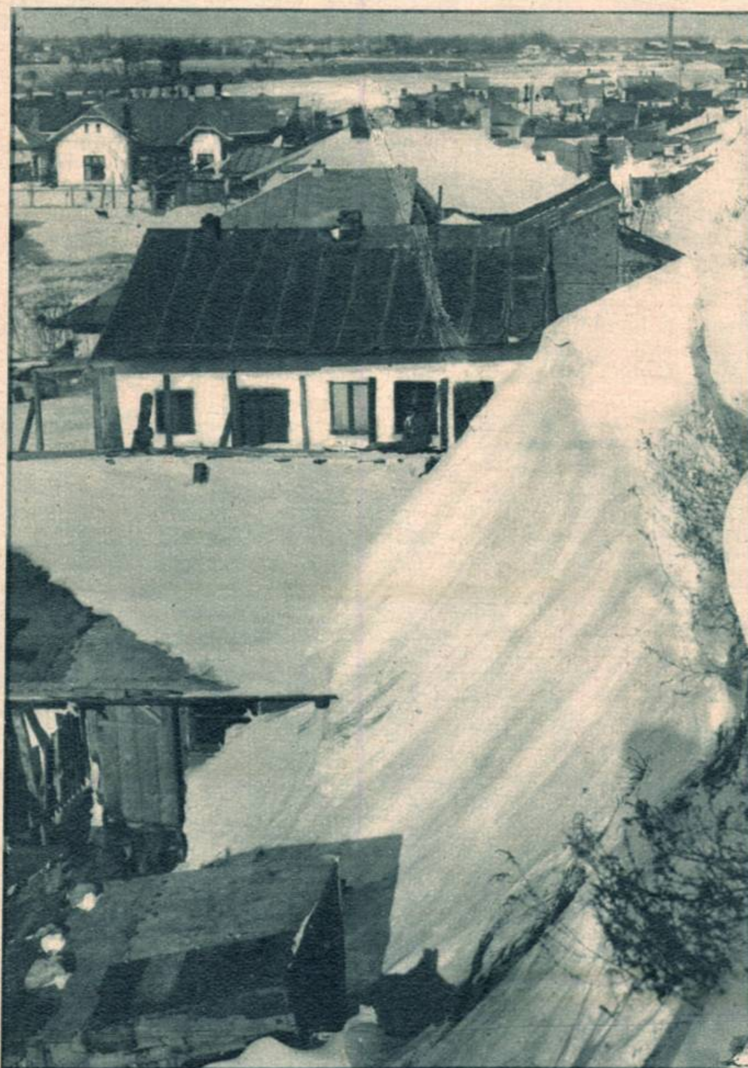
Prin geamul primei încăperi goale am zărit un om, furişându-se pe o uşă. In urma lui a fluturat ca un zăbranic străveziu, o lumină albăstrie.

— „Poftiţi vă rog...".

Un fior rece mi s'a prelins prin tot lungul şirei spinării. Picioarele mi se muiau, de parcă aş fi înaintat spre un câmp de execuţie.

Păşind pragul încăperii, am simţit puternic dorinţa, s'o iau la fugă.

Semi-obscuritate. Intr'un ungher, o mare placardă de hârtie de un albastru deschis. In

mijlocul ei, pe o mică poliţă, se răsfaţă un craniu. Deasupra, în perete, stă atârnată o mică lampă, cu un glob albastru, aidoma unei candele. Oameni aşezaţi deavalma în jurul pereţilor. Vorbesc în şoaptă între ei, îşi spun păsurile, critică asprimea iernii. Mai toţi au figuri supte, iar vestmintele vorbesc de chinul pe care trupul trebue să-l îndure în bătaia gerului. Iată şi câteva femei, ba şi un copil cu un basc roşu, pe o ureche.

Un bărbat s'a ridicat în picioare. Are capul tuns chilug, ca un ocnaş proaspăt liberat. Privirile-i arzătoare mărturisesc o durere ascunsă, fără leac. E predicatorul, întemeetorul sectei. Când a deschis gura sunetele au isvorît sonor, cu vibraţii melodioase.

— „Cei proaspăt veniţi — vorbi el — „veţi fi încercat multă nedumerire, în faţa hârcii care întruchipează altarul nostru. Oare ce icoană mai convingătoare am putea avea, asupra deşertăciunii vieţii? Gândind statornic la moarte, fiecare faptă a noastră pare crescută numai din blândeţe şi mlădiere".

— „Aşa este... aşa este..." bolborosiră cei din preajmă.

— „Cine suntem noi? Unde mergem?" — continuă el. La aceste două întrebări ,chiar şi cel mai mare cărturar simte o uşoară înfiorare. Dacă privim cu ochii limpezi în jurul nostru, vedem că lucrurile nu pot merge pe drumul cel sănătos. Ar trebui noi plămădeli de oameni".

Aci oratorul se opri, clătinând din cap. Treptat, treptat intră în miezul credinţii pe care o predica. Cea mai mare parte din omenire trece prin dureri din cale afară de chinuitoade. Inmiit le va fi micşorată suferinţa, în clipa când vor aştepta, vor dori moartea, ca pe o mireasă mult iubită".

L-am întrerupt ca să-i pun o întrebare:

— „Atunci orele de desfătare, de mulţumire trebuesc suprimate? De pildă primăvara, în mijlocul naturii, sorbi cu nesaţ puterea de viaţă".

— „Cel vecinic înflămânzit, nedormit şi hulit de pretutindeni, trăeşte pe pământ un vis urât. Aşa au venit vremurile. Invăţăturile sectei noastre sunt ca o mană pentru el".

In urma mea alţii au început să-i pună şi ei întrebări. Răspunsurile confuze alternau cu cele inteligente şi înţelepte. După vreo jumătate de oră adunarea s'a spart. A fost un moment puţin obicinuit. La plecare, cu toţii, rând pe rând, trebuiau să treacă prin faţa capului de mort, să-l privească adânc şi să-i facă o închinăciune uşoară, cu capul.

Era un ceremonial comic şi înfricoşător, în acelaş timp. M'am trezit în stradă, ca dusă de un vârtej. Aerul rece mi-a desmeticit judecata.

— „Mihuş" —l-am întrebat pe băiatul care mă condusese în mijlocul sectei — „omul cu capul tuns nu primeşte cumva daruri dela cei cari vin să-i asculte predicile?".

— „Eu, decând sunt printre ei, n'am simţit nici o mişcare... Se plănueşte însă mutarea într'o casă mai mare, pentrucă aici nu pot intra decât puţini. Deaceea se împarte pe zile. Vin şi oameni înstăriţi, femei, văduve, fete nefericite".

— „Dar poliţia n'a dat până acum nici un semn de viaţă?" Mihuş râse.

— „Aş avea gust să-l aduc şi pe sergentul din post pe acolo. Ar fi bine însă să-l nimeresc, când plata lefii e în întârziere cu două trei luni".

Am ajuns acasă, cu spaima în oase. Cum am aprins lumina, am dat jos din perete tabloul slavului, şi l-am aşezat cu faţa în jos, într'un fund de dulap. Obsesia celeilalte imagini era covârşitoare.

Sunt oameni cari prin oricât de grele încercări ar trece, nu pot pipăi căile neantului, fără să-şi cerceteze stăruitor pulsul.

Secta „Cap de mort", cu tot mirosul ei de farsă, ne dărueşte cea mai veridică icoană a vremurilor grele prin care trecem. Numai mohorîtul Ev Mediu ne-ar mai fi putut furniza asemenea surprize.

O descindere a poliţiei va completa peste puţin timp, reportajul de faţă.

MARGARETA NICOLAU

PRINTRE STELE

A FOST o vreme în trecutul filmului, când actorii erau etichetaţi cu mici şi sugestive porecle, ca nişte cutii de conserve, ce se servesc marelui public, în ambalaje cât mai ingenioase

Mary Pickford a fost cea care a lansat această modă, devenind *„America's Sweetheart"* (Logodnica Americii). Theda Barbara era *„Sirena Nilului"* şi curând după aceea, afişe mari au apărut, proclamând pe Erich von Stroheim *„tipul intrigantului"*.

Procedeul acesta a avut atât de mare succes încât l-au adoptat mai toate casele de filme. Un tânăr şi talentat ziarist a prezentat publicului pe Lew Cody, în postura de *„Butterfly Man"* (fluturele, adică Don Juan), postură care în loc să-i aducă celebritate, i-a creiat antipatii, atât de vii, încât timp de doi ani nu i-a mai fost cu putinţă să obţină vre-un angajament.

N'au fost însă toţi atât de nenorocoşi. Elinor Glynn a făcut din Clara Bow o stea, poreclind-o *„Ştrengăriţa"*. Florence Vidor era supranumită *„The Orchid Lady"*, Pola Negri, *„un cocktail de emoţii omeneşti"*, Lon Chaney devenise *„Omul cu o mie de feţe"* iar Greta Garbo, *„Sfinxul"*.

In ultimii ani însă, procedeul acesta şi-a pierdut efectul. Singura încercare reuşită a fost acum, în cazul Jeanei Harlow, căreia i se mai spune şi *„The Platinum Blonde"*.

First National a făcut zadarnic sforţări de a da Lorettei Young caracterizarea de *„Angel Girl"* (fată cu chip de înger). Tot astfel „Paramountul" a căutat să pună pe Buddy Rogers în lumina neuitatului Valentino.

Lilyan Tashman a reuşit să-şi lanseze singură supranumele de *„Cea mai elegantă femee a ecranului"* atrăgându-şi astfel atenţia publicului.

Nouile stele au fost cam neglijate în această privinţă.

E drept că Marlene Dietrich a fost poreclită *„Legs Dietrich"* (legs=picioare), dar asta n'a fost ideea vre-unui agent de presă şi e departe de a

Maurice Chevalier

Sylvia Sidney

Greta Garbo

conveni actriței. Maurice Chevalier n'are nici un adaos la numele cu care și-a făcut apariția la Hollywood și nimeni n'a propus vre-unul pentru Clark Gable, Marian Marsh, Sylvia Sydney sau Robert Montgommery.

Acum câțiva ani, un actor neetichetat s'ar fi simțit ca și când n'ar avea haină pe el.

Un spirit inventiv ar avea aci un admirabil câmp de desfășurare. Ar putea vinde diverse caracterizări actorilor de cinema, realizând astfel câștiguri considerabile.

MARUNTE

Mare senzație au stârnit la Hollywood:

Căsătoria secretă a Mary-ei Astor cu D-rul Franklyn Thorpe, puțin înainte de încheerea unui proces pe care-l intentase unei companii aeriene, reclamând despăgubiri pentru moartea soțului său, fostul regisor Kenneth Hawks, în groaznica prăbușire ce a avut loc în cursul turnării unui film.

Căsătoria Constancei Bennett cu Marchizul de la Falaise, fostul soț al Gloriei Swanson, după ce Gloria plecase în secret la Yume, spre a se cununa cu Michael Farmer.

Iubirile Lupei Velez. Despărțirea de Garee tocmai când lumea începuse să creadă, că cei doi erau căsătoriți în secret. Apoi plecarea cu John Gilbert și revenirea lor din Europa, pe acelaș vapor.

Logodnele lui Dorothy Mackaill cu Walter Byron, cu Joel McCrea, cu John McCormick și cu Neil Miller — care a convins-o în cele din urmă, să se mărite cu el.

Mulți sunt cei cari tind să urzească o poveste de dragoste pe socoteala subitei prietenii dintre Chevallier și Marlene Dietrich. Incercarea n'are să prindă însă, pentrucă Maurice e prea îndrăgostit de soția sa, iar Marlene pare să se intereseze prea mult de unul din cei mai simpatici actori ai ecranului.

După munca grea a turnărilor, Marlene se amuză discutând cu Chevallier în cursul mesei. Colegii nu sunt obișnuiți s'o vadă pe Marlene râzând cu atâta plăcere și sinceritate; ei uită magica putere cu care Chevallier face să înflorească veselia.

Dr.: *Marlene Dietrich*

Clara Bow

Lupe Velez

Wallace Berry e poate cel mai original cetățean al Hollywoodului. Pe socoteala lui circulă numeroase anecdote ce respiră un humor sănătos, humorul omului de gust.

Luase într'o zi drumul orașului, îndreptându-se spre teatru, când se opri spre a schimba câteva cuvinte cu un strângător de sdrențe și mai departe, dădu unui vânzător de ziare, un autograf.

— „Dece ești atât de îndatoritor cu oamenii aceștia?" l-a întrebat atunci un prieten care-l însoțea.

— „Aceștia sunt clienții mei cei mai buni și ca orice negustor care-și cunoaște interesele, caut să-mi menajez clientela..."

James Gray

Ce nu ştie toată lumea

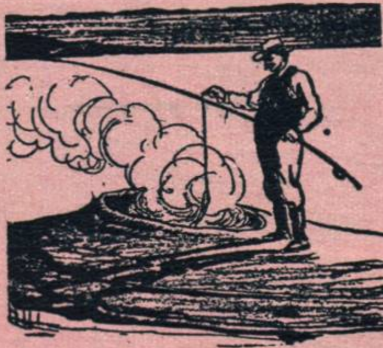
100.000 oameni înmormântaţi de vii.

DUPĂ părerea lui Hsiang Chi, totul era permis în timp de războí. A captura o întreagă armată duşmană, este desigur o mare ispravă. Dar ce te faci cu o astfel de armată, după ce-ai capturat-o? Asta e altă chestie. Hrana trupei era fără îndoială una din cele mai mari griji a generalului Chi şi a hrăni o sută de mii de oameni suplimentari, era pentru dânsul o imposibilitate. El ar fi putut să-i ucidă, dar găsi această operaţie de prisos. Şi dacă pe noi singuri ideea de-a înmormânta de vie o armată întreagă, ne umple de groază, nu tot aşa era pentru generalii chinezi, de acum câteva mii de ani. Aşa se explică că generalul Hsiang Chi nu stătu mult la gânduri şi, în secolul al treilea înainte de Christos, dădu ordin ca cei o sută de mii de soldaţi inamici pe care-i prinsese, să fie înmormântaţi de vii lângă Honanfu, în China.

CEAPA face parte din familia crinilor.

Un isvor clocotind.

IN mijlocul unui lac de apă dulce din parcul naţional dela Yellowstone, în America, se află o insulă, lungă de vreo cinci metri. In mijlocul acestui ostrov se găseşte o scobitură, din care isvorăşte apă clocotindă. In lac se găsesc mulţi peşti. E deci deajuns, când stai de ostrov, şi ai prins un peşte, să-l cufunzi cu undiţa în apa clocotindă, spre a-l avea fiert, în câteva minute şi a-l putea mânca pe loc.

Cel mai folositor pom.

PALMIERUL palmyra, din insulele olandeze ale Oceaniei, este planta cea mai folositoare din lume. Poate fi întrebuinţat la mai mult de 800 de scopuri diferite. Lemnul foarte tare al acestui palmier se utilizează ca material de construcţii. Frunzele se folosesc la acoperirea caselor. Fructele sunt bune de mâncat, atât coapte cât şi conservate. Din zeama acestor fructe se face vinul de palmier şi zahărul de palmier. Tot din palmyra se mai fac stofe, un fel de sârmă, hârtie, scrobeală, ulei, ceară, răşină, produse de tăbăcărie şi de vopsitorie şi material combustibil.

350 kilograme pe un deget

UNUL din oamenii cei mai voinici al veacurilor din urmă, a fost un oare care Frank Olender din Brooklin (lângă New-York), care putea să ridice 350 kgr. cu un singur deget. Olender el însuşi cântărea 82 de kilograme.

Lionel, omul cu chip de leu

LIONEL e fără tăgadă omul cel mai urât din lume, şi totuş chipul lui urât i-a produs avere. Faţa îi este complet acoperită cu păr. Constatând că oamenii sunt gata să-i dea bani, spre a-l vedea, Lionel caută prin toate mijloacele să-i înteţească creşterea. Când se duce la bărbier, ceeace se întâmplă foarte rar, el nu cere să-l radă pe obraz ci să-i tundă părul depe faţă. Afară de aceasta Lionel e cu totul normal. El e german şi locueşte la Bremen.

Un incendiu năprasnic a distrus o mare parte a orăşelului Moineşti, lăsând fără adăpost zeci de familii nevoiase. In fotografiile de mai sus, vedem ruinele de pe strada principală a localităţii, precum şi una din sacalele care au transportat apă la locul incendiului.

JACK LONDON

Colţi albi

10)

In curând dete peste o tabără. Se opri între arbori şi luă-aminte. Totul îi era cunoscut: corturile, larma, focurile... Era tabăra cea veche care se mutase în sus, pe fluviul Mackenzie. Dar nu mai auzea gemete şi plânsete. Auzul lui Colţi-Albi fu izbit de strigăte vesele şi când auzi ţipătul unei femei mânioase, înţelese că femeii nu-i mai era foame. In aer plùtea mireazmă de peşte fript. Pierise foameta... Colţi-Albi ieşi din pădure şi se'ndreptă cutezător spre cortul lui Castor-Cenuşiu.

Castor-Cenuşiu nu era acasă, dar Kloo-Kooch îl primi cu strigăte de bucurie. Ii dete îndată un peşte proaspăt şi Colţi-Albi se culcă alături de foc, adăstând înapoierea lui Castor-Cenuşiu.

XV

DUŞMANUL RASEI LUI

Colţi-Albi deveni, la rândul lui, fruntaşul câinilor înhămaţi la sanie. Şi ceilalţi câini începură să-l urască şi mai amarnic — să-l urască pentru suplimentul de carne pe care i-l da Met-Sah, pentru situaţia lui de înaintaş. Dar situaţia nu era de loc plăcută. Colţi-Albi gonea pe urmele lui cu haita de potăi, pe cari-i dispreţuise şi-i bătuse totdeauna. Dar era silit, din porunca stăpânului. Când da semnalul Mit-Sah, toţi câinii deodată se aruncau înainte, lătrând furios. Colţi-Albi nu se putea împotrivi. Dacă se'ntoarcea spre câinii din spatele lui, Mit-Sah îl biciuia peste faţă cu biciul lung. Tot ce putea face era s'o rupă de fugă — chiar dacă se părea că fuge urmărit de potăi. Fiecare săritură înainte era o insultă adusă mândriei lui şi el gonea toată ziua.

Dar mândria lui era jertfită voinţei stăpânului, pe care n'o putea călca şi care era ocrotită de biciul lung.

Şi astfel deveni duşmanul rasei lui. Nu cerea pace şi nu dăruia. Spre deosebire de cei mai mulţi câini fruntaşi cari, după deshămare se puneau la adăpost, Colţi-Albi se preumbla cutezător prin tabără, vărsând pe duşmanii lui, toată noaptea, necazul jignirilor suferite'n timpul zilei.

Când Mit-Sah striga oprirea, Colţi-Albi se supunea numai decât iar ceilalţi câini voiau să se arunce asupra lui. Dar biciul lung al lui Mit-Sah sta de veghe şi nu da voe. Câinii pricepură că dacă sania se opreşte din porunca lui Mit-Sah, trebuiau să lase'n pace pe Colţi-Albi. Dimpotrivă, dacă Colţi-Albi se oprea dela sine, câinii avea voe să se arunce asupra lui şi să-l prăpădească, dacă ar fi putut. Ceiace înţelesese şi Colţi-Albi şi nu se mai oprea niciodată dela sine.

In tabără însă, câinii nu-l lăsau în pace nici ei. In fiecare noapte, uitând lecţia din noaptea trecută, se aruncau asupra lui — ca să uite în curând şi bătaia cea nouă pe care o primeau. Furia ucide memoria. Ura împotriva lui Colţi-Albi avea de altfel rădăcini mai adânci, în deosebirea pe care o simţeau între ei. Câinii ceilalţi erau şi ei lupi domesticiţi. Dar domesticiţi de generaţii, au pierdut obiceiurile wildului, din care au păstrat numai o ideie, a Necunoscutului teribil şi pururi ameninţător. In tovarăşul de ham câinii urau wildul, de care Colţi-Albi rămăsese mai apropiat. Şi când îşi arătau colţii în faţa lui, se apărau în gând, împotriva puterilor întunecate ale morţii care-i împrejmuia în pădure, care-i pândea dincolo de tabăra cu focuri.

Din aceste lupte câinii învăţară că lupul era prea puternic spre a fi atacat altfel decât în grup; ar fi fost ucişi toţi, într'o singură noapte. Colţi-Albi răsturna un câine cu labele în sus, dar toată haita se arunca asupra lui numai decât, înainte de a fi sfâşiat beregata celui doborât. Nici câinii nu izbuteau să ucidă lupul din mijlocul lor: era prea iute, prea puternic, prea prevăzător. Se ferea de locurile strimte şi se depărta, de'ndată ce simţea că voiau să-l încercuiască. Şi nici un câine nu l'ar fi putut răsturna. Ghiarele se înţepeneau de pământ, cum se înţepenea însuşi de viaţă. Căci a rămâne în picioare însemna a rămâne în viaţă şi a fi răsturnat însemna a muri. Nimeni nu ştia aceasta mai bine ca el.

Astfel Colţi-Albi se ridica împotriva fraţilor lui, moleşiţi de viaţă omenească, slăbiţi de umbra dominatoare şi ocrotitoare a zeilor. Era duşmanul de moarte al tuturor câinilor. Şi duşmănia era atât de sălbatică, de cruntă, că chiar Castor-Cenuşiu, ori cât de sălbatic şi barbar era, nu se putea împiedica să nu 'se mire. Spunea că nu mai văzuse pe pământ, astfel de fiară minunată.

Colţ-Albi avea aproape cinci ani, când porni iar la drum lung cu Castor-Cenuşu. S'a vorbit multă vreme prin cătunele de pe malul fluviului Mackenzie, între râurile Porc-Mistreţ şi Iucon, de măcelărirea câinilor făcută de Colţi-Albi. Lupul da peste câinii nepreveniţi neştiind să se ferească de atacurile lui tăcute, fulgerătoare. In vreme ce ei îşi pierdeau vremea, pregătindu-se de luptă, zbârlind, şi mârâind, Colţi-Albi şi sărise asupra lor, fără o lătrătură, ca un trăznet care dă moarte, chiar în clipa în care atinge.

Devenise, într'adevăr, un campion admirabil. Ştia să-şi economisească forţele şi nu le depăşia niciodată. Nu se încurca apoi niciodată într'o luptă de lungă vreme. Dacă nu dobora dintr'o lovitură repede, tot atât de repede se retrăgea. Ca toţi lupii, nu-i plăceau luptele corp la corp şi încăerările prelungite. Orice atingere era o cursă, un pericol necunoscut; aşa îl învăţase wildul. Trebuia să aibe pururi mişcările libere, să sară când va socoti dc cuviinţă asupra duşmanului, să rămâe preţuitor, dela distanţă, al desfăşurării bătăliei. Ceeace-i da biruinţă uşoară asupra câinilor pe care-i întâlnea întâia oară. Fireşte, erau şi excepţii. Se'ntâmpla ca mai mulţi câini să izbutească să sară asupra lui şi să-l znopească, înainte de a se fi putut elibera. Altădată, câte un câine îl muşca adânc. Dar se'ntâmpla rar şi de cele mai multe ori eşea din astfel de lupte, neatins.

Mai avea o însuşire: preţuia exact timpul şi distanţa. Fără să-şi dea seama, instinctiv. Fără vreun calcul sau judecată', ochiul lui măsura mult mai precis decât cei mai mulţi din câini. O fracţie de secundă, bine folosită, îi da lui Colţi-Albi victoria.

Vara, caravana ajunse la Fort Jucon. Castor-Cenuşiu folosindu-se de îngheţul iernei ca să treacă râurile care străbat ţinutul, vânase toată primăvara în Munţii Stâncoşi. După desgheţ şi-a construit o barcă, a coborât pe apele râului Porcupin, până la revărsarea în fluviul Iucon, sub cerul Arctic. Aci se află vechiul fort construit de Hudson Bay Compagny.

Aci se aflau numeroşi indieni, provizii din belşug, larmă şi voe bună. Era în vara anului 1908. Mii de căutători de aur veniseră până la Iucon, îndreptându-se către Dawson şi Clondiche. Mai aveau sute de mile de bătut până la ţinta călătoriei, deşi mulţi erau pe drum de un an. Mulţi veneau din cealaltă hemisferă. Nici unul nu străbătuse mai puţin de cinci mii de mile.

Se opri şi Castor-Cenuşiu. Auzise şi el de goana oamenilor după aur şi adusese cu el câteva baloturi de blănuri, de mănuşi, de bocanci groase. Făcuse această călătorie lungă în nădejdea unui mare câştig. Dar ceeace nădăjduise fu cu mult întrecut de realitate. Visul lui cel mai extravagant nu cuprindea un câştig mai mare de sută la sută. Şi iată că i se oferea mie la sută. Când văzu aşa, puse comerţul lui pe temelii trainice, hotărît să rămâe aci vara toată şi iarna următoare, la nevoe, spre a-şi desface marfa toată, cu preţul cel mai ridicat cu putinţă.

Colţi-Albi văzu la Fort Iucon pe întâii oameni cu pielea albă. Alături de pieile-roşii pe care-i cunoscuse până aci, i se părură altă specie, o rasă de zei superiori. Fu încredinţat că aveau o putere şi mai mare, căci divinitatea zeilor stă în putere.

Fu mai mult un simţământ decât o ideie. Precum în copilăria lui certurile mari, ale întâilor oameni întâlniţi îi isbiseră mintea ca o înfăţişare de putere, cu atât mai mult era uimit de casele pe care le vedea, ridicate din bârne groase. Adevărată putere! Şi puterea zeilor albi era mai mare ca a zeilor pe care-i temuse până acum, mai mare chiar de cât a lui Castor-Cenuşiu, care părea între zeii cu piele albă, un zeu mic.

La început Colţi-Albi fu cu multă prevedere şi bănuială. Cercetă înfăţişarea oamenilor albi cu luare-aminte, de departe, să nu fie văzut. Apoi băgând de seamă că ei nu fac nici un rău câinilor, se apropiă şi mai mult.

Şi oamenii albi îl cercetau pe el cu foarte multă curiozitate. Ciudata lui înfăţişare le atrăgea atenţia, îl arătau unul altuia cu degetul. Degetele acelea întinse nu prevesteau nimic bun lui Colţi-Albi şi când zeii

albi cercau să se apropie, le arăta dinţii şi da înapoi. Nici unul nu izbuti să pue o mână pe el şi cel care stăruia, o păţea.

Colţi-Albi înţelese că pe acel loc trăiau puţin albi, vre-o doisprezece. La două-trei zile un vapor (altă înfăţişare uriaşă a puterii lor) acosta la ţărm şi rămânea câteva ore. Alţi oameni albi coborau apoi se'mbarcau iar. Erau mulţi, mulţi de tot. Intr'o singură zi Colţi-Albi a văzut mai mulţi albi decât piei-roşi toată viaţa lui. In zilele următoare oameni albi veneau mereu cu vaporul, se opreau câteva ceasuri la ţărm, plecau iar şi piereau.

Dar dacă oamenii albi păreau zei atotputernici, câinii lor nu făceau mare lucru. Colţi-Albi şi-a dat seama repede amestecându-se între câinii care coborau depe vapor cu stăpânii. Câinii aveau înfăţişări deosebite, unii cu labe scurte, foarte scurte, alţii cu labe lungi, prea lungi. Blana le era cu totul altfel ca a lui, iar perii foarte subţiri, şi uneori atât de mici că parcă n'aveau de loc. Şi nici unul nu ştia să se bată. Colţi-Albi care duşmănea toţi câinii, se luă la harţă cu ei numai decât — şi văzu că erau de dispreţuit.

Prin firea lor erau blânzi, buni. In caz de luptă făceau larmă şi săreau în toate părţile, cercând să dobândească biruinţă prin forţă când trebuia mai curând viclenie. Se aruncau, lătrând, asupra lui Colţi-Albi care sărea înlături şi în vreme ce ei se'ntorceau, el îi şi apuca de-un umăr, îi răsturna şi se repezea la beregată. Apoi Colţi-Albi se da deoparte, lăsând victima în seama celorlalţi câini ai pieilor-roşii. Colţi-Albi era deştept. Ştia de mult că zeii se supără când le ucizi câinii şi tot astfel şi zeii albi. Se mulţumea deci să facă începutul. Apoi, din adăpostul lui, privea cum cădeau asupra tovarăşilor lui pietre, bastoane, securi, lemne şi alte lucruri dureroase.

Răzbunarea zeilor jigniţi era uneori teribilă. Un zeu văzându-şi câinele, un setter, sfâşiat în bucăţi, a pus mâna pe un revolver. Trase de şase ori la rând şi şase câini rămaseră locului morţi, sau aproape. Alt semn de mare putere care se'ntipări adânc în creerul lui Colţi-Albi.

Dar aceste întâmplări neplăcute nu-l priveau, de vreme ce el era destul de dibaci să scape cu pielea'ntreagă. La început când ucidea câinii oamenilor albi, se juca; apoi deveni singura lui ocupaţie. Era singurul fel să-şi treacă vremea, când Castor-Cenuşiu nu-şi vedea de cât de negoţul lui. Aştepta laolaltă cu haita câinilor indieni sosirea vapoarelor şi cum se ivea unul, începea jocul. Şi tovarăşii lui învăţaseră viclenia. Cum vedeau oameni albi chemându-şi câinii înapoi, pe bord, şi pregătindu-se să atace haita, o rupeau de fugă. Jocul înceta până la ivirea altui vapor.

Colţi-Albi avea menirea să înceapă harţa. Şi nu-i era prea greu. Câinii blânzi simţeau numai decât în el fiara wildului, din care, de generaţii în generaţii, scăpaseră. Veniţi din Miază-zi spre râul Iucon al asprei Mieze-Nopţi, nu se puteau opri multă vreme să nu se arunce, dintr'o pornire tainică, asupra lui Colţi-Albi — făptură amestecată a wildului, duşmanul de mii de ani.

XVI

ZEUL NEBUN

Cei câţiva oameni albi dela Fort Iucon, locuiau de mult aci. Se numeau cu orgoliu, ei-înşişi *Sour-Doughs (Azimi-Acre)*, pentru că făceau, fără drojdie, o lipie acrişoară. Dispreţuiau pe ceilalţi albi, cari veneau cu vaporul şi pe care-i numeau *Chechaguos*, pentru că mâncau pâine dospită. Se duşmăneau şi oamenii din fort se bucurau ori de câte ori nouii sosiţi păţeau ceva. Se înveseleau foarte, mai cu seamă de znopeala dată câinilor de Colţi-Albi cu haita lui. Cum sosea un vapor, se apropiau şi albii din fort ca să vadă bătălia câinilor. Şi râdeau cu hohote de tactica dibace şi vicleană a lui Colţi-Albi.

Unul dintre albi se interesa în deosebi de acest joc cumplit. Cum auzea fluerul vaporului, venea în fuga mare şi când se isprăvea bătălia, se'ntorcea în fort, cu chipul mohorât de părerea de rău că masacrul se încheiase.

Acest ins nesuferit fusese poreclit *Beauty (Chipeşul)* de ceilalţi oaoameni ai fortului *Smith Chipeşul* — sub acest nume era cunoscut în tot ţinutul. Şi numai chipeş nu era. Natura fusese avară cu el. Era un om mărunt, slab, cu un cap şi mai slab — aproape punct. In copilărie, înainte de-a i se zice Chipeşul fusese poreclit *Pinhead* (gămălie de ac). Ochi mari, frunte teşită, fălci late, avea o înfăţişare îngrozitoare. Gâtul parcă nu putea susţine un chip atât de hidos şi-l lăsase să se razeme în piept.

Dar fălcile, aşa cum erau, dedeau o impresie de energie ne'nduplecată. Impresie mincinoasă, exagerare zăpăcită a Naturei, căci Chipeşul era cunoscut de toţi ca o făptură din cele mai slabe, un laş printre laşi.

Vom desăvârşi portretul lui arătând că avea dinţi lungi şi galbeni iar caninii şi mai lungi decât ceilalţi dinţi, asemenea unor colţi, ieşeau peste buzele subţiri. Ochii galbeni caşi dinţii, urduroşi, iar părul, de culoarea prafului, creştea în smocuri neregulate.

Chipeşul era, precum se vede, un adevărat monstru. Desigur, nu putea fi învinovăţit de aceasta. Gătea bucatele pentru hrana celorlalţi oameni din fort, spăla vasele şi făcea toate muncile grele. Nu-l dispreţuia nimeni; era tolerat de milă şi pentrucă muncea. Şi pe urmă era periculos. In furiile lui laşe, oamenii se puteau aştepta oricând la o descărcătură de armă pe la spate, sau la o ceaşcă de cafea otrăvită. Dar cu toată spaima pe care o insufla, Chipeş era bucătar excelent.

Aşa era omul care privea cu plăcere faptele lui Colţi-Albi şi care-ar fi voit să-l aibe. Incepu să se apropie de puiul de lup, dar Colţi-Albi băgă în seamă. La stăruinţele omului, se zbârli, arătă dinţii şi se retrase. Lui Colţi-Albi nu-i plăcea acest om, care duhnea urît. Il presimţea rău. Ii era teamă de mâna lui întinsă şi de cuvintele blânde prefăcute. Il ura. Din trupul diform şi din sufletul pervers, puiul de lup vedea ridicându-se parcă aburi molipsitori, ca din mlaştini.

Colţi-Albi se afla în tabără când Chipeş veni la Castor-Cenuşiu. Nu se arătase încă şi după sgomotul paşilor, Colţi-Albi l-a recunoscut şi a început să se sbârlească. Se ridică de la locul lui, unde lenevise şi se strecură pe nesimţite, asemenea lupilor, spre marginea taberei, în vreme ce omul hâd se apropia. Văzu apoi pe cei doi oameni vorbind, fără să priceapă ce anume. Uneori omul alb arăta puiul de lup cu degetul şi puiul de lup lătra, caşicum degetul l'ar fi atins. Omul râdea şi Colţi-Albi se trase şi mai înapoi, spre marginea pădurii apropiate.

Castor-Cenuşiu nu voia să-l vândă. Dobândise bani destui cu negoţul şi n'avea nevoe de nimic. Colţi-Albi era cel mai robust dintre câini şi cel mai bun fruntaş la sanie. N'avea pereche în tot ţinutul Mackenzie şi Iucon. Ştia să lupte şi ucidea un câine, cum ucide omul o muscă. (La această laudă, ochii lui Smith Chipeşul se aprindeau şi îşi lingea buzele subţiri). Nu, nu vindea pe Colţi-Albi.

Dar Smith Chipeşul ştia el cum să se poarte cu pieile roşii. Veni de mai multe ori pe la Castor-Cenuşiu, şi avea totdeauna sub haină o sticlă neagră. Una din însuşirile rachiului wisky e că face sete mar. Castor-Cenuşiu deveni foarte însetat după whisky. Creerul indianului turburat de alcool nu mai rezista niciunei socoteli. Pierdu astfel banii dobândiţi cu blănurile şi bocancii vânduţi şi pe măsură ce se subţia punga slăbea şi puterea de împotrivire a lui Castor-Cenuşiu.

Pierdu tot: banii, marfa, voinţa. Castor-Cenuşiu rămase numai cu acea sete cumplită care-l stăpânea drăceşte şi care creştea cu fiecare clipă, când nu bea.

Chipeşul pomeni iar să-i vândă pe Colţi-Albi. Dar voia să plătescă în sticle cu whisky nu în dollari şi urechile lui Castor-Cenuşiu erau mai ascultătoare la astfel de preţ.

— Ia-l dacă poţi să pui mâna pe el!

Castor-Cenuşiu luă sticlele, în schimbul câinelui-lup. Dar după două zile Smith Chipeşul veni iar şi zise:

— Prinde-l tu pe Colţi-Albi.

Seara câinele-lup venind în tabără nu mai găsi pe zeul-alb şi se bucură. Se întinse jos mulţumit, de parcă i s'ar fi luat o greutate.

Dar bucuria nu ţinu mult. Castor-Cenuşiu se apropiă clătinându-se şi îi puse o curea în jurul gâtului. Apoi se aşeză alături, într'o mână cu un capăt al curelei, în cealaltă cu sticla din care sorbea din vreme în vreme, ridicând-o la gură şi dând capul pe spate, în gâgâit des.

După un ceas, la o cutremurare uşoară a pământului, care vestea apropierea cuiva, Colţi-Albi tresări şi se sbârli, în vreme ce indianul da din cap stupid.

Puiul de lup încercă să tragă din mâna stăpânului lui capătul curelei, dar degetele se strânseră şi mai puternic. Castor-Cenuşiu se ridică.

Chipeş intră în cort şi se opri în faţa lui Colţi-Albi care începu să mârâe spre omul înfiorător, supraveghindu-i mişcarea mâinilor. O mână se lăsă spre capul lui. Colţi-Albi mârâi şi mai puternic. Mâna scobora mereu, în vreme ce câinele-lup se lăsa în jos, privindu-o, cuprins de o mânie gata să izbucnească. Era gata să muşte; mâna se trase repede înapoi şi colţii muşcară, ciocnindu-se, în gol. Chipeş se'nfurià şi el. Dar Castor-Cenuşiu dete o palmă lui Colţi-Albi care se culcă numai decât, ascultător, supus.

Smith Chipeşul, pe care Colţi-Albi nu-l perdea din ochi, se duse şi veni iar, în mână cu'n bătţ. Castor-Cenuşiu îi dete capătul curelei şi Chipeş voi să plece. Cureau se'ntinse. Colţi-Albi se'mpotrivea. Castor-Cenuşiu îl pălmui iar, pe-o parte şi alta, să se ridice şi să se ducă. Se ridică, dar se aruncă spre omul care voia să-l ducă. Chipeş care se aştepta, ridică băţul şi lovi odată pe Colţi-Albi, prăbuşindu-l la pământ. Castor-Cenuşiu râdea, dând din cap. Chipeş trase din ı cureaua şi Colţi-Albi, tremurând, se târî umil la picioarele lui.

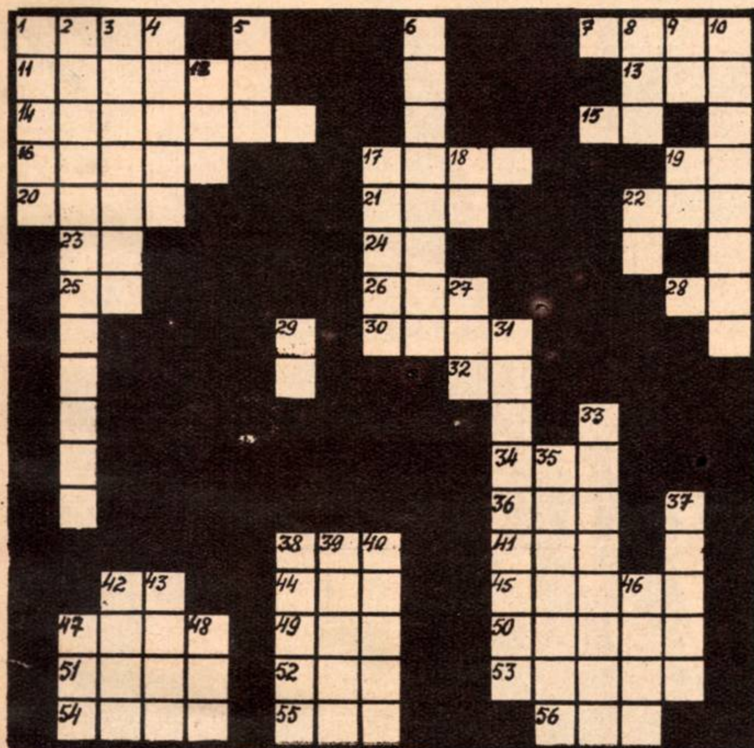
(Va urma)

Jocurile realității

NOUL NOSTRU CONCURS

PREMII: 1000 lei numerar.
Două aparate de radio cu galenă

Problema VI. (EDIP ŞI SFINXUL)

ORIZONTAL: 1) Moşul deslegătorilor. 7) Oră. 11) Muia din nou. 13) Nume biblic. 14) Palatul unor anumiți indivizi, certați cu mintea! 15) Salutare. 16) Boală. 17) Lac italian. 19) 365 de zile. 20) Se roagă. 21) Vin. 22) Imnuri. 24) Sunt. 25) Articol. 26) Intrare. 28) Singur. 30) Remediu. 32) Conjuncție. 34) *Ubi bene... patria.* 36) Coastă. 38) Personagiu mitologic. 41) Scuz. casei. 45) Nume femenin. 47) 42) Vacă mitologică. 44) Zeu al Inițialele unei asociații de aviație. 49) Ceas. 51) Umblu. 52) Chelner. 53) Pomi. 54) Vulcan. 55) Planuri (fig.). 56) Spate.

VERTICAL: 1) Vitejesc. 2) Nepoții lui Edip! 3) Țară. 4) Aviatice. 5) Cer. 6) Auxiliar al dezlegătorului. 8) Rege. 9) Posezi. 10) Alt auxiliar. 12) Colea. 17) Tragere la fit. 18) Notă. 19) ...patres! 22) Individ. 27) Magistrat infernal. 29) Campion 31) La păsărele. 33) Enigmatic. 35) Cunoscutul mots-croisiste francez. 37) Iei din nou. 38) Robi. 39) Povestit. 40) Prin viu grai. 42) Moşie. 43) Pun rezistență. 46) ...ras, frezat! 47) Pentru cojoace. 48) Soartă.

ARGON

Deslegătorii jocurilor din n-rele 254—255

Gh. D. Ionescu, Loco (20); Traian Roman, Urziceni (35); Ing. Naco Nacov Silistra (25); N. I. Rădulescu, Buzău (35); Tilly Pictorul, Câmpina (20); Willy Heinrich, Loco (25); M. Ionescu, Ploeşti (35); Olimpia Io-Julea, Timişoara (35); S. Ştefănescu, Braşov (25); Ştefan Popescu-Moreni-Stavropolos Prahova (30); Aurel Moldovan, Bistrița (40); Ego Munteanu, Loco (35); N. Gh. Stănescu, Constanța (30); Gewurtz Ioji, Cra- (30); Mathilde Rufel, Bacău iova (35); G. Brânză, Câmpina (30); Melanie Yolanda Cristescu, Brăila (35); Minel Văduvescu, Craiova (35); Paulina Florescu, Brăila (20); Iacob Abraham, Alba Lulia, (20); Cassyov Dellajiu, Târgu-Jiu (20); M. D. Camil, Loco (30); Const. Amzulescu, Dolj (35); Amelie Georgiade, Loco (25); Avramescu, Loco (25); Coleta și Ştefan Ciocalte, Craiova (20); Natalia Savopol, Loco (15); C. Negulescu, Loco (30); Anișoara Livadă, Loco (25); V. Chintescu, Loco (20); A. Munsialu, Lugoj (25); Nic. Moşor, Galați (35); Aurel Niculescu, Loco (30); Elvira Vernescu, Prahova (30); Sigmund Boniowski, Câmpina (30); Aneta Reveland, Loco (30); A. Vasilescu Cândeşti, Buzău (35); Ilie Lupița, Caracal (30); Niță Cotarlici, Galați (30); M. Pintel, Bolgrad (30); Gogu Gasper, Loco (35); Sommer Rudi, Craiova (35); Beatrice Marcus, Loco (25); Natale Mauriciu, Bacău (30); Mircea I. Popescu, Remmy, Loco (30); Ionescu Gheorghe, Focşani (35); Ionescu Victor, Brăila (10); Marcu Iancu, Loco (35); Iosif Fichman, Bălți (15); Tatu Artenie, Sibiu (30); Irina Ciorba, Satu Mare (10); Lazăr Başturescu, Buzău (30); Jeanne Griffoim, Timişoara (50); Frânculescu C. Mircea, Câmpina (10); Maiorul Popovici Pompiliu Anibal, Arad (35); Lucretzia Popescu, Călărași (5); Nicolina Popescu, Caracal (35); Virgil Petrescu, Mehedinți (35); Al. N. Vasilescu, Loco (20); Jean Barder, Loco (20); Carol Bilderr Braşov (25); Marcu Haimovici, Craiova (35); B. Leibovici, Loco (35); Rombeanu, Tecuci (30); Chicoş Constantin, Bârlad (30); Marinescu, Loco (25); Stella Ardeleanu, Sănicolalul Mare (30); Vlad Matisef, Cahul (10); Frânculescu Mircea, Câmpina (20); Ionel Dăscălescu, Mislea-Prahova (40); Andrei Stroilescu, Băicoi-Prahova (40); Nae Iliescu-Nicky, Loco (50); Gică Dumitrescu, Loco (10); Iosif Gh. Lazăr, Ploeşti (30); Rică Măcărescu, Câmpina (40); Gh. Niculescu, Braşov (30); Ionel Lazăr, Codlea-Braşov (30); Mauriciu Herscovic, Tg. Ocna (40); N. Slavu-Sfinx, Câmpina (35); Aurelia cpt. Bota, Timişoara (40); Theodor Fruchs, Brăila (40); T. Petrescu, Loco (20); Zoe Cpt. Gh. Stoenescu, R. Vâlcea (25); Nellu Palytza, R. Sărat (30); Costel Stoianovici şi Sabina Broscăreanu, Caracal (35); Sisy Dinescu, Buzău (30); Titica Moscovici, Buftea (30); Fănel Stănescu, Buzău (25); Valer Iliescu şi George Titeică, Buzău (35); Nicolae Cimpoes, Arad (35); Ana Bebulescu, Loco (25); Maria Metaxa, Loco (10); Naco D. Nacov, Silistra (20); L. Manolescu, Loco (25); Vesenberg Avram, Iași (30); Mârzea Adrian, Bocșa Română (35); Gh. Nichiforescu, Botoşani (15); Lyonel D'Ally, Buzău (30); Urseanu V. Paul, Loco (20); Ionel Schachman, Loco (10); Lazarovici B. Loco (30); Teodor Stamate, Brăila (25); Izi Klein, Loco (20); O. Herbst, Loco (30); Mioara Slavu-Bya, Câmpina (40); Maria Părtoacă, Loco (15); Tina Eftimiu, Iași (50); Anita Avramescu, Loco (30); M. Breimann, Loco (35); Zimer Joseph, Focşani (40); Mişu Marcu, Loco (40); Mimi Petaleanu, Loco (10); Alex. Nestorescu, Prahova (20); Nistor Ioan, Oradea (40); Pincu A. Saul, Loco (35); Aronov Boris, Chişinău (50); Maricela Sanicov, Loco (10); Eliza Marin, Lugoj (30); Steiner Alexandru, Loco (30); Gheorghe Cârstea, Codlea-Braşov (30); Mircea Popovici, Brezoi-Vâlcea (30); Paulina Apostolescu, Valea Mândri (20); Ela, Loco (30); Nicolai Ilea, Codlea, Braşov (30); Doia Ionescu, Filaret (30); Jean Potiycalla, Alba Iulia (30); Sgarro Domenico, Cerna Vodă (35); Layei Vol., Drăgăşani (15); Carol Millis, Arad (40); Mircea Robescu, Braşov (35).

Cupon pentru jocuri
No. 265

Numele și pronumele ....

....

Adresa ....

„REALITATEA ILUSTRATĂ. — *Director* Nic. Constantin.
Redacția și Administrația: Str. Const. Mille 7—9—11, Telefon 359/99.
Imprimată la foto-rotogravură în atelierele „Adevĕrul" S. A.

REALITATEA ilustrată

Stânga: *D-ra Margueritte Giurgescu*

Jos: *D-ra Simona Ionescu*

Dreapta: *D-ra Artemisa Bădescu*

Sus: *Grupul candidatelor pe scena teatrului „Alhambra".*
Stânga: *Florica Cărbuneanu.* Dreapta: *D-ra Marioara Petrescu.*

St.: *D-ra Clara Gregor.*

Sus: *D-ra Tantzi Giurgescu.* Dr.: *D-ra Olga Ionescu.*

Candidatele din Bucureşti, la titlul de „Miss România 1932"

ANUL VI. Nr. 266

3 MARTIE 1932

REALITATEA ilustrata

Echipa românească de bobsled a reușit a doua. In ilustrație, căpitanul echipei, locotenent Al. Papană și în ordine căp. Al. Tomescu, lt. V. Petrescu și căp. D. Hubert (la frână)

Frank Stock, canadian a câștigat cursa de viteză pe ghiață, pe distanța de 500 m.

Jack Shea, campion la patinaj.

Echipa americană de ski și cross-country.

LA OLIMPIADA DE IARNA DELA „LAKE PLACID"

Membrii echipei cehoslovace de ski

(Vezi explicații amănunțite în revistă).

CURTEA REGALE

CÂND trecem prin fața palatului regal din Calea Victoriei, — care până la ridicarea construcției în curs, păstra înfățișarea unei vechi case boerești sau a unei instituții cu arhitectură demodată — suntem atât de obișnuiți să-i vedem grilajul cu cei doi sergenți postați la intrare, să știm că popularul și democraticul rege își are acolo cabinetul său de lucru, să întâlnim nelipsitul grup de curioși sau de provinciali, cari privesc prin gard schimbarea gărzii la ora prânzului, încât fastul și ceremonialul aflate din cărți ne par rămășițe ale unor vremuri din povești.

Se pare că tot astfel se petrec lucrurile și la celelalte curți regale, căci, cu tot numărul crescând al republicilor, bătrâna Europă mai are azi unsprezece regate, două principate și un mare-ducat.

Singura Curtea regală din Londra mai păstrează vechiul ei ceremonial. Marele Lord-prim-șambelan este o funcție transmisă din tată în fiu — Lorzii «in waiting», sunt simpli șambelani de serviciu, cari fac parte din înaltă aristocrație, iar demnitățile acestora trec asupra altora, odată cu schimbarea guvernului, ei fiind totodată membrii cabinetului la putere.

Suveranul imperiului britanic, adică al Angliei și al Irlandei de Nord (cea de sud și-a dobândit în 1920 independența) este totodată împăratul Indiei. Guvernatorul general al Indiei, care poartă numele de vice-rege, nu este majestate, n'are curte regală, ci numai doi secretari. Totuș, în India engleză mai domnesc neoficial o serie de maharadjahi, de sultani, șeici și prinți de sine stătători.

Dr. sus: *Familia regală daneză;* Sus: *Regentul Horthy al Ungariei la o festivitate;* Dr.: *Regele Zogu al Albaniei;* Stânga: *Regele Angliei vorbind la microfon;* St. jos: *Papa Pius XI pe tronul pontifical;* Dr. jos: *Cortegiul papal*

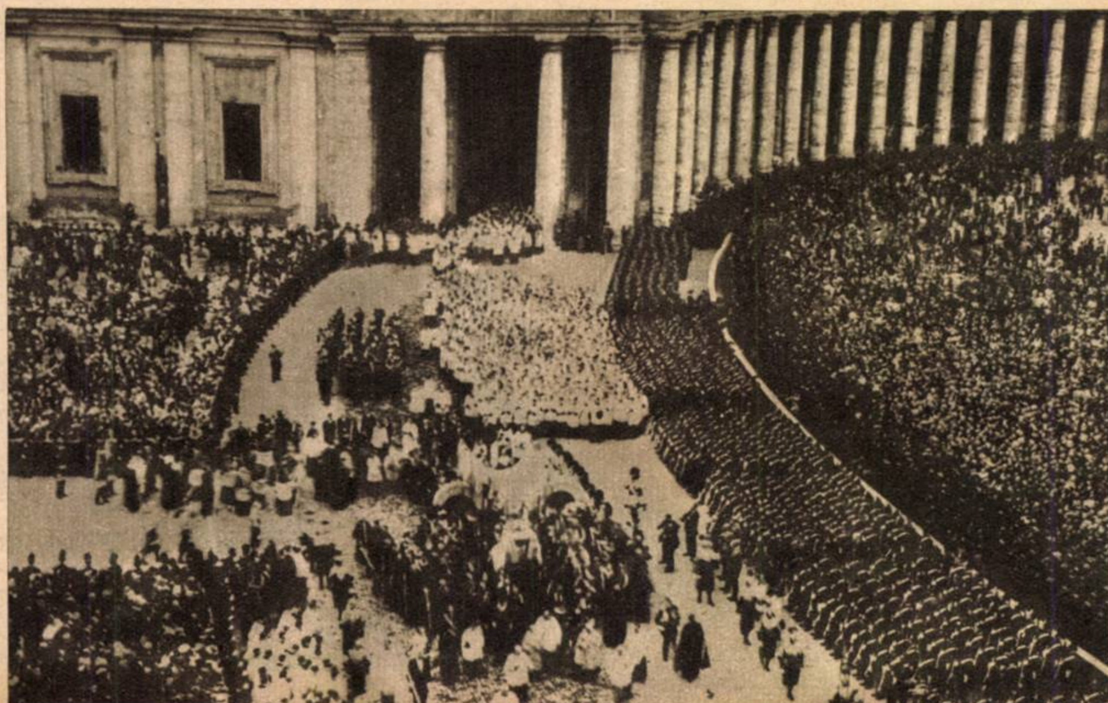
Insulele *Tonga*, devenite din 1918 regat, sunt guvernate de regina *Salotl*, măritată din interese practice, cu primul ei ministru.

Irakul babilonian, care ține și el de Anglia, este de asemeni regat, iar *Faiçal I* din Bagdad are și el un șambelan, care îngrijește cu strictețe de protocolul palatului regal.

Curtea *Belgiei* era cu mult mai fastuoasă sub domnia regelui Leopold II. Regina avea o serie de doamne de onoare și de companie, pe câtă vreme regina actuală se mulțumește cu contesa Robiano, iar Regele cu contele Lannoy, ca director al Palatului.

Și *Bulgaria* s'a restrâns. Firește că pe vremea prințului de Battenberg, acesta nu avea

«curte»; el își adusese în țară un vechi camarad care-i administra conacul. Dar țarul Ferdinand a știut se adune în jurul său elita țării, împărțind demnități și atașându-și-o pe lângă persoana sa.

Danemarca este o dublă monarhie, pentru-că Islanda, deși regat independent se află în legătură personală și reală cu Danemarca. În Islanda nu există curte regală, iar când regele Cristian pleacă într'acolo, nu este însoțit de maestrul său de ceremonii.

Și *Italia* este un fel de monarhie dublă, căci din 1920 i s'a alipit «Provincia Statului Zara» fosta capitală a Dalmației, cu satele dinprejur și câteva insule. — În afară de curtea regală, Italia mai are Vaticanul, al cărui suveran este Papa, cu *Santa Sede* — Sfântul Scaun — al cărui fast neasemuit, cu cardinalii și prelații palatului, cu preoții și asistenții tronului, cu camerierii secreți, cu gărzile de onoare și papale, întrece cu mult curtea regală și Quirinalul. Italia mai are, de altfel și al treilea suveran, care nu este de fapt decât un *Ordin: «Ordinul cavalerului de Malta»*, înființat în *1100* la Ierusalim de către congregația Sf. Ion. Acesta duse o luptă crâncenă cu tot atât de vechiul ordin al Sf. Mormânt din Ierusalim, pentru intitularea și denumirea guvernatorului, conflict pe care Papa n'a reușit să-l aplaneze decât recent.

Suedia și *Norvegia* încă sub domnia dinastiei Bernadotte, când erau state unite, aveau fiecare câte o curte regală. Cu atât mai mult din 1905, când s'au despărțit. Regele Gustav are în jurul său o sumedenie de conți și de cavaleri în slujba palatului, pe câtă vreme regele Haakon se mulțumește cu un șef al palatului, care e în acelaș timp șambelan, maestru de ceremonii și tesorier.

Regele Angliei

Dr.: *Suveranii Belgiei în trăsură;* Jos: *Regele Christian al Danemarcei*

Jugoslavia care cuprinde Serbia, Croația și Slovacia nu și-a mărit curtea. Ea a rămas aproape aceeași ca și pe timpul regatului sârbesc, cu un destoinic mareșal al Palatului, ales dintre foștii ofițeri, obiceiu păstrat de la regele Milan și respectat de urmașii săi.

Ungaria este un regat fără rege, dar cu guvernare monarhică sub președenția atotputernică a lui Nicolaus Horthy de Nagybanya, care este intitulat altețã.

Albania, proaspătul regat din 1928, are o curte dintre cele mai simpatice, creeată de regele Zogu, cu un ministru al Palatului și un prim șambelan.

Printre micile monarhii ale Europei se mai numără marele ducat *Luxenberg*, cu o curte compusă numai dintr'un mareșal al palatului și o doamnă de onoare — cari sunt totuși absolut suficienți. Și mai sunt două principate ce nu trebuesc uitate: micul *Lichtenstein*, care nu se bucură de o curte reglementară ci se mulțumește doar cu un cabinet princiar, și *Monaco*, care pe vremuri, când trăia prințul Albert și a doua sa soție, văduva de Richelieu, născută Heine, avea o curte grandioasă cu seniori, cu șambelani, cu comandanți ai palatului, cu dame de onoare și de companie. Festivitățile palatului erau dintre cele mai strălucite și mai elegante. Dar sub domnia prințului Louis, palatul s'a întunecat. Divorțul așa zisei principese moștenitoare îndrodusă contra soțului ei, contele de Polignac, a încurcat relațiile familiare iar acum n'a rămas nimic din veselia vieței de odinoară a curții princiare.

Principele de Monaco.

Dar *republicile* europene au și ele monarhii ce le sunt alipite. De pildă republica Franței are regatul *Tunis* și sultanatul *Marocul francez*, unde majestatea sa Sidi-Mahomed are un maestru de ceremonii și un foarte ocupat șambelan.

Cambodjul a rămas regat, iar *Anamul* este chiar împărăție; decât împăratului Bao-Dai nu i-au rămas, dintre toate drepturile sale, decât acel de a conferi titluri de nobleță și de a împărți ordinul balaurului. Până și tânără republică a Spaniei, posedă în Marocul Spaniol o colonie, care este administrată, sub apropiată supraveghere, de către un calif, căruia i se zice «alteță imperială».

Împărății și regate cu dinastiile cele mai bătrâne, trebuesc căutate în Abisinia, Japonia, Persia, Afganistan, Egipt, Nepal, Yemen, Neci-Hedja, Avir, Neșran etc.

Curiozitatea noastră este satisfăcută cu această plimbare pe la curțile Europei. Celelalte să rămână învăluite în misterul poveștilor, care ne-au populat imaginația copilăriei fericite.

I. Brebu

Jos: st.: *Regina Willhelmina a Olandei, suvarena Țărilor de jos;* Jos dr: *Regele Boris al Bulgariei, suveranul statului vecin.*

Stg.: *Intrarea la palatul Buckingham.*

Dr.: *Regele Gustav al Suediei la Vatican.*

PROFESIUNE PENTRU CANDIDAȚII LA SINUCIDERE

Una din victime e transportată la spital.

NE este imposibil să evaluăm cu exactitudine numărul șomerilor din Statele Unite, care după unii statisticieni, oscilează între 8 și 10 milioane. Pot afirma, în schimb, cu toată certitudinea, că nu-i deloc greu să găsești acolo oameni cari sunt gata să facă *orice* pentru un salariu de patruzeci dolari (6500 lei) pe săptămână.

In cuprinsul Statelor petrolifere, în Pennsylvania, Oklahoma și Texas, puteți găsi oameni plătiți cu 500 dolari lunar, ba chiar și mai mult, fără să aibe nici o cunoștință specială...

Singura lor obligație este să poată conduce în mod liniștit, pe șosea, un camion-automobil de trei tone. Numai că indivizii înrolați pentru o asemenea îndeletnicire nu pot fi decât oameni blazați cu totul; oameni pentru cari viața este ori o povară, ori egală cu zero. La fiecare învârtitură a roții, acești șofeuri sunt amenințați cu moartea cea mai oribilă: svârlite în aer, corpurile lor cad la pământ, transformate într'o massă informă de carne.

Dece svârlite în aer ?

Fiindcă aceste camioane, pentru care se caută vecinic șofeuri, transportă *„soup"*, adică nitroglicerină, materia cea mai primejdioasă ce există pe lume.

Nitroglicerina este des utilizată în industria petroliferă americană, fie pentru căutarea păturilor de teren propice, fie pentru stingerea incendiilor, declarate la puțurile cu petrol. In marile districte petrolifere, materia aceasta este consumată în cantități foare însemnate: multe tone zilnic.

S'au construit pentru transportul explozibilului automobile speciale și astăzi nitroglicerina e expediată în bidoane compartimentate, în formă de evantai, fiecare compartiment fiind din cauciuc, ca să atenuez smuciturile. Camioanele nu circulă decât noaptea, foarte încet și numai pe drumurile vicinale, spre a se evita orice ciocnire; ele sunt vopsite în roșu ca lumea să se ferească de ele ca de ciumă. Poliția fiecărei localități pe unde urmează să treacă asemenea camioane trebue anunțată la timp. Deasemenea, aceste caravane ale morții nu pot poposi decât în vecinătatea câmpiilor și sunt obligate să ocolească orașele mari.

Un șoc, o ciocnire, fie chiar neînsemnată și nitroglicerina explodează. Prin urmare, un bolovan în cale, sau un mic șanț, și acolo unde cu o clipă înainte trecea un camion roșu, nu vei mai găsi decât o massă de fierărie, amestecată una cu pământul.

Cea mai recentă nenorocire de acest gen, a avut loc la începutul acestei luni, la Fort Worth, în Texas, unde un camion cu „soup", s'a ciocnit de rampa unui pod și a fost literalmente prefăcut în țăndări, cu un sgomot infernal, ce fu auzit pe o distanță de mai multe mile.

Nu se mai găsi nici urmă de șofeur, iar din camion nu rămase decât câteva fiare întortochiate, svârlite la 500 metri de locul catastrofei.

Am avut prilejul să stau de vorbă cu unul din fataliștii cari transportă bidoane cu nitroglicerină. L-am cunoscut pe Bob Santell, cu ocazia călătoriei mele în Texas. Bob Santell e un fost cowboy și se ocupă cu transportul explozivelor de opt ani. E un adevărat recordman. Orașul lui natal, Wichita-Falls e cum nu se poate mai mândru de acest fiu norocos al lui. Bob Santell a scăpat dela moarte în cinci rânduri, ca prin minune; cinci ori dearândul automobilul lui făcu explozie, dar tot de atâtea ori fostul cowboy se afla acasă, în concediu.

„Asta fiindcă nu mi-a sunat încă ceasul" — îmi spuse el.

Santell nu glumește; ochii lui au o licărire ce se traduce prin certitudine.

Mereu la volan... Mereu la un milimetru de moarte...

Dar să nu uităm că primește un dolar de fiecare milă și că face cel puțin 25 de mile pe zi.

Șofeurii aceștia câștigă astfel — reducând zilele de odihnă — un salariu de 5—600 dolari lunar.

Se obicinuește deasemenea ca acești oameni să fie trimiși regulat în concediu, pentru mai multe săptămâni, spre a-și înzdrăveni nervii și a se simți departe de ghiarele groazei ce-i domină cu tot fatalismul, sau aparenta lor liniște...

VOLUNTARII MORȚII...

Mulți dintre șofeuri profită de aceste concedii, spre a se îndeletnici cu o meserie și mai teribilă: stingerea cu nitroglicerină a incendiilor de petrol. Operația aceasta se execută în felul următor: se ia un cilindru de oțel, în care se introduce o cantitate de patru pânăla șapte litri de explosiv. Omul care vrea să câștige premiul, ia cilindrul și se apropie cât se poate mai mult de puțul de petrol în flăcări, de limbile șuerătoare de foc. Aruncă apoi bomba și o ia la fugă, ca să-și salveze viața.

Uneori, se întâmplă să cadă. In asemenea cazuri e aruncat cu putere în aer. Alteori, valul incandescent ce urmează exploziei îl atinge, mai înainte ca nenorocitul să se fi pus la adăpost. Atunci bietul om ori e ars de viu, ori scapă cu viață, ca prin urechile acului, după luni de zile de supliciu. S'au văzut deasemena cazuri când omul ajunse în zona de siguranță fără niciun incident ca să constate că împotriva așteptărilor lui, formidabila compresiune de aer a detunăturii nu avu darul să stingă incendiul. Prin urmare, și-a riscat viața în zadar. Da, căci oamenii aceștia lucrează pentru o îndemnizare infimă și nu obțin prime mai ridicate, decât atunci când izbutesc să stingă un foc.

Descurajați, acești nenorocoși se reîntorc la vechea lor meserie de „șofeuri ai camioanelor roșii".

In cursul ultimilor ani, proporția accidentelor era de cinci la unu. La cinci conducători de asemenea camioane, muria unul, într'o perioadă de șase luni.

Fabricile de explosive afirmă că într'un viitor apropiat, vor utiliza automobile de transport mult mai perfecționate și că, astfel, garanțiile de siguranță vor fi dublate.

In acest timp, sute și mii de camioane roșii, uriașe, colindă șoselele ținuturilor petrolifere ale Americei, iar agențiile luptă din răsputeri să poată angaja șomeuri înfometați, pentru această meserie, ce raportează circa 80.000 lei lunar...

Uneori, cuprinși de groaza morții ce stă la pândă, sau de nesiguranța în care plutesc, acești voluntari ai pieirii își lasă mașinile în mijlocul câmpiei și fug încotro văd cu ochii.

O meserie pentru candidații la sinucidere... Dar o meserie bănoasă...

Cinci sute de dolari pe lună!...

JIM WALLACE

Automobilul roșu a explodat...

Fărâmituri

BIETELE fete !...

Nu mai știu nici ele ce să mai facă, spre a se mărita. Unele duc poruncile castității până la atrofiere, altele, caste și trupește și sufletește, învață și practică teoretic moravurile ușoare — care par mai pe gustul lipsit de răspundere al tinerilor de azi. Multe din fete își strâng bani și sub formă de zestre, își cumpără un bărbat, iar cele mai multe, renunțând la maternitate, ocupă slujbe în birouri.

„Domnii preferă funcționarele...” ar fi un titlu foarte actual pentru un film, un roman sau o comedie.

Domnii din Danemarca au preferat însă atât de mult funcționarele, încât Statul s'a pomenit încărcat cu un număr atât de mare de tinere și drăguțe salariate, încât șeful guvernului a cerut consiliului de miniștri și marelui colegiu economic, să studieze problema și să găsească cele mai bune mijloace pentru a trimite fetele acasă, la gospodărie.

Și nu știm ce naiv a propus — și guvernul adoptând a comunicat următoarea idee drăgălașelor dudui, pe umerii cărora se sprijină toate dificultățile Danemarcei :

„Funcționarele care-și părăsesc serviciul și renunță la pensie, primesc o zestre din partea Statului, egală cu salariul pe un an, toți banii deodată, spre a se mărita”.

Nu cunoaștem numărul funcționarelor care au primit și aplicat propunerea guvernului. Credem că niciuna. Și iată dece :

Funcționarele cele mai drăguțe nu vor părăsi serviciul pentrucă... li se va respinge demisia iar cele mai puțin drăguțe nu vor părăsi serviciul, pentrucă — nu vor avea dece.

Propunem noi guvernului danez un proect care înmulțind numărul populației, va ușura sarcinele Statului și anume :

„Orice dudue care se mărită devine implicit funcționara Statului, cu menirea de a sta acasă; salariul mamei va crește automat, cu fiecare nouă progenitură”.

De altfel acest proect va trebui să fie aplicat de toate țările... dacă vor să mai aibe locuitori!...

A FOST oare domnul căpitan de husari necuviincios când de la masa lui a trimis frumoasei soții a directorului de bancă un chelner, cu întrebarea dacă-i acordă un dans ?...

Lucrurile s'au petrecut într'un local de dans, la Budapesta, unde femeile sunt atât de ispititoare, iar domnii atât de galanți....

Ciudat e că nu soțul doamnei s'a simțit jignit de purtarea căpitanului de husari, ci un tânăr, foarte tânăr inginer, amicul intim al familiei. Dovadă că soțului nici prin gând nu i-a trecut să se supere, e faptul că după ce chelnerul a șoptit doamnei la ureche rugămintea și dorința căpitanului, după ce doamna a trimis răspuns că primește, ofițerul s'a prezentat, a salutat, s'a înclinat și luând cu o mână expertă mijlocul frumoasei doamne, a sburat cu ea printre ceilalți dansatori.

Tânărul inginer, între timp, a convins însă pe directorul de bancă și acesta a reclamat ministerului de răsboi și generalului comandant de corp de armată, că ofițerul de husari s'a purtat necuviincios, trimițând un chelner cu cererea de dans pentru soția sa.

Căpitanul de husari a declarat că n'a avut câtuș de puțin intenția să jignească pe cineva și e gata oricând să ceară de-aci înainte personal frumoasei doamne, hatârul de a dansa cu el. Soțul — adică de fapt tânărul inginer — susține mereu că doamna a fost insultată și pretinde ca ofițerul să fie pedepsit cu carceră grea.

Nu cunoaștem rezultatul acestei — ca să zicem așa — afaceri de onoare și vom reveni.

Credem însă că singura persoană care merită carceră grea (și o bătae) e frumoasa doamnă... Cine o pune să cocheteze și să primească invitația de dans a unui căpitan de husari, când are — slavă Domnului! — și un soț îngăduitor și bancher și un prieten tânăr și inginer ?... — *W.*

AȚI băgat de seamă că ne ferim de politică ?...

Ni se pare că nu există mijloc mai sigur de a te contrazice, fără voia ta. Câteva pilde mici — ca să ilustrăm cele spuse și să putem trece mai departe. V'ați întrebat vreodată ce au devenit adepții lui Mussolini, de pe vremea când acesta era social-democrat?... Au devenit fasciști, desigur. Și cu toate că n'au nici-o încredere în Biserică, au îngenunchiat zilele trecute în fața Papei, împreună cu marele lor Șef. Știți care e deviza lui Stalin, dictatorul Rusiei?... A declarat însuș:

— „Rușii au suportat dinastia sângeroasă a Romanovilor, timp de 300 de ani. Să mă suporte și pe mine 10—20 de ani, sau chiar mai puțin până voi închide ochii. După aceia...”.

Ceeace înseamnă că marele comunist nu se socoate altfel, decât ca marele țar!...

Aceste contraziceri, oricât de isbitoare pentru dreapta judecata, pot fi la urma urmei, dacă nu justificate, cel puțin mascate de diferite rațiuni de Stat.

Înfățișarea cea mai jalnică a politicei ne-a fost dat s'o vedem însă zilele trecute :

La Londra, în catedrala Sf. Paul, a avut loc un serviciu divin în favoarea... conferinței dezarmării. A luat parte tot guvernul, cu MacDonald în frunte și n'au lipsit nici reprezentanții puterilor străine. Arhiepiscopul a declarat în cursul predicei, că se cheltuesc zadarnic în toată lumea 2 milioane lire sterline pe an și numai Anglia aruncă'n mare, pentru înarmările ei, 200 lire pe fiecare minut.

Când cea mai mare sau una din cele mai mari puteri maritime ale lumii, nu găsește alt mijloc mai bun și mai repede, decât o... sfântă liturghie pentru grăbirea dezarmării — atunci într'adevăr ne putem lăsa de politică sau... poate face politică fără nici-o pregătire specială, oricare dintre noi!... Și pentrucă răsboiul chino-japonez nu mai ia capăt, iar marile puteri nu găsesc niciun mijloc grabnic pentru stingerea conflagrației, propun și eu de urgență — o sfeștanie la Shanghai.

La marginile ţării

EU DACĂŞ AVEA O PUTERE

BUCUREŞTI-SIGHET = 897 km., adică 29 de ore de drum, cu cel mai rapid tren. Evident că, la o astfel de distanţă, locurile şi oamenii sunt altfel, decât cei pe care-i lăsăm în urmă. De cum treci însă de dealul Gutuiului din Ardealul propriu zis, în Maramureş, îţi dai seama de o schimbare predominantă: ai intrat în ţara sărăciei negre.

Şi dacă, după ce te-ai odihnit la Sighet, vei face o plimbare prin satele vecine, vei descoperi scene de mizerie, cum nu credem că mai există în alt punct al globului.

Am zis bine: al globului. Neapole, cu rufele sdrenţuite, întinse deasupra uliţelor, are sărăcia poetică; Parisul, cu artiştii săi tineri, care drept masă au adesea o cafea, are boema romantică; englezul fără lucru, subvenţionat de stat, reprezintă şomajul organizat...

In Maramureş, găsim însă sărăcia fără epitet atenuant, sărăcia pură, sărăcia hâdă.

Iată câteva imagini „sur le vif", aşa cum le-am notat în grabă:

— La ce oră luaţi masa?

Săteanul cască la mine nişte ochi, de parcă l-aş fi întrebat la ce oră pleacă la Nisa.

— Nu înţelegi, omule? La ce oră te aşezi d-ta şi familia d-tale, la masă?

— ?!

Am crezut că trebue să existe pe aci o diferenţă dialectală, că nu se zice „a sta la masă", ci altfel şi că de aceea nu sunt înţeles. Dar săteanul a priceput:

— D-voastră nu ştiţi că noi mâncăm aşa, câteodată, când putem?....

— Cum aşa?...

Şi omul îmi explică: familia lui se compune din soţ, soţie, patru copii şi o capră. Trece şi capra la rând, pentrucă „e mai de preţ ca noi toţi". Intr'adevăr, cei şase membri ai familiei nu mănâncă decât când binevoeşte capra să dea lapte. După ce laptele se termină, până a doua zi, nimeni nu mai mănâncă nimic. Şi aceasta, dintr'un motiv foarte simplu: nu mai există nimic altceva de mâncare, omul nu are lucru şi de când n'a mai văzut forma banului, a uitat-o cum e.

Uneori laptele dela capră nu ajunge decât pentru copii...

E un fel de ogoraş plin de zăpadă, lângă graniţa polonă, unde vin oameni, acum în toiul iernii, şi sapă.

Jos: *Tăetori de lemne pe străzile Sighetului Marmaţiei.*

Stânga: *Un grănicer la punctul Dragoş Vodă, la frontiera cu Cehoslovacia.*

— Comori?

— Ei, bine ar fi....

— Doar nu semănaţi acum?

Oamenii aceştia caută rădăcini de legume şi de plante necomestibile, ca să-şi facă din ele fiertură, fiindcă n'au altceva de mâncat.

Când nu găsesc nici rădăcini, fierb tărâţe, coji de cereale, sau răzătură de lemn şi mănâncă această ciorbă cu mămăligă, — când au mălai, iar când nu, o beau goală.

GRANIŢA CARE UCIDE

Nu exagerăm nimic, în cele de mai sus. Sunt cazuri constatate şi verificate cu preciziune.

O întrebare, se pune, dela sine: dece oare, e atâta sărăcie în Maramureş? Cine ia aci oamenilor, până şi pâinea dela gură?

— Graniţa.

In vechiul imperiu habsburgic, Maramureşul forma o unitate economică, reprezinta un echilibru de interese economice, un tot de sine stătător.

Azi, acel judeţ unitar este tăiat în trei părţi: o parte se află în România, alta în Polonia şi a treia în Cehoslovacia. Impărţirea aceasta n'a ţinut seamă, şi nici nu putea să ţină, de factorii economici, ci de naţionalitatea locuitorilor. De aci, distrugerea acelui echilibru economic de eri.

In vechea monarhie Austro-Ungară, atât capitala judeţului Maramureş, Sighetul Marmaţiei, aflătoare dincoace de Tisa cât şi vasta întindere a judeţului de dincolo de Tisa, formau o regiune din acelaş stat. La desmembrarea imperiului, s'a trasat graniţa astfel, încât capitala a rămas la noi, în România, iar vasta regiune ce forma domeniul productiv al judeţului, de dincolo de Tisa, a trecut vecinilor. Acolo sunt munţii, la noi locuitorii ce munciau pe aceşti munţi. Trupul a rămas la vecini, capitala cu locuitorii de pe fâşia românească eminamente neproductivă, la noi.

Şi pe vremea austro-ungurilor, locuitorii din aceste regiuni aride, aveau o viaţă destul de grea. Dar hrana au găsit-o totdeauna. Cum? Ei se ocupau cu tăerea pădurilor din munţi. Aceasta era ocupaţiunea lor principală, pe lângă care creşteau vite, exploatau sarea şi unele mine; dar acestea erau indeletniciri secundare. Marile păduri pe care această populaţie românească le exploata, se află azi în Cehoslovacia şi în Polonia.

O simplă privire pe hartă, face să ne dăm seama clar de situaţie. Dela Sighet, care se află la frontieră (despre soarta oraşelor rămase pe graniţă am scris într'un număr trecut), graniţa merge drept spre răsărit, până în apropiere de punctul Stogu, de unde începe, spre Nord, graniţa ce desparte Cehoslovacia de Polonia, iar spre sud, graniţa dintre România şi Polonia. Aşadar, frontiera noastră face în acest punct, o mare cotitură spre Sud, după care iară se ridică spre Nord, descriind un enorm V. Infine, coteşte spre Nord-Est, trecând pela Vijniţa. Vasta scobitură a acestui V descris de graniţă, este teritoriu polon, şi ea e plină cu... munţi. Cu alte cuvinte, graniţa ocoleşte întregul lanţ al Carpaţilor păduroşi, care rămân în Polonia şi Cehoslovacia, în timp ce lucrătorii de păduri, dela poalele acestor munţi, se află acum pe teritoriul românesc. Sunt astfel mii de lucrători români în Maramureş, cari mor de foame, la propriu.

Odinioară în Maramureş pulsa o intensă viaţă forestieră. Locuitorii, maeştri în tăiatul brazilor falnici, îşi trăiau viaţa doborând copacii, muncind la ferestraie, şindriluind sau dogărind. Acum, lipsiţi de elementul lor natural, pier. Nu se pot adapta la altceva, fiindcă nu au la ce. Solul nu produce, decât rădăcini.

Singura lor soluţie de viaţă, ar fi să emigreze provizoriu, aşa cum fac şi alte populaţiuni din Ardeal, în alte regiuni păduroase din ţară, şi apoi, cu banii agonisiţi acolo, să se întoarcă acasă. Dar nici aceasta nu pot s'o facă, fiindcă spre a ajunge în vechiul regat, ei trebue să facă cu trenul un mare ocol prin Cehoslovacia (aşa a rămas linia ferată, la trasarea graniţei!), şi să plătească 2000 lei pentru dus şi întors. Ar însemna să cheltuiască cu drumul, mai mult decât ar câştiga.

Pădurile, care au mai rămas în părţile noastre, nu se mai exploatează, din cauza crizei economice. Şi ca să se vadă în ce paradox economic trăim, e de-ajuns să arătăm că statul, văzând cum pier oamenii în acest judeţ al şomajului integral, hotărâse de cu-

Jos: O barieră de graniţă în Bucovina, la frontiera cu Polonia.

Stânga: 1) = *Graniţa face un enorm V, pentru a ocoli Carpaţii păduroşi, ce rămân astfel în Polonia şi Cehoslovacia.*

2) = *Inainte de a ajunge la Sighet, trenul face un ocol prin Cehoslovacia.*

3) = *Linia directă Cernăuţi-Sighet, care s'a desfiinţat.*

Un punct vamal la graniţa cu Cehoslovacia.

rând să înceapă exploatări, *fără nici un câştig*, ci doar ca să se mai poată da ceva de lucru populaţiei!

De altfel, săteanul din Maramureş este de-o mândrie, care impresionează. Nu primeşte pomană. Ţăranii de aci ştiu că sunt *nobili* cu toţii, şi au o nobleţă de caracter, ereditară.

— Ne trimit porumb de pomană, dar noi nu vrem milă, vrem să muncim. Noi nu suntem oricine... Suntem nobili, cu zapisuri în regulă...

— Cum aşa?

— Maramureşenii au fost înobilaţi de Maria Tereza...

Istoria confirmă ceeace spun aceşti săteni. Ei erau, pe vremuri cei mai viteji cavaleri, dintre cei cari luptau pentru Maria Tereza. Impărăteasa i-a înobilat pentru vitejia lor.

Cavalerii Mariei Tereza primesc azi câte un pumn de porumb pe lună, pomană, mănâncă ciorbă de rădăcini şi de tărâţe, şi mor, fără să murmure...

— Se vede treaba, că n'au murit încă destui, ca să ne strângem toţi românii între aceleaşi hotare... Om muri şi noi, ăştia din Maramureş, dacă trebue...

Ii ucide „pârdalnicul ăsta de hotar", în formă de V, ascuţit ca o lamă de pumnal înfiptă în trupul ţării, — dar preferă să piară cu toţii decât să se mai schimbe graniţele.

Pârdalnicul de hotar, a despărţit nu numai munţii de lucrătorii lor, dar s'a împletit cu linia ferată astfel, încât bieţii oameni rămaşi fără lucru la noi, nici nu pot fi aprovizionaţi din alte regiuni româneşti. Sunt aci, la poalele lanţurilor de munţi, izolaţi de restul lumii, ca într'o cetate asediată, şi au soarta celor cărora nu le rămâne nici posibilitatea de-a se preda, — fiindcă n'au cui. Va muri. Nobila, viteaza populaţie maramureşană, se va stinge până la ultimul copil, răpusă de inaniţie sau tuberculoză, ca o armată împresurată, care nu capitulează.

Vă spuneam că, în Nord-Estul judeţului, graniţa face un mare V, ca să ne ia munţii, ocolindu-i. Spre Nord-Vestul judeţului, linia ferată descrie un V întors, tăiat pela mijloc de graniţă, ca un A. Linia ferată dela Oradea merge mai mult sau mai puţin paralel cu granita de Vest, până la Sătmar, dar mai departe e tăiată de graniţa, ce coteşte spre Est, în timp ce trenul cu care mergi la Sighet, iese afară din ţară, pe la Halmei, intră în Cehoslovacia, parcurge — prin această ţară vecină — o distanţă de 70 km., trece pela Kralovo Nad Tisou şi reintră în România, pela Teresva, — ceeace se numeşte „peaj". In fine, dupăce a descris acest enorm V întors, prin Cehoslovacia, linia ferată trece pela vre-o două gări româneşti, şi călătorul care vine dela Bucureşti, după vre-o treizeci de ore de tren, ajunge (nu vă mai spun în ce hal!) la Sighetul Marmaţiei.

In timpul trecerei trenului prin Cehoslovacia, se postează santinele pe scările vagoanelor şi nici un călător nu are voe să coboare. S'ar zice că terasamentul căilor ferate cehoslovace e făcut din bulgări de aur, sau din perle şi că vecinii noştrii se tem ca pasagerii să nu-l fure...

Voiţi şi... impresii din Cehoslovacia? N'am nici una: pomii sunt perfect la fel ca la noi, pietrele identice, şi zăpada e tot albă. Ce desparte atunci graniţa aceasta crâncenă şi grănicerii postaţi pe scările vagoanelor?... Desparte partea bogată a judeţului, cu saşii ei, cari au rămas în Cehoslovacia, de populaţia foarte deasă, care a rămas pe teritoriul pietros din România, ce nu ar putea să hrănească nici 5000 de oameni, şi cu atât mai puţin pe cei 150.000 de locuitori ai Maramureşului românesc.

Există un om de inimă, un spirit de bun gospodar, care a găsit o soluţie pentru salvarea Maramureşului şi a luptat cu atâta tenacitate, încât a obţinut cândva, realizarea acestei idei. E desigur foarte mult, ca să obţii de la un guvern şi dela o administraţie anchilozată ca a noastră, aplicarea unei soluţii practice. Acel om este o figură foarte cunoscută în cercurile parlamentare: d. Mişu Condrus. Şi ideea, era pe cât de simplă, pe atât de eficace: să se lege Sighetul de Cernăuţi, cu o linie ferată, directă, prin Cehoslovacia şi Polonia. Ei bine, dacă e vorba de peaj, apoi să deranjăm puţin şi pe fraţii polonezi, restabilind între regiuni vechea circulaţie, ce exista pe vremea împărăţiei habsburgice.

Se ajunge la o convenţiune cu Polonia şi Cehoslovacia, pentru „racordarea" trenurilor, pe vechea linie austro-ungară, ce intra în Maramureş prin Nordul Bucovinei, pe la Korosmezo, în Polonia, şi scurta, prin Cehoslovacia drumul, cu 7 ore.

Avantajul economic al acestei linii directe Cernăuţi-Sighet prin Polonia şi Cehoslovacia, era că Maramureşul nu mai rămânea o regiune economiceşte izolată, ci devenia legată cu un antrepozit, care o putea aproviziona, şi încă mult mai eftin. Cereale nu se produc pe piatra solului maramureşan. Adus din Giurgiu, pe la Oradea, transportul unui vagon de porumb costă, pe maramureşeni, 22.000 lei. Dar un vagon cu porumb adus din Basarabia, prin Bucovina, Polonia şi Cehoslovacia, i-ar costa numai 6—7.000 lei.

Linia directă Sighet-Cernăuţi a fost inaugurată cu mare fast. Au pornit din Bucureşti două trenuri frumos pavoazate, au fost invitaţi miniştrii poloni şi cehoslovaci, s'au dat bancnete, s'au ţinut discursuri despre frăţia indestructibilă ce ne leagă de polonezi şi cehoslovaci... A fost invitat, fireşte şi d. senator Mişu Condrus, călduros felicitat pentru o idee atât de practică...

Dar, probabil, tocmai fiindcă soluţia era practică, peste câteva luni, acelaş guvern românesc, a dispus... desfiinţarea liniei directe Sighet-Cernăuţi!

S'or fi crucit polonezii şi cehoslovacii, s'au amărât maramureşenii, s'au întrebat nedumeriţi călătorii dece sunt iar obligaţi să facă 30 de ore până la Sighet (mai mult decât pânăla Budapesta!)... Dispoziţia e lege!

D. Condrus însă nu s'a lăsat. Intrebând dece s'a desfiinţat acel tren, i s'a răspuns de către d. ministru al comunicaţiilor, că aducea un deficit de un milion pe an căilor ferate. La care, într'o recentă interpelare, d-sa a replicat:

— D. ministru al comunicaţiilor probabil că nu este bine informat, când susţine că acel tren aducea un deficit de un milion. Dar eu voi spune: chiar un deficit de zece milioane, acest tren aducea un mare avantaj judeţului meu, pentrucă el transporta toată lemnăria spre Bucovina şi căra dinspre Basarabia toate cerealele care trebuiau Maramureşului...

SAREA DE MARAMUREŞ AJUNGE IN AFRICA!...

Multe pozne a făcut graniţa, în Maramureş...

Există acolo mine, care s'au închis, fiindcă produsul lor, ca să ajungă în centrul sau în sudul ţării, trebue s'o ia prin Cehoslovacia, să ocolească prin străinătăţi vre-o 90 de kilometri şi apoi să se întoarcă... tot în Maramureş...

O mină din Maramureş deservia cu materie primă o fabrică din Braşov. Dar drumul era atât de lung, încât transportul costa mai mult pe negustor, decât dacă şi-ar fi adus materia primă, din străinătate. Evident că a preferat această din urmă soluţie.

Dar înainte de răsboiu, Maramureşul producea şi sare gemă, ce se găseşte în calitate superioară la Coştui şi Ogna Sugătag. Pachetelele cu sare de Maramureş, ajungeau în Germania, Elveţia, Austria, Ungaria, până în Africa, sub formă de monete, servind la „troc". (In Africa există lipsă de sare, şi triburi întregi ţi se supun, pentru un kilogram de sare).

Azi, Germania, cu sarea marină, ne-a luat toate aceste debuşeuri... Cea din urmă avuţie a Maramureşului e distrusă... Salinele s'au închis, sub asaltul dumpingului rusesc; noi alimentam cu sare ţările vecine dar Rusia trimite pe Dunăre vapoarele ei cu sare, concurându-ne în Bulgaria, Serbia, Ungaria şi Austria.

Şi astfel, pare că întreaga Europă nouă, tot ce este graniţă şi interese vamale, au complotat pentru distrugerea bietului popor maramureşan... E ca o fatalitate covârşitoare, năpustită asupra lui.

CONTRABANDE DE TIMBRE FALSE.

Maramureşul este un centru de vaste contrabande, cu timbre româneşti falsificate. La Viena, Budapesta, în Polonia şi Cehoslovacia, funcţionează fabrici nesupărate de nimeni, care imprimă atât de bine timbre, încât nici direcţia poştelor de la Bucureşti nu le mai deosebeşte uneori de cele bune.

Timbre de aviaţie, poştale, fiscale, se introduc în ţară în mii şi mii de exemplare falsificate. De aci, venitul extrem de mic, produs până acum de timbrele de aviaţie de pildă, deşi, fără un astfel de timbru, nu mai poţi nici să zici bună ziua cuiva.

De ani de zile, acest trafic se desfăşoară prin Maramureş, pe o scară foarte întinsă. El continuă azi, cu o ardoare neobicinuită; am auzit că până şi timbre româneşti de pâine au început să se emită în străinătate...

— Auzişi, bade Simioane?...

— Auzii, suge din luleaua stinsă, fără tutun, săteanul acesta din Chicara, din fundul Maramureşului... Da mă întreb dece nu s'ar vorbi toate ţările, să facă un singur fel de timbre, ca să nu se mai poată ticlui într'o ţară timbrele alteia... Şi de ce nu pun toate la un loc toată sarea, şi tot porumbul, şi toată lemnăria ce o au, ca să le trimită peste hotare, pe unde e nevoe, şi să-şi ia fiecare partea de câştig...

Imi povesteşte apoi, că a avut pământ, dar „a căzut" în Cehoslovacia.

— L-am vândut pe nimic, că aveam neamurile aci şi pământul dincolo.

Banii s'au dus, a pribegit căutând de lucru, n'a găsit, fiscul i-a vândut cerceivelele dela ferestre şi acum... trage din luleaua goală şi dă soluţii mondiale:

— Eu, dac'aş avea o putere, m'aş duce şi le-aş spune aşa: nu e tot una „aici" şi „dincolo"? Mai bine s'ar înţelege toate ţările şi ar face ca omul de aici să nu fie isgonit de dincolo, şi să nu se mai despartă neamurile de pământul lor şi lemnarul de pădurea lui. Să fie tot o apă... Şi să nu mai fie răsboaie şi vămi....

— Hai, nene Simioane, să închinăm un pahar, pentru Statele Unite ale Europei!...

Numai d. Aristide Briand a lipsit dela acest banchet pacifist.

Sandu Vornea

Marele Voevod Mihai învaţă patinajul

St. şi jos: Marele Voevod Mihai, care se interesează de toate sporturile, a început să ia săptămâna trecută lecţii de patinaj, pe lacul Cişmigiu.

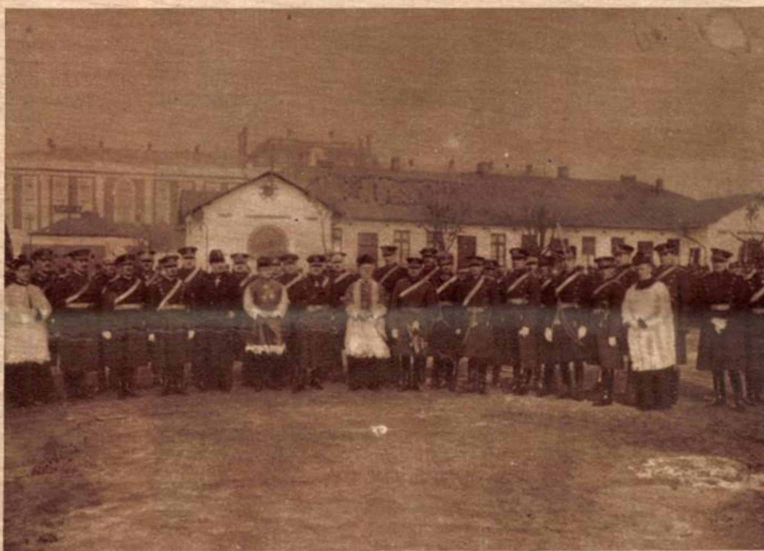

La 22 Februarie s'au împlinit 200 ani dela naşterea lui Washington, fondatorul Statelor-Unite americane. La comemorarea din Bucureşti, au asistat Suveranul şi regina Maria; stânga: regina Maria la recepţia dela legaţia americană; dr.: Suveranul şi regina Maria la festivalul dela Ateneu.

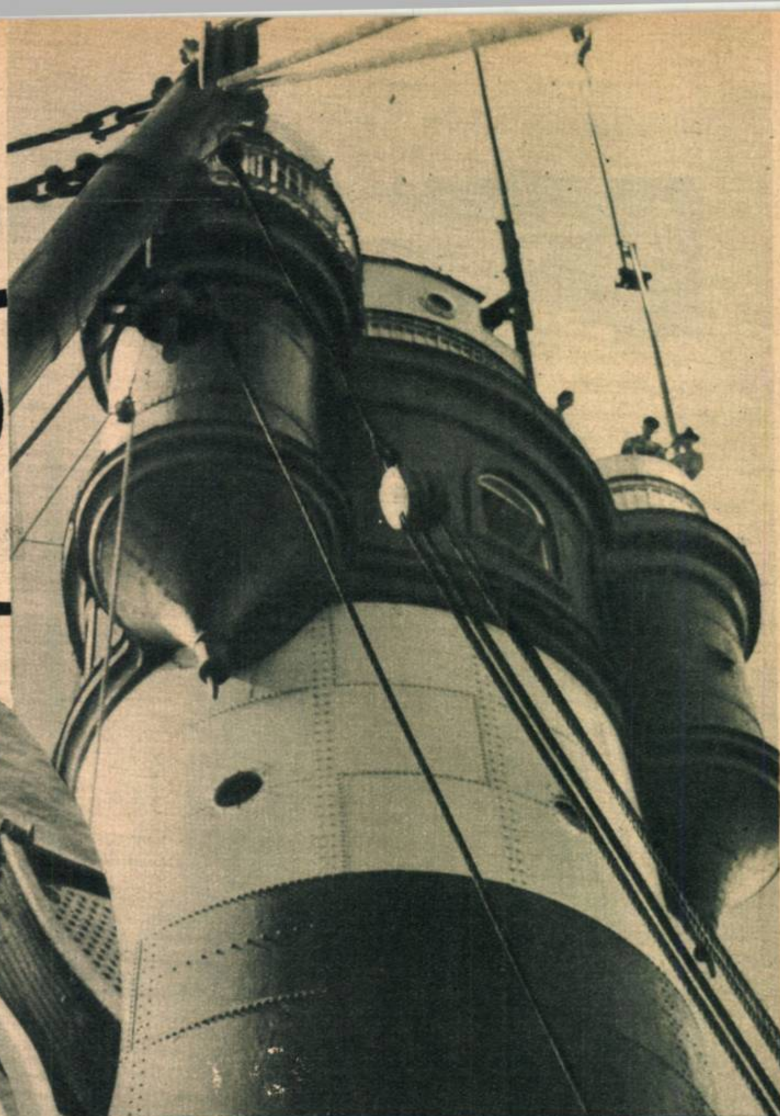

De curând a avut loc în Capitală depunerea jurământului prelaţilor romano-catolici, cari au fost numiţi confesori militari, primind gradele respective în armată. In fotografiile de mai sus două momente luate la solemnitate. (Foto Lux).

VIAȚA INTR'UN FAR

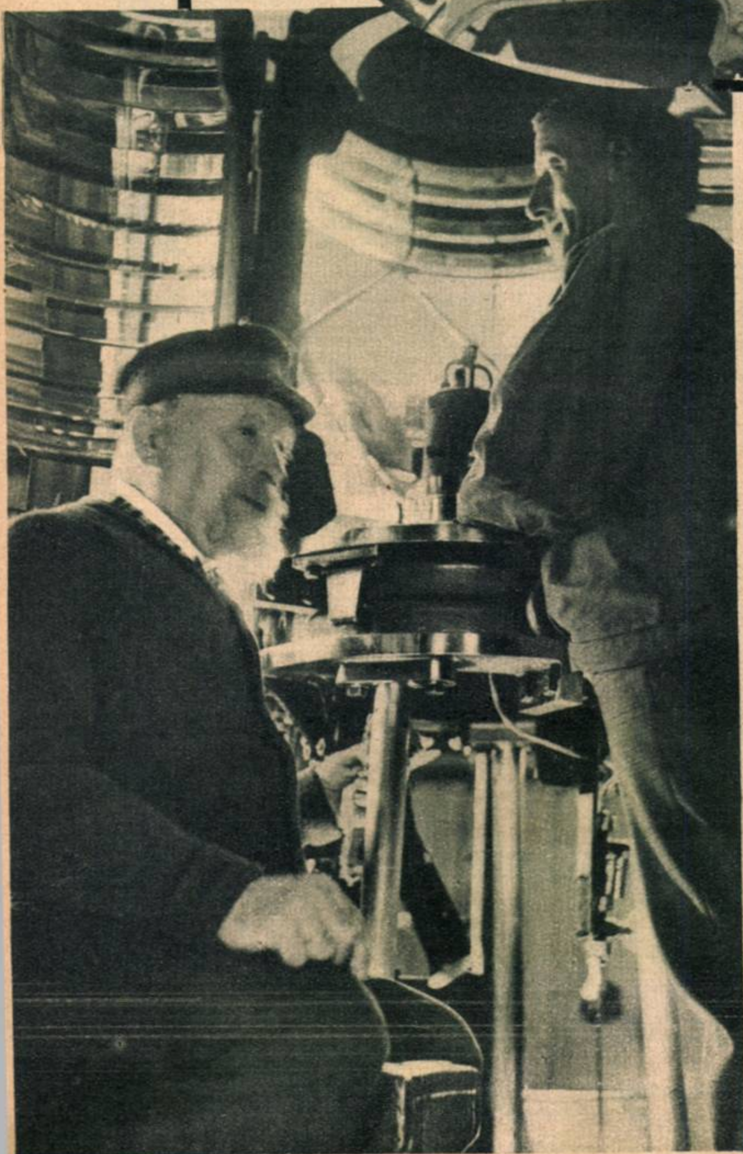

Vedere asupra farului „Roter Sand"; St.: *Observatorul reperează vasele, prin lunetă.*

UN gigant care scrutează mările cețoase ale mării. Un turn solitar ca un uriaș agent de circulație al poliției maritime, astfel se prezintă farul. Ca un ultim vlăstar al Vikingilor, al războinicilor corăbieri nordici, el pare împietrit acolo în mare, bătut de valuri și furtună, străjuind țărmul. Ceasuri întregi sunt necesare vaporului până să-l ajungă și luni de zile trec, până se zăresc din nou oameni prin preajma sa. Sub ocroti-

Dela st. la dreapta: *In camera reflectoarelor; Vedere de ansamblu a farului; Echipa de schimb se sue pe scara de fier a turnului.*

rea razelor sale pătrunzătoare, ca sub vraja unor semne misterioase, vapoarele tuturor națiunilor primesc ordine optice, în negura zărilor și-și diriguesc călătoria.

El le arată drumul sigur spre porturi și singur duce o viață sobră de apostolat, în izolarea sa dârză.

Farul „Roter Sand" (nisip roșu) e unul dintre cele mai importante faruri ale Mării Nordului. A fost construit în mijlocul mării, la o depărtare de cinci ore cu vaporul de Brema. O construcție gigantică de oțel, ancorată în stâncă. Patru oameni trăesc acolo, în acel turn singuratic: paznicul, radiofonistul și doi mecanici, cari îngrijesc de proectoarele gigantice. O viață disciplinată, dar aspră, de opt săptămâni, de încordare perpetuă este impusă acestor paznici ai mării. Ei văd vapoarele, apropiindu-se și înregistrează timpul și locul unde au fost observate. Ei aud prin ceață sirenele lugubre ale transatlanticelor și le răspund, prin glasul de aramă al clopotului aflat pe ultima platformă a turnului. Prin telegrafia fără fir, sunt în comunicație cu toată lumea. Și cu toate acestea viața lor e monotonă și melancolică. Vuetul sinistru al geamandurilor, geamătul lor neîntrerupt de muribunzi sinistrați, lovesc timpanul cu obsesia nebunie. Și vecinic acelaș lucru: ceață, murmurul mării, strigătul sirenelor și foșnetul misterios al snopului de lumină ce despică ceața opacă și umedă.

De-abia după două luni apare vaporul, cu echipa de schimb, cu provizii, alimente și un maldăr de ziare. Parte din prizonierii turnului sunt schimbați și se reintorc la familiile lor, alții își deapănă însă molcom viața lor solitară, în mijlocul pustiului de apă, cu sufletele lor închise și aspre de lupi de mare.

KEYSTONE

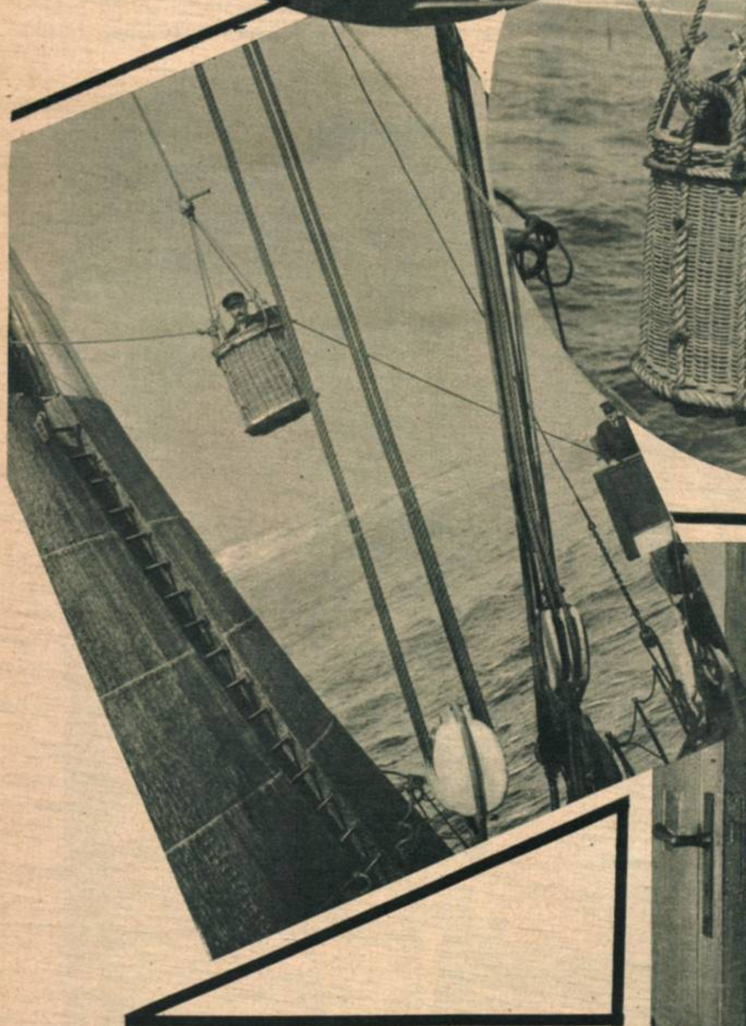
Viața în turn; St. medalion: *In camera de radio;* St. jos: *Șeful echipei de schimb, e ridicat, într'un coș, până la ușa farului;* Dr. jos: *Pâzitorul farului își citește jurnalul.*

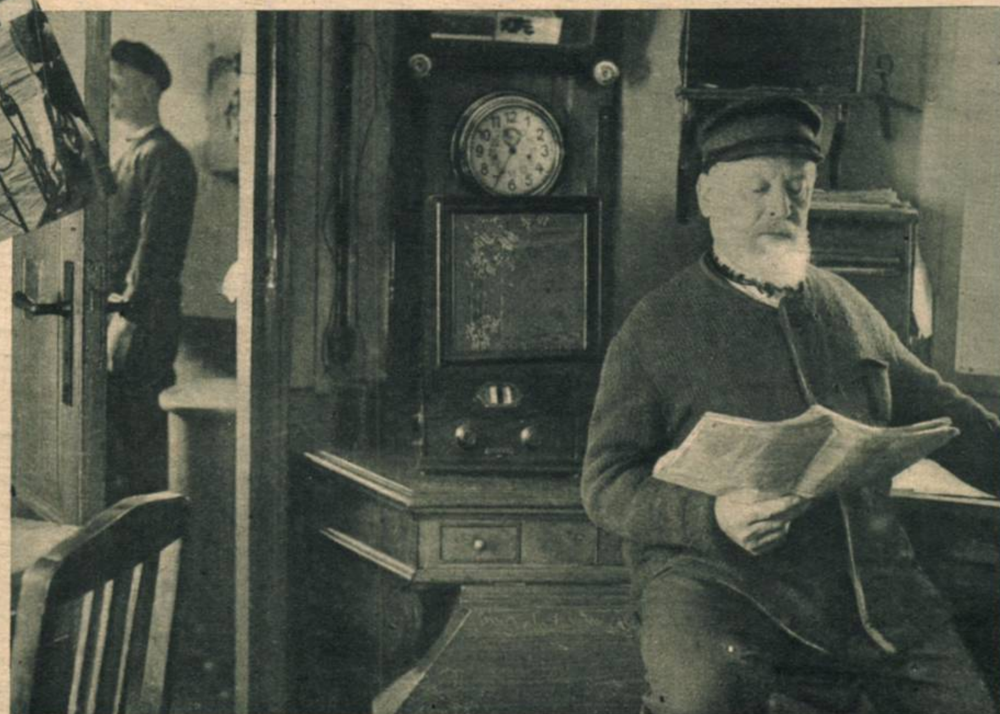

Șeful echipei își ia cu sine provizii, pentru prizionieratul său.

Cum ajungi la HOLLYWOOD

ŞANSELE de a obţine un angajament în cinematograful american, ce ocupă al patrulea sau al cincilea rang în scara industriilor mondiale, — sunt numeroase şi variate. Ai şansă să obţii un angajament în cazul când vei fi dobândit titlul de cea mai frumoasă fată a oraşului; când vei fi recoltat răsunătoare succese pe una din marile scene londoneze sau new-yorkeze; când vei fi realizat un raid aerian, între San-Francisco şi Rangoon, sau când vei fi trecut înnot canalul Mânecii.

Aspiranţii din cele mai îndepărtate puncte ale Statelor-Unite, se îndreaptă stol spre Hollywood, încrezători în steaua şi talentul lor. Unii au experienţă scenică, alţii frumuseţe strălucitoare, sau trupuri atletice, cu bicepşi proeminenţi. In mai toţi clocoteşte ambiţia şi entuziasmul tinereţii.

Oamenii aceştia închiriază camere modeste în partea de sud a oraşului şi timp de şase luni colindă studiourile, în căutarea angajamentului. Oboseala şi desnădejdea îi cuprinde însă curând. Şi astfel, fiecare tren ce pleacă din Los Angeles, duce cu el suflete întristate, strivite de decepţie.

* * *

Cum activitatea „Paramountului" s'a concentrat în California, a fost o vreme când studiourile sale din New York, nu mai lucrau decât mici producţii, ce formau spectacole între filmul mare şi jurnal. Mulţi au prezis desfiinţarea acestui studio, care totuş, pe lângă realizarea filmelor standard, are acum menirea de-a descoperi fără mari cheltueli, nouile talente ce vegetează obscure, în uriaşa metropolă: băieţi inteligenţi, fete drăguţe, actori, regisori şi scriitori. New-Yorkul are zeci de mii de actori şi actriţe, tineri şi tomnateci, frumoşi şi urâţi, arzând de ambiţii, sau căzuţi în letargia vârstei. Nenumăraţi sunt actorii tineri şi energici de pe Broadway cari, inteligent lansaţi într'un film bun, ar străluci tot atât de puternic ca oricare altă stea a Hollywoodului. Atât numai că actorii newyorkezi nu consimt uşor să primească un angajament pentru Hollywood. Sunt stabiliţi în New-York, impresarii prin cari s'au ridicat trăiesc tot aici şi ştiu că de trec pe coasta opusă, pierd contactul cu lumea lor, iar managerii teatrali îi consideră morţi. Pe urmă, California e foarte depărtată, iar drumul până acolo costă mult (circa optzeci mii lei o călătorie).

In genere, actorul new-yorkez a auzit despre Hollywood lucruri cari nu-l fac să privească oraşul cu simpatie.

STELE OBSCURE

Un director dela R. K. O. ne spunea — rugându-ne să nu-i pomenim numele de teamă să nu fie asaltat de către mulţimea aspiranţilor — că principala cauză a crizei dela Hollywood stă într'o lipsă totală

Scenariul este revăzut.

La „Casting director"

de actori buni, legaţi prin contracte; Statele Unite sunt o ţară plină de actori de primul rang, genii nedescoperite, şi cari vor rămânea în obscuritatea lor. Cu alte cuvinte, mai există probabil un al doilea Wallace Beery în Louiseville, conducând un autocamion de nisip; un alt Robert Montgomery în Saginaw, vânzând ţigle pentru acoperişuri; o altă Norma Shearer, îngrijind o mamă infirmă, la Boston, şi aşa mai departe.

Cei cari caută angajamente telefonează producătorului, începând dela şase dimineaţa, îl întâmpină, îl importunează la intrarea în studio şi totuş... acest om susţine că Hollywoodul e lipsit, mai cu seamă de actori buni şi că fertila naţiune americană cuprinde nenumărate stele potenţiale destinate să rămâie necunoscute şi nefilmate, să moară obscure, în oraşul lor natal.

Studioul new-yorkez al Paramountului îşi mărgineşte perspectiva la oraşul ce se întinde imediat la porţile sale. Actorul metropolei în cazul acesta, nu mai riscă nimic venind la Hollywood, întrucât i se face în prealabil un contract în regulă, iar drumul îi este plătit de către această casă.

Dela Broadway la studioul Paramountului din Astoria, nu sunt decât treizeci de minute. Fără să aibă o înfăţişare festivă, se simte totuş aci atmosfera artei. Din orice colţ al oraşului, metro-ul te lasă la porţile studioului, în schimbul modestei sume de cinci cenţi (opt lei). Actorii cu pretenţie parcurg însă acest drum în taxi-uri, plătind un dolar şi jumătate.

Iată cum au loc revelaţiile: Unul din şefii întreprinderii e de părere că un oarecare regisor de pe Broadway obţine efecte considerabile cu materialul său scenic, sau găseşte că producţia unui tânăr scriitor s'ar preta bine, unei realizări cinematografice, sau i se poate întâmpla, într'o seară, să remarce într'unul din teatrele Broadwayului, un actor care-şi execută rolul cu mai mult entuziasm decât deobicei. Personagiul acesta trimite atunci remarcatului o scrisoare, prin care-i anunţă că Mr. Jones, dela Paramount-studio, ar dori să aibă o întrevedere cu actorul Smith şi că cei cinci cenţi cheltuiţi pe metro ar putea ocaziona o încheere foarte avantagioasă.

Dacă e un actor bun, plătit cu 750 de dolari pe săptămână, studioul îi mai oferă alţi 750 de dolari săptămânal pentru a face un film şi astfel angajatul are dintr'odată un câştig şi o ocupaţie dublă: ziua în studio, iar seara la teatru. Rari sunt cei cari să respingă o asemenea propunere. De obiceiu, semnează contractul cu bucurie şi aleargă în oraş, spre a împrăştia, printre invidioşii săi colegi, vestea că a fost angajat de casa cinematografică, pe timp de doi ani, cu un salariu imens, — declaraţie în bună parte exagerată.

In fond, actorul e pus să semneze un contract unilateral, pe unul sau doi ani cu acelaş salar şi o face în genere cu bucurie, căci 750 de dolari pe săptămână formează în doi ani o avere fabuloasă pentru el. Dar acest contract depinde în întregime de succesul pe care-l obţine noul angajat, în primul său film. Dacă dealungul drumului pe care-l străbate în universul cinematografic, produce senzaţie, continuă, natural, să-şi primească cei 750 de dolari pe săptămână; dar dacă prima sa încercare e un eşec, sau dacă pe ecran se dovedeşte mediocru, e concediat pur şi simplu.

Contractul pe doi ani e pentru studio o stipulaţie pe cât de abilă pe atât de profitabilă, căci domnul recrutat la New-York, poate deveni dintr'odată un erou al peliculei şi atunci, e mai mult decât sigur că scrisorile admiratoarelor sale, în care i se vor adresa omagii, cereri de fotografii şi cereri în căsătorie, îi vor ridica pretenţiile dela şapte sute cincizeci dolari la cinci mii de dolari săptămânal.

Cu acest sistem compania eludează încheerea unui contract cu actori şi actriţe neîncercate şi multe alte considerabile cheltueli ce-ar surveni în mod automat, dacă Hollywoodul ar încerca să facă direct uz de talentele new-yorkeze.

Acelaş lucru se întâmplă când cineva se dovedeşte bun regisor scenic: e invitat la Astoria, spre a se vedea dacă poate realiza ceva interesant pentru ecran. Dacă proba e bună, i se cere să semneze un contract şi ia drumul Californiei; de aci înainte, viitorul îi stă în mâini. Unul sau doi din aceşti regisori teatrali au înregistrat, în ultima vreme, eşecuri totale şi s'au pomenit subit actori, mai înainte de a-şi fi putut explica ce anume se întâmplase cu ei.

Un motiv puternic pentru care new-yorkezii urăsc ideea de a-şi părăsi oraşul, plecând către un punct situat la cinci mii de km. depărtare, stă mai ales în faptul că majoritatea îşi au casele şi familiile în metropolă sau în apropierea ei.

Tânărul scriitor care a debutat cu o nuvelă de senzaţie, sau dramaturgul promiţător e şi el chemat la studio; i se oferă 1.000 de dolari pe loc

(Urmare în pag. 23).

exodul spre capitală

VREMEA bună aduce pe meleagurile rurale, vizite puţin obicinuite. De pildă într'o dimineaţă a anului trecut, Alexe „agentul" a sosit în satul Sălcii, cu un poştalion încărcat cu copii. A tras deadreptul la han.

— „Dar ce-i cu liota asta"? a întrebat din prag cârciumarul, cuprins de o veselie subită.

— „Ii duc la Bucureşti, să-i învăţ negustoria".

Băeţii s'au dat jos din căruţă, să-şi mai desmorţească trupurile. Alexe a intrat în prăvălie, a făcut consumaţia de rigoare, apoi a prins să iscodească despre familiile sărace din sat, încărcate de odrasle.

— „Ar mai avea nevoe de vreo câţiva copilandri. Oferă preţ bun... o mie cinci sute de lei de cap pentru tot anul, plus îmbrăcămintea şi grija întreţinerii".

Vestea s'a răspândit cu mare grabă. Omul nostru dădea bani înainte — cinci sute de lei — sumă care ar putea aduce înlesniri de seamă unei gospodării

Sus: *„Odaia" de dormit.*

Dreapta: *Aprovizionarea la piaţă;* jos: *un „oltean" şomeur, pe cheiul Dâmboviţei.*

ruinate. O jumătate de duzină de copii au fost strânşi cât ai bate din palme. Când i-a numărat pe toţi cu privirile, Alexe şi-a făcut în gând şi câştigul care avea să i-l aducă întreg grupul, la încheerea fiecărei zile.

Fusese agent la o percepţie, înainte de-a se ocupa cu acest gen de speculaţie, care-i aducea acum, fără multă bătae de cap, un venit surprinzător. Pilda o luate de la un oarecare Tache Mălăeru de pe şoseaua Viilor, astăzi om înstărit cu acareturi de aproape două milioane. O sută de copii avea Mălăeru sub mâna lui. Vânzători de zarzavat, pui, de mandarine, etc. Prin curtea largă, plozii de o şchioapă foiau, de îndată ce prindeau să mijească zorile, răspândindu-se apoi câte doi-trei, pe tot întinsul oraşului. Seara aducea câştig fiecare între şaizeci şi o sută de lei. Tache Mălăeru a primit şi vizita părintelui Capitalei, care trezindu-se în mijlocul unui sat întreg de copii zdrenţăroşi şi ogârjiţi, i-a tras stăpânului lor o aspră muştruluială, poruncindu-i să-i trimită acasă cât mai neîntârziat.

Cu ani în urmă, lucrurile se petreceau altfel. In fiecare primăvară porniau din satele olteneşti flăcăi puternici, cunoscători într'ale grădinăriei. La Bucureşti se ocupau cu vânzarea zarzavatului şi a fructelor. Munciau la oraş doar în anotimpurile bune, şi odată cu căderea brumei se întorceau din nou la casele lor, cu chimirurile doldora de bani, mărind gospodăria părintească, sau întocmindu-şi noi căminuri. Astăzi aceştia n'au dispărut, însă criza a schimbat mult faţa lucrurilor. Numeroase familii, care trăesc ca pe spini, iau în fiecare dimineaţă drumul pieţii, economisind chiar şi cea mai neîn-

semnată sumă. Zarzavagiii au rămas doar furnizorii vecinicilor debitori şi ai celor înstăriţi. O convorbire cu „nea" Chiriţă, unul din decanii meseriei, nu-i tocmai lipsită de interes.

— Merg greu treburile — mi se plânse el — din cauza concurenţei. Nu există băcan care să nu aibe în prăvălie sacul cu ceapă şi cartofi. Astăzi client statornic îl ai doar pe acela pe care-l înlesneşti cu plata".

Drept mărturie îşi scoase carnetul soios, încărcat cu tot felul de socoteli încâlcite. Datoriile unei familii depe str. Toamnei ating suma de trei mii de lei.

— „Şi crezi că ai să mai pui mâna pe bani?" Omul mă fixă cu un imperceptibil tăiuş de teamă în priviri.

— Nu-l bate Dumnezeu pe cel care s'ar gândi să se bucure la munca mea? Numai „taxiile" care le plătesc către primărie îs o avere".

Intr'adevăr, cărţulia olteanului vorbia răspicat, de o mie opt sute de lei „autorizaţia" de-a practica meseria, plus cincisute cotizaţia căminului.

— „Chestia căminului a ajuns un fel de poveste. De doisprezece ani plătim într'una, dar se vede că tocmai nepoţilor noştri le este dat să doarmă în el. Am fi avut şi noi mari înlesniri şi alt trai. Acum stăm chirchiţi în câte o odăiţă, ca găinile în coteţ".

* * *

Dacă urci dealul Rahovei şi treci pe lângă fabrica Bragadiru, locuinţele care ţi se deschid în faţă, cu ogrăzi lungi şi întortochiate, ascund în dosul lor şiraguri nesfârşite de hrube, pe care setea de speculă a proprietarilor le-a închiriat la un mare număr de negustori ambulanţi. Pe înserat, când se adună cu toţii, foiesc unul lângă altul ca într'un vespar. Treptat, treptat, aerul devine irespirabil. Ooamenii nu-l simt.

— A început să se încălzească — îşi spun ei. Intr'un colţ şi-au găsit loc şi pentru o mică bucătărioară.

Menajul li-e certat şi cu cea mai infimă regulă de higienă. Peste vase, farfurii, dorm, în timpul nopţii, obiele şi bocanci.

Pe patul larg de lemn, lung dela un capăt la altul al încăperii, oamenii stăteau tolăniţi, plângându-şi nevoile.

— „Nu merg treburile mai de loc!"

— „Atunci dece nu rămâneţi la ţară, la munca câmpului?"

— „Acolo sărăcia e şi mai mare. A ajuns suta de lei cât roata carului".

— „Pentrucă s'a scumpit banul şi s'a eftinit viaţa".

— „Dacă e aşa cum spuneţi, atunci chiriile şi dările de ce nu ni s'au micşorat? Acum ne-a venit altă pacoste. Ne confiscă balanţele pe capete. Vor să purtăm cu noi cântare cu greutăţi".

— „Ca să se pună capăt înşelătoriei".

Unul din ei îmi răspunse, zâmbind pe sub mustaţă:

— „Când eşti coţcar din fire, pot să iscodească ei orice, tot tragi pe sfoară clientul".

Prin unele încăperi locuite de olteni, am descoperit mulţi copii, de o vârstă încă fragedă.

— „Sunt fraţii noştri. I-am adus dela ţară să câştige şi ei un ban, cu vânzarea ziarelor şi a lămâilor".

— „Bine, dar îngheaţă toată ziua în gerul depe cheiul Dâmboviţei!"

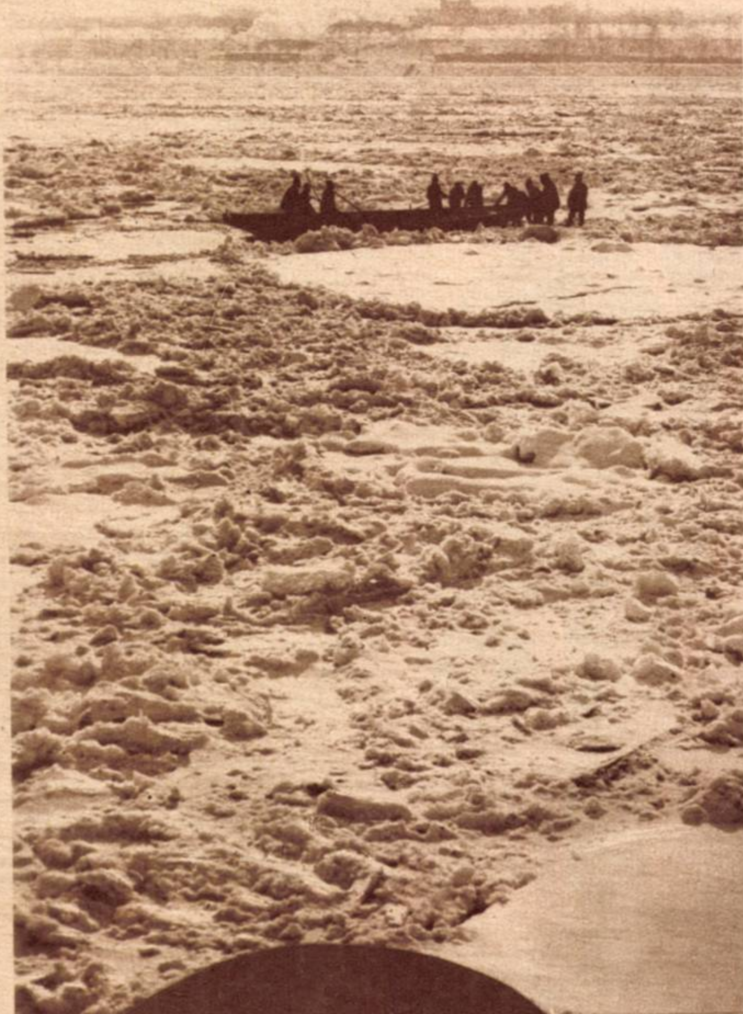
— „Aştia fac de mult ori afaceri bune. Oamenii nu-i ocolesc şi dacă nu le cumpără câte ceva din nevoe, le ia din milă".

Privind turma mizeră de oameni, am gândit la depopularea satelor care au atâta nevoe de braţe tinere şi puternice. Oraşele, ca o gospodărie bine organizată, n'au nevoe de o armată primitivă, care împuiază străzile din zori, cu strigăte barbare. E drept, astăzi numeroase familii trăind restrâns, zarzavagiul e cel care furnizează de multe ori carnea şi peştele din punctele de desfacere. Curând însă mijloacele de viaţă îşi vor schimba aspectul şi cei două mii de olteni, plus cei smulşi de ei depe la căminuri, vor fi înregimentaţi în numeroasa armată a şomeurilor.

Viaţa dusă ani îndelungaţi la oraş i-a desrădăcinat de căminul lor şi tristele urmări se vor vedea în curând.

MARGARETA NICOLAU

Olteanul în exerciţiul funcţiunei, vânzând struguri pe una din străzile centrale ale Capitalei.

Stânga şi sus: *Dunărea a îngheţat la Giurgiu şi trecerea pasagerilor spre Bulgaria şi spre România a început să se facă pe ghiaţă.*
Stânga în medalion: *Pu Yi, fostul împărat al Chinei a fost ales guvernator al republicei Manciuriene.*
Jos: *In urma gerului care a bântuit zilele trecute malul Mărli Negre a îngheţat pe o mare porţiune.*
Stânga jos: *Generalul Muro, comandantul trupelor japoneze în Mandciuria, înconjurat de statul său major.*

DE TOATE

Dreapta: *La Kecskemet, în Ungaria, a început procesul contra lui Friedrich Fischl, care l-ar fi asasinat pe comerciantul Steinherz, din însărcinarea acestuia.*

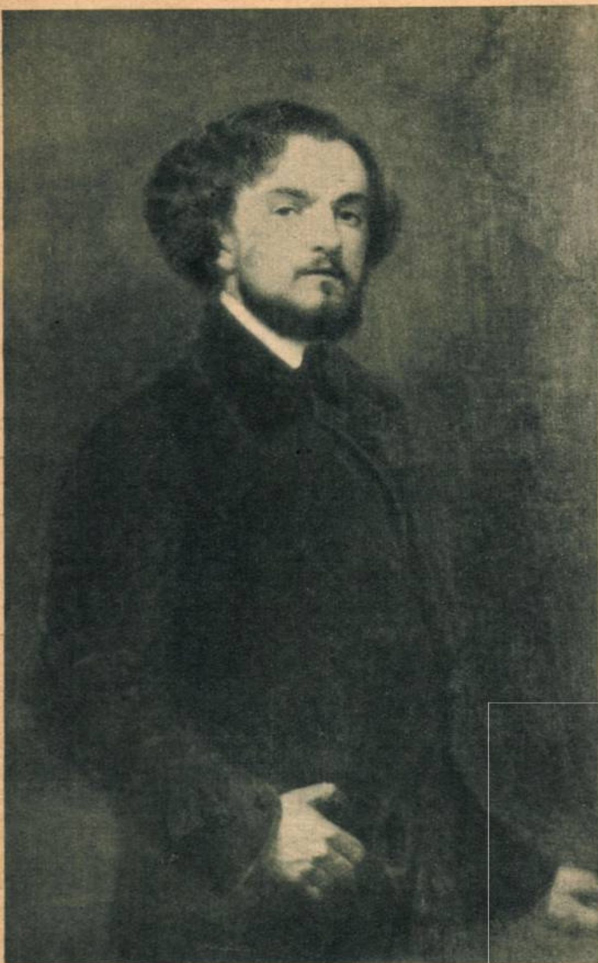

Jos: *Bancherul Abelson din Londra, este omul prin mâinile căruia a trecut cel mai mare număr de monede de aur din toată lumea. In fotografia noastră, bancherul Abelson verificând un mare număr de monede.*

Sus: *Vrăbiile vieneze au fost filmate de curând şi americanii vor auzi în curând ciripitul lor.*
os: *Automobile blindate engleze parcurgând străzile concesiunei internaţionale din Shanghai.*

Comori UITATE

In dorința de a redeștepta interesul publicului pentru operele marilor noștri artiști și de a contribui la o cât mai largă îmbogățire a cunoștințelor, credem necesar să atragem atențiunea cititorilor asupra muzeelor noastre, atât de bine înzestrate, dar atât de puțin vizitate. In acest scop vom publica în revista noastră câte un reportaj ilustrat, relevând importanța fiecăruia din aceste așezăminte culturale.

ȘTIȚI că pe strada C. A. Rosetti se află muzeul Aman? E pe aceeaș uliță a restaurantului Cina, unde se adună lume, dintre cei cari caută o satisfacție superioară în senzația esofagului umplut, și unde ceaiurile dansante aglutinează perechi, care în afară de educația sportivă ar mai avea poate nevoe încă de multă „carte" și lumină, ca să se numească civilizați.

Muzeul Aman lâncezește aci în umbra Fundației Carol.

Portretul d-nei Aman soția artistului.

Sus st.: *Theodor Aman, autoportretul artistului la 20 de ani. Cea mai bună lucrare a lui Aman. Expusă la expoziția din Paris în 1853.*
St. jos: *Sinaia în anul 1888. Vedere depe terasa hotelului Caraiman.* In dr. jos: *Interior din sala mare a muzeului.*

Ca un dascăl, care altădată prindea tineretul cu vraja cuvintelor sale pline de suflet şi astăzi este părăsit, muzeul îşi deapănă singur urzeala amintirilor luminoase. Poarta e vecinic deschisă, dar mai nimeni nu intră. Trecătorii privesc tăbliţa agăţată la grilaj, consultă orele de vizitare şi trec mai departe.

Am rupt pânza de pace care învăluia clădirea şi am intrat acolo până în fundul curţii. Am bătut la o uşă dosnică. Peste câteva clipe mă aflam în tovărăşia d-lui Teişeanu, actualul director al muzeului, pictorul cunoscut nouă dela atâtea expoziţii, unde şi-a expus pânzele.

Am intrat în atelierul d-sale şi în atmosfera aceea specifică, evocată de pânzele jumătate începute, cruci vechi sculptate, şaluri de mătase prodate în culori vii, păstrând patina vremii şi poate a modelurilor, d. Teişeanu îmi mărturisi, în crâmpee de gândiri, abrupte de indignare, indiferenţa publicului faţă de tot ce-i artă adevărată, faţă de tot ce-ar putea mări patrimoniul sentimentelor adevărate, faţă de tradiţia culturală românească. O comparaţie cu „altă dată", s'a impus drept concluzie acelor ce se întâmplă astăzi, şi încet, încet vorbele au făurit în evocări, trecutul. Prezentul rămăsese departe, afară, unde oameni cu preocupări mărunte, măsoară neîncetat pavajul căii Victoriei, oameni, pe cari, dacă nu mi-ar fi teamă că se vor constitui parte civilă cu un leu, i-aş compara cu animalele dresate, dintr'o arenă de circ.

Am intrat în muzeu. Trei săli spaţioase, numai cu lucrările lui Theodor Aman. Acest spirit, cu o inteligenţă atât de largă, nu numai că şi-a clădit atelierul după propriile sale planuri, ci şi lambriurile sculptate, cari decorează sălile sunt opera lui: dulapurile în stejar şi scrinurile sunt făurite de aceiaş daltă inspirată.

„A fost odată"... e începutul ori cărui basm. Şi intrând în muzeul Aman, viaţa clocotitoare ce-a sălăşluit aci, în acest atelier transformat în muzeu, apare aevea ca o poveste, cu toată poezia pe care o aşterne timpul peste lucruri şi oameni.

Vedeţi-l şi dv. şi nu veţi regreta înălţarea sufletească pe care vi-o aduce puţinele clipe din preocupările dv. zilnice.

LOTHAR

Portretul d-nei Varnitake. Unul din cele mai reuşite portrete de femee ale artistului. Lucrat în 1862.

D. Teişeanu, actualul director al muzeului Aman, în atelierul d-sale de pictură.

Jos dr.: *Vedere din sala II-a a muzeului. Printre tablouri se află şi cel intitulat „Ştefan cel mare şi aprodul Purice"*

RUBRICA femeii

Dece o iubesc?......

Nu zău, imaginaţia autorilor de romane sau piese de teatru, e de multe ori mai prejos de realitate! De altminteri fantezia cea mai bogată, nu poate imagina adeseori, ceeace realizează simpla întâmplare.

Căci, cred că veţi fi şi dv. de aceeaş părere: a întâlni în aceeaş zi trei oameni îndrăgostiţi, nu e tocmai rar, amorul fiind încă în dulcea noastră Românie, o ocupaţie destul de curentă, dar a întâlni trei oameni ale căror pasiuni să fie în ele însile, trei tipuri diferite de dragoste, asta e excepţional.

De obicei, pentru cei cari nu sunt în cauză, dragostea altora apare aceeaş romanţă de dulceagă poezie, cu acompaniament în surdină, din contrabasul geloziei, aceeaş proză de fericire convenţională, cu ochi ce se sorb, mână în mână şi un braţ masculin în jurul unei talii svelte. Culoarea ochilor şi a părului diferă, dar perechile suspină pe acelaş ton :

— „Te ador....

— „Te ador....

— „Eşti a mea pe vecie..."

— „Jură-mi că nu mă vei părăsi niciodată"... etc., etc. (Vedeţi bibliotecile, teatrul şi filmele).

Dar, când sunt despărţiţi unul de altul, când, de departe, ei vorbesc unei a treia persoane, cântecul se schimbă şi auzi lucruri neaşteptate, variate, foarte amuzante şi ciudate.

Zilele trecute întâlnind pe primul îndrăgostit, cu ochi plini de săgeţi şi mâini febrile, setos de a se spovedi, l-am întrebat blând, ca să nu-l speriu:

— „Spune-mi, ţi-ai dat seama dece o iubeşti?"

Camarada

— „Dece o iubesc?" răspunse el cu elan... „Dece o iubesc?.... Apoi rămase încurcat, ca şi cum s'ar fi văzut în faţa unei probleme, la care nu se gândise încă... Dar după ce reflectă câteva minute, îmi răspunse cu duioşie:

— „O iubesc fiindcă e dulce..."

— „O, ce gust de acadea", i-am spus eu.

Sentimentala

— „Să vedeţi" — răspunse îndrăgostitul, când pe figura lui se desemna o expresie nespus de subtilă şi blândă. — „Eu n'am avut noroc până acum de cât de femei arogante, rele, capricioase. Tocmai pentrucă eu sunt o fire iubitoare de linişte, de un fel de graţie şi pudoare a sentimentelor, tocmai de asta se vede că n'am întâlnit decât fiinţe brusce, îndrăsneţe, autoritate, care m'au desamăgit adânc! Ce voiti? Mie-mi plac femeile niţel şterse, blonde, chlorotice, care să răspândească în jurul lor o atmosferă de pace, de visare şi statornicie".

— „Şi ai găsit?"

— „O, da... Dacă aţi cunoaşte-o... Mâinile ei sunt lungi, albe, fine; părul ei e atât de moale, ca o pulbere impalpabilă de aur... Are o voce înaltă, voalată, făcută pentru confidenţe şi nişte ochi de sfântă... Lângă ea mă simt purificat, la idealul meu..."

Bine, mi-am zis, iată un sentimental.

Al doilea îndrăgostit se apropie de mine, cu pas ritmic, de sportiv şi cu o voce sonoră, mă salută, întinzând o mână musculoasă, mare şi solidă, râse cu dinţii lui nenumăraţi, albi şi întregi.

— Dece o iubesc"? — răspunse el nicidecum mirat de întrebarea mea, — „ce întrebare!...." O iubesc fiindcă e o „camaradă", un „băiat" brav, fără mofturi, şi fără cotituri. O iubesc fiindcă are o fire hotărîtă şi loială, fiindcă spune adevărul în faţă, fiindcă dispreţueşte psihozele morbide, e sănătoasă, doarme opt ore fără să se trezească, e capabilă să patineze trei ore fără să obosească şi să danseze o noapte întreagă, fără ca ochii să i se ducă în fundul capului şi să devină verde-galbenă. O iubesc fiindcă e brună, robustă, cu corp fin şi atletic, fiindcă se îmbracă simplu şi sportiv, fumează ca un paşe şi nu-i e ruşine să mănânce friptură şi să bea vin! In ea mi-am realizat idealul şi n'aş înţelege să mă însor cu alta: n'aş putea găsi tovarăş mai minunat pentru o viaţă fără complicaţii, dreaptă, simplă şi sinceră!..."

Bravo, mi-am zis... Iată un tânăr cu nervii întregi, care ştie ce vrea şi ce-i place. Viaţa modernă a dat naştere acestor specimene sănătoase, făcute să regenereze obosita umanitate.

Dar în crepusculul aceleeaş zile, am întâlnit pe al treilea amorezat. Cel mai interesant din toţi şi pe acesta vi-l dau întreg, cu ciudatele lui sentimente.

— „Dece iubesc pe femeia aceasta ? Pentrucă în ea mi-am găsit călăul".

— „Călăul?"

— „Da. Să vă spun. In mine este (ce să fac? Nu-ţi alegi singur firea!) o mare dorinţă de a suferi... De a mă jertfi pe altarul unei simţiri excesive, stranii, bolnave. Ca să iubesc trebue să fiu chinuit, căci o iubire searbădă şi dulceagă, nu m'ar interesa de fel. De-aceia nu sunt în stare să mă înamorez decât de femei foarte frumoase, foarte cochete şi răutăcioase, de femei mult căutate, înconjurate de adoratori, care să mă facă gelos de moarte!

Imi plac doar femeile cu păr roşu, fardate tare, de o eleganţă perfectă şi agresivă, femei conştiente de farmecul lor şi care şi-au studiat în cele mai mici amănunte graţia şi vorbirea. O fată dela ţară, proaspătă şi frumoasă, nu-mi trezeşte nici un interes. O femee oricât de frumoasă, dacă nu e de o eleganţă căutată, nu mă mişcă. Vreau ca femeia să fie o capodoperă de cochetărie şi aroganţă, să fie capabilă să mă facă să tremur de gelozie şi grija de a o pierde.

Femeea-vamp

Vreau să fie rea cu mine, pentruca atunci când îmi acordă o favoare, ea să-mi pară ceva nesperat şi rar!.... Vreau ca femeia să ţină inima mea în ghiarele ei ascuţite şi roze, să mă chinue, să mă facă să râvnesc la favorurile ei, ca la un ideal îndepărtat. Şi când îmi dă însfârşit un zâmbet, o privire, să simt că le-am câştigat ca pe o bătălie grea! Şi femeea pe care o iubesc mai presus de orice, este tocmai acest tip de felină primejdioasă. Dar ce-mi pasă? De vreme ce plăcerea pentru mine e sinonimă cu suferinţa!..."

Şi acum vă rog, spuneţi-mi dv. dacă mai înţelegeţi ceva din sufletul uman şi dacă bărbaţii nu sunt cele mai ciudate lighioane de pe pământ !

LUCREZZIA KAR.

Culorile în vestmântul bărbătesc

MULȚI sunt acei cărora, culoarea vie sau caldă — cum i se mai spune — le pare de prost gust, când e vorba de-un costum bărbătesc. Ei bine, totul nu e decât o simplă prejudecată.

Eliberat de tradiție bărbatul e în această privință, departe de sobrietatea ce i se atribue: o dovadă ne-o dă faptul că membrii multor asociații secrete poartă, în cursul ședințelor, halate de culori vii. Tendința se reflectă apoi în domeniul cravatelor, unde întâlnim chineuri, îmbinând tot felul de culori și în al bretelelor, ce arborează foarte des nuanțe femenine de bleu și rose. Gustul acesta e foarte puternic și domină spiritul bărbaților din toate straturile sociale. Astfel, iarna trecută la Palm Beach, elita financiară a Statelor Unite purta costume de următoarea combinație: haină verde, cu pantaloni și vestă cafenie; sau haină de un albastru viu, pe pantaloni galbeni deschis și însfârșit, haine de diverse alte culori, cât mai strigătoare, pe pantaloni cu fond alb, vărgați în culoarea jachetei.

Impresia de curiozitate era atât de puternică, încât înainte de a te obișnui și de-a înțelege frumusețea acestei mode, te simțiai înclinat să râzi.

Totuș, dacă ne gândim puțin, omul e singura specie, în care bărbatul poartă culori mohorîte, lăsând femeii strălucirea și acest regim nu se găsește decât în ținuturile civilizate. Gustul bărbaților pentru culori este, biologicește, tot atât de puternic, ca și al auriților fasani. In consecință, cei cari studiază evoluția modei, prevăd că bărbatul va sfârși prin a adopta în îmbrăcăminte, culori cât mai variate.

Dar aceasta n'ar fi o noutate în istoria omenirii.

Nu sunt decât 150 de ani aproximativ, — dela marea revoluție franceză, — dată de când bărbații au cedat femeilor zorzoanele.

Unii sunt de părere că femeile împiedică în mare parte întrebuințarea culorilor vii în vestmântul bărbătesc.

Experiența a dovedit însă că, departe de a o împiedica, moda femenină stimulează tendința.

Unul din celebri croitori ai Londrei a încercat să lanseze fracul și smokingul în diverse culori strălucitoare. Ideea n'a prins însă și ne îndoim că va prinde vre-odată, întrucât femeile știu din experiență, că nimic nu reliefează mai bine luminozitatea toaletelor lor de seară, ca negrul hainei bărbătești. O rochie albastră ar produce un contrast neplăcut, alături de haina verde a cavalerului. Singura concesie în acest domeniu

e jacheta colorată, cunoscută sub numele de „haina gazdei", despre care unii cinici spun că ajută invitaților să-și distingă amfitrionul de chelneri.

* * *

Nu putem indica precis timpul, locul și vestmântul care a determinat tendința ce se simte acum în moda masculină. Bărbații au încercat mereu dealungul anilor, să introducă mai multă vioiciune în culorile vestmintelor lor; aceste eforturi au avut ca rezultat, scurte și capricioase apariții, fără a reuși să impună însă o modă. Mișcarea de astăzi pare să-și aibe originea în moda pijamalelor multicolore apărute acum șase ani. La început aceste pijamale prezentate în culori și croieli care mai de care mai îndrăznețe, au fost adoptate de tineret, gata oricând să uzeze de o excentricitate, în schimbul unei cheltueli relativ mici: treptat, moda a luat asemenea proporții, încât chiar cei mai conservatori cronicari ai modei, au fost nevoiți să recunoască bărbatului gustul pentru o cromatică mai vie.

Preferința aceasta ne vine de la populațiile orientale și mediteraneene. Soarele strălucitor al acestor ținuturi a trezit setea culorilor calde. Albul, sub o astfel de lumină, capătă o sclipire atât de crudă, încât vechii greci vopsiau până și marmorele lui Praxiteles.

Culorile vii formează predilecția unui proeminent personaj nordic și gustul său este imitat de mii de indivizi, în lumea anglo-saxonă. Acest personagiu e prințul de Wales. Primăvara trecută, purta, pe terenul de golf,

costume foarte legere și foarte originale, din stofă ecossaise. Modelul a fost adoptat de mulți dintre sportsmanii Statelor-Unite. Nu trebue să uităm însă a menționa un fapt, ce vine în spiritul teoriei mediteraneene enunțate mai sus și anume că originalul era creeația unui croitor italian.

Tot prințul de Wales a lansat acum câțiva ani moda sweaterului colorat. La o partidă de vânătoare, amfitriona îi vorbise în termeni mișcători de populația feudei, muritoare de foame, populație ale cărei femei știau să facă împletituri frumoase cu motive indigene. Prințul a adoptat atunci sweaterul confecționat în Fair Isle, l-a purtat în public și rezultatul a fost că ani la rând, țărăncile ținutului au trebuit să lucreze pe capete, la tricourile ce deveniseră cloul modei.

Cu ocazia ultimei sale călătorii în America de Sud, prințul de Wales și-a luat o revanșă pe cât de crudă, pe atât de originală, asupra așa-numiților „Style Scouts" (spioni ai modei) cari îl urmăresc pas cu pas. Casele

de manufactură și galanterie bărbătească, aveau în America de Sud corespondenți cari le țineau la curent cu costumele purtate de prinț. Ce s'a întâmplat însă? Zi după zi, săptămână după săptămână, rapoartele lor au arătat că involuntarul arbitru apărea mereu în aceiaș costum. Luase — se vede — cu sine mai mult rânduri de haine, de aceeaș tăetură și din aceeaș stofă, model pe care-l purtase mult în ultima vreme la Londra.

Yvette

D-ra Marioara Rădulescu, care a fost aleasă printre reprezentantele Capitalei, condidată la titlul de „Miss România 1932".

Carnavalul la Moreni

In comuna Moreni a avut loc un bal, la care s'a organizat de tineret, un cortegiu carnavalesc. In fotografia noastră, un grup de tineri localnici, costumați.

REALITATEA SPORT

FOOT-BALL

Campionatul regional începe Duminică cor., cu următorul program:

Unirea Tricolor—C. F. R., teren Romcomit.

Venus—Sportul Studenţesc, teren Venus.

Juventus—Voevodul Mihai, teren Voevodul Mihai.

Olympia—Macabi, teren Macabi.

Pronosticurile noastre sunt:

Unirea Tricolor—C. F. R., nul sau mică diferenţă pentru primii.

Venus — Sportul Studenţesc, 2—3 puncte diferenţă pentru Venus.

Juventus—Vv. Mihai, 1—2 puncte diferenţă pentru Juventus.

Olympia—Macabi, nul sau un punct diferenţă pentru primii.

Reamintim că clasamentul turului este:

1.	Unirea Tricolor	7.	4.	2.	1,	18:9	10
2.	Venus	7.	3.	2.	2.	14:9	8
3.	Juventus	7.	3.	2.	2.	15:14	8
4.	C. F. R.	7.	3.	1.	3.	12:13	7
5.	Vv. Mihai	7.	2.	2.	3.	14:14	6
6.	Olympia	7.	2.	2.	3.	11:13	6
7.	Macabi	7.	2.	2.	3.	6: 8	6
8.	Sp. Studenţesc	7.	2.	1.	4.	17:16	5

De Paşti, Wiener Sport Klub va veni la Bucureşti şi va juca cu Juventus şi Unirea Tricolor. Echipa vieneză este actualmente într'o formă excepţională.

Tennisul cu mâna stângă şi ambidextru

STANGACILOR *le este tot atât de uşor să joace tennis cu mâna stângă, precum oamenilor normali cu cea dreaptă. Totuş, s'a constatat că puterea normală a mâinii drepte este mai mare decât puterea celei stângi a unui stângaciu. Aceasta nu înseamnă că jucătorii stângaci nu pot atinge o clasă ridicată. Exemplu Ch. Boussus, M. Bernard, etc.... toţi stângaci. Nu s'a întâmplat însă să vedem un stângaciu egalizând clasa unor Cochet, Tilden, Lacoste sau Borotra.*

S'a calculat numărul stângacilor, ca fiind mai mic de 4%, din totalul marilor jucători de tennis. Pentru acest procent, clasa jucătorilor stângaci este foarte ridicată. Aceasta se explică prin mai marea variaţie de lovituri pe care le poate produce un stângaciu. Christian Boussus, astăzi al treilea jucător al Franţei, şi Marcel Bernard, finalist la Campionatele Franţei, pe teren acoperit din anul acesta, sunt în stare să producă oricând surprise neaşteptate. Cel mai bun exemplu, avem în victoria lui Bernard asupra lui Shields la le Touguet.

Acuma însă, survine o problemă mai interesantă, cea a jucătorilor cu ambele mâini, a ambidextrilor. Unicul reprezentant de clasă al acestui fel de joc este de Stefani, actualmente primul clasat al Italiei.

Rapiditatea cu care trebuie schimbată racheta dela o mână la alta, face pe puţini adepţi ai acestui sistem de joc, să nu ajungă la o clasă prea ridicată.

Dar numai jucătorii ambidextri practică tennisul ca sport ideal. La jucătorii obişnuiţi, cu o singură mână, numai mâna cu care joacă se desvoltă, pe când cealaltă serveşte numai la aruncarea mingilor, pentru serviciu. S'a constatat că braţul drept contractat al lui Henri Cochet, e cu mai mult de 5 mm. mai gros decât cel stâng.

Jucătorii buni stângaci sau ambidextri, au un mare avantaj asupra celorlalţi jucători, acela al neprevăzutului. O partidă extrem de amuzantă a fost semifinala Campionatului Internaţional al Franţei din 1931, între Gh. Boussus şi de Ştefani, unul stângaciu şi celălalt ambidextru. Publicul a gustat un spectacol nou şi s'a distrat de minune. Cei doi adversari erau de forţe egale şi nici la sfârşitul celui de-al cincilea sett, situaţia nu era clară. In cele din urmă, Boussus a ieşit invingător, după mai bine de două ore de luptă. **M. S.**

TENNIS

Federaţia Română de Tennis a decis că România să declare forfait la matchul cu Anglia pentru Cupa Davis, cheltuelile călătoriei fiind prea mari.

Parlamentul român

VIII. 1931—1932

Aurel Dobrescu
Făgăraş

Ion Cătuneanu
Baia

D. Pompeiu
Preşedintele Camerei

G. Cipăianu
Turda

Grigore Trancu-Iaşi
Covurlui

Haralamb Vasiliu
Botoşani

Toma Socolescu
Prahova

Bogdan Ştefan
Trei Scaune

G. D. Gogu
Prahova

Preot Gr. Cristescu
Buzău

Pr. Nichita Fuiorea
Neamţ

G. Kaestner
Sibiu

Pr. Alex. Cosma
Putna

Matei Radu
Timiş Torontal

M. Gheorghiu
Cahul

Serafim Filipescu
Cetatea Albă

Adam Popa
Caraş

Octavian Filipescu
Sibiu

Mihail Popescu
Timiş Torontal

Petru Heinrich
Timiş Torontal

Foto: LUVRU

VA URMA

Sâmbătă 5 Martie 1932 are loc alegerea „Miss Basarabiei“ la Chișinău în saloanele Primăriei, concursul fiind organizat de ziarul „Cuvântul Basarabiei“.

In aceeaș zi se alege la Timișoara, în Casinoul Militar, „Miss Banat 1932“.

Cum ajungi la Hollywood

(Urmare din pag. 13)

și o remunerație săptămânală, cerându-i-se în schimb, în mod vag, un bun scenariu cinematografic. Uneori se închee un contract de patru săptămâni, cu o remunerație de 500 dolari săptămânal, în cazul când candidatul produce material întrebuințabil, i se dă un loc și rămâne. In caz contrar, se întoarce în tăcere acasă la Manhattan și vorbește apoi de cinematograf cu dispreț.

COLONIA VOIOȘIEI

Există la Hollywood un grup distinct de tineri, cari au intrat în oraș fără vreun examen prealabil. Și-au plătit singuri drumul, venind din diferite puncte ale Statelor Unite — băieți și fete, între 18 și 20 de ani — formează o societate veselă de oameni, în mintea cărora nu intră grija zilei de mâine, și cari nu știu ce e decepția. Deși nimic nu le asigură viitorul, ei nu se sinchisesc. Grupul acesta e extrem de interesant.

Băeții sunt mai toți liceeni — tineri și blonzi, cari în orășelele lor natale au stat o vreme în cumpănă, neștiind ce să facă, ce direcție să dea clocotitoarelor lor energii. Cât despre fete, unele sunt studente, dar marea majoritate sunt pur și simplu niște copilițe drăgălașe aduse de speranța că farmecul ființei lor le va deschide într'o zi porțile hermeticelor studiouri. Acest tineret formează o colonie aparte. Se sprijinesc și se încurajează unii pe alții. Au venit ignorând cu desăvârșire ceeace-i aștepta la capătul călătoriei, pur și simplu pentrucă toți din orășelul lor le-au spus că sunt frumoși și c'ar putea ajunge celebri, în cinematograf. Și astfel au dat fuga la Hollywood unde au mai găsit pe mulți alții ca ei.

Ii vezi trăind în căsuțe extrem de modeste, niște barăci. Fata are câteva rochițe, într'adevăr șic, o pălărioară și o pereche de pantofi. Băiatul are un mic roadster, o rachetă de tenis, un costum de flanelă albă și un ukulele. Se adună în grupuri mici vesele. Cântă toată noaptea, spre disperarea și consternarea vecinilor. N'au datorii, pentrucă nu li se acordă credite. Râd ziua și noaptea și, ceeace-i mai interesant, pentru ei nu există noapte oficială.

Duminica, băiatul cu roadsterul, își ia prietenii și prietenele și gonește spre plajă, unde sburdă ziua întreagă, se întind pe nisip și discută despre viitorul strălucit ce-i așteaptă.

Lipsa totală a banilor e pentru ei un incident pe tema căruia se face mult haz, iar noaptea îi prinde pe pragurile căsuțelor veseli și gureși ca niște vrăbiuțe.

Unii au ambiții și speranțe mari, dar cum timpul trece iar realizările își întârzie apariția, iluziile își iau sborul, una câte una, și treptat 90%, din cei 3—4000 de candidați la celebritate, se întorc în orășelele de unde au plecat, îmbrățișând o carieră burgheză, ce-i drept lipsită de strălucire, dar care le oferă posibilitatea de-a trăi comod și onest.

James Gray

din ȚARA

Sus: *Săptămâna trecută a avut loc la Scroviștea, lângă București, o vânătoare regală, la care au participat numeroși invitați ai Suveranului.*
Fotografiile de mai sus, — care au fost luate de trimisul nostru special, reprezintă:
Dreapta: *Regele Carol aprinzându-și o țigară, într'o pauză.*
In medalion: *Doi hăitași purtând un lup uriaș, împușcat.*
St. sus: *O parte din vânat: o pisică sălbatecă, doi lupi și un porc mistreț.*

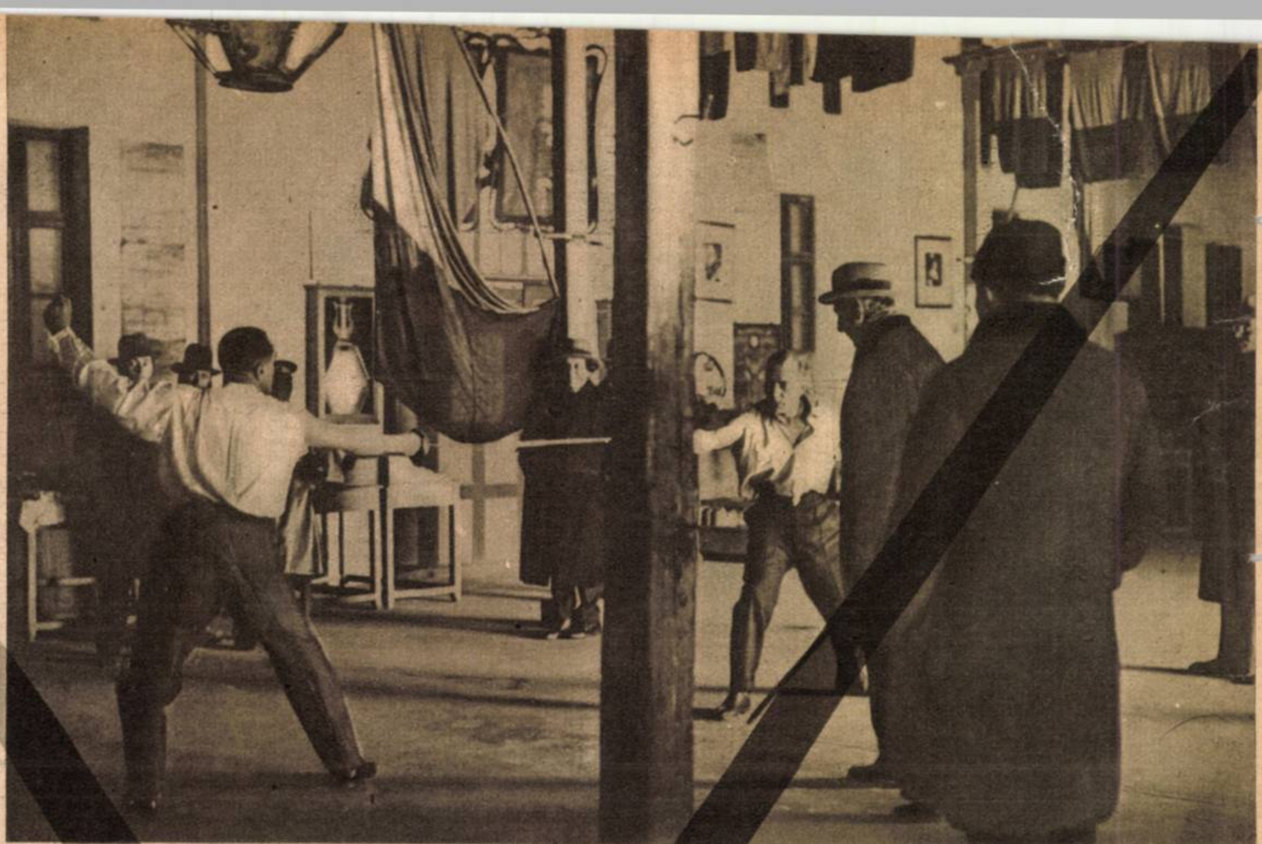

Duminica trecută a avut loc în Capitală o mare întrunire publică, organizată de partitul național-țărănist, în sala „Tomis".
Sus: *d. Virgil Madgearu ținându-și discursul.*
Dr. în medalion: *mulțimea purtând pe umeri pe d. Virgil Madgearu, șeful organizației Capitalei.*

Dreapta: *Match-ul de hockey pe ghiață, disputat de curând între „Wiener Eislaufverein" cu „T. C. R." din București, s'a terminat cu victoria primilor. In dreapta o fază din match.*

Cum am isbutit să fotografiem un duel

AŢI citit adeseori în ziare că între domnii cutare a avut loc un duel, că s'au schimbat două focuri de revolver, totdeauna fără rezultat, că adversarii s'au împăcat, sau nu s'au împăcat pe teren.

Poate că aţi zâmbit cu ironie sau aţi trecut cu nepăsare peste un fapt banalizat de vreme şi de notiţele din ziare. Vă asigur că un duel este un spectacol foarte amuzant. E drept că momentele solemne ce abundă în desfăşurarea unei lupte, se întrec cu situaţiunile ridicole, dar sunt şi clipe în care guşti adevărate emoţii.

Apoi duelul e o instituţie nobilă. S'a născut odată cu primele aşezări omeneşti. E o instituţie mai veche decât orice nume ce se făleşte în paginile almanahului Gotha. A jucat un rol mare, în decursul veacurilor; a fost în multe ocazii un judecător drept pentru sentinţele socotite divine. Are o vitalitate demnă de remarcat. In ciuda civilizaţiei de astăzi, şi a textelor de lege ce-l interzic, se încăpăţânează să trăiască şi să se târască pe lume, ca singurul anahronism real. Ce e de vină duelul că cei mai mulţi dintre oamenii de azi nu-l înţeleg, că-l consideră drept o bătae organizată, şi că preferă în locul lui boxul, o artă nobilă, modernă? Singura lui resemnare e că mai sunt oameni ce-l înţeleg şi că legea nu ia tocmai în serios prohibirea sa.

Aşa se face că mai citiţi, din când în când, prin ziare, dări de seamă asupra duelului şi aşa a fost posibil să asistăm, acum câteva zile, la un duel ce avea să tranşeze un grav conflict politic, în chestia loteriei de stat, între domnul deputat Şerban Tassian şi dr. Banu.

Numai că în locul obicinuitei notiţe informative, de data aceasta suntem în măsură să facem o relatare amănunţită a felului cum a decurs duelul.

Deobicei, locul şi data unui duel se ţin — de către cei iniţiaţi — în cel mai strict secret. Altfel i-ar putea da prin gând parchetului să facă o descindere şi să zădărnicească lupta.

Aşa se explică faptul că niciodată — dela interzicerea lor — n'au asistat la dueluri persoane care n'au strânsă legătură cu incidentul ce urmează să fie tranşat, pe calea armelor.

Printr'o indiscreţie am aflat însă locul unde şi ora când urma ca onoarea d-lui Banu să fie spălată în sângele calomniatorului. Insoţit de reporterul fotograf al revistei noastre, d. Berman, am plecat din vreme spre locul duelului, la sala de arme a societăţii de tragere la semn, din strada Carol Davilla.

Misiunea pe care o aveam era dificilă. Ştiam că nu vom fi admişi să asistăm. Un reporter e dator însă totdeauna să încerce.

Ne-am strecurat binişor prin curte, şi am ajuns la o uşă dosnică a sălii. Incerc s'o deschid, uşa nu cedează. Era închisă pedinăuntru cu un zăvor. Ajutat de Berman, împing cu putere odată, de două ori, uşa se dă înlături cu un sgomot surd. Intru cu paşi de lup în sală, şi-l las pe Berman să m'aştepte afară până ce voi sonda atmosfera. Dacă pe mine mă va tolera poate, pe fotograf e sigur că-l vor da afară.

— „Domnul ce doreşte?" mă întreabă unul din martori.

Sus: *Lupta.*

Jos: *D. Tassian.*

Imi vine în minte, printr'o inspiraţie de moment, că-l cunosc pe simpaticul preşedinte al societăţii de tragere la semn, d. Plagino.

— „Caut pe d. Plagino. Am o întâlnire cu d-sa aici".

Nu mai aştept să-mi dea răspunsul. Am găsit puntea de salvare. Mă agăţ de o veche cunoştinţă, d. lt. Chinie, unul din conducătorii duelului.

Deacum nu mai mă întreabă nimeni de rostul prezenţei mele. Incep să mă gândesc cum să-l introduc pe Berman.

Deschid uşa ca să-l chem înăuntru, dar constat că dispăruse. După oarecare vreme, îl descopăr, ascuns în spatele unui geamlâc spart. E în aşteptare...

Inăuntru, pregătirile pentru luptă sunt aproape gata. Cei doi adversari stau în colţuri opuse. Nici nu se privesc.

Martorii, domnii dr. Pilescu, Gruia, Popovici-Taşcă şi Sculy se plimbă agitaţi. Gravi, solemni, cu gulere tari, deabia schimbă câte un cuvânt, în timp ce conducătorii luptei, d-nii Racovitză şi lt. Chinie fac pregătirile.

Duelul va fi cu spada.

Medicul îşi pregăteşte trusa, îşi pune la îndemână pansamentele. D-nii Racovitză şi lt. Chinie ascut cu o pilă vârful armelor, apoi le desinfectează în foc. Se apropie momentul solemn.

Combatanţii îşi desbracă vestonul şi rămân în cămaşe. D. Tassian are braţele goale. E un frig, de tremuri şi în palton. Căci sala de arme este magazie asfaltată, cu ferestre, dar fără geamuri...

Automobilele în faţa sălii de arme „Gib".